የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው!

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላዩ ቤተ ክህነት ጽ/ቤት

በሊቃውንት ጉባኤ ታይቶና ተመርምሮ፤ በሕዝብ ግንኙነት መምሪያ የተዘጋጀ

ዋና አዘጋጅ

ሊ/ትጉሃን እስክንድር ገ/ክርስቶስ

ም/አዘጋጅ

መ/ሰ ዳዊት ያሬዴ (ቀሲስ)

ኮምፒዩተር ጽሑፍና ዝግጅት

ሳዕከ ሰላም ነቢዩ ኤልያስ

ገጽ ቅንብር

ተመስገን ቶማስ

ትርጉም

መ/ሰ ቀሞስ አባ ቃለጽድቅ ሙሉጌታ (ዶ/ር)

መምህር አካለወልድ ተሰማ (ዶ/ር)

መምህር ዳንኤል ሰይፈ ሚካኤል

ፎቶግራፍ

መልአከ ሰላም አባ ኪሮስ ወልደአብ

ኅትመት

ትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት

ማውጫ

የመጽሔቱ መልእክት 02

የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ አባታዊ መልእክት 04

የብፁዕ ጠቅላዩ ሥራ አስኪያጅ መልእክት 08

በመከረው ምክር አፈረ፥ ባስተከለውም መስቀል ተሰደደ 10

የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው 14

ኦርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን በመስቀል ጎዳና ላዩ 20

የሰላም ሰው 26

አዳሱን ሰው ልበሱ... 32

ሊሠራ የማይወድ አይብላ 34

ለሰው መድኅኒቱ፥ የክርስቶስ ሞቱ 38

© መስከረም ፲፮ ቀን ፳፻፲፯ ዓ.ም

አዲስ አበባ፥ ኢትዮጵያ

የመጽሔቱ መልእክት

የመስቀል ደመራ በዓል አከባበር በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሰውን ልጅ ከወደቀበት መርገም ያድነው ዘንድ ከእመቤታችን ከቅድስት ድንግል ማርያም ተወልዶ በ፴፫ ዓመቱ በራሱ ፈቃድ በመስቀል ላይ ተሰቀለ፡፡ በመገረፉ ቁስል እኛ ተፈወስን (፩ጴጥ. ፪፥፳፬)፡፡ በስቅለቱም ዲያብሎስን ድል ነሥቶ በወህኒ /በሲኦል/ ለነበሩ ነፍሳት ነጻነትን ሰበከላቸው (፩ጴጥ. ፫፥፲፰:፲፱)፡፡ የሰው ልጅ በሙሉ ከዲያብሎስ ባርነት ፍጹም ነጻ ወጣ፡፡ ሰላምንም ያደርግ ዘንድ፥ ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ ሕዝብና አሕዛብን በአንድ አካል ከራሱ ከእግዚአብሔር ጋር አስታረቀ (ኤፌ ፪፥፲፮)፡፡ ከፍተኛ ወንጀል የሠሩ ሰዎች ብቻ ይሰቀሉበት የነበረው መስቀልም ከጌታ ስቅለት በኋላ የመዳን ምልክት ሆነ፡፡

ከዚያን ጊዜ በኋላ ጌታ የተሰቀለበት መስቀል ተአምራትን በማድረጉ የታወኩ አይሁድ መስቀሉን ከሰዎች እይታ ለመሠወር ወሰኑ፤ ጉድጓድ ቆፍረው ቀበሩት፡፡ መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ ለሦስት መቶ ዓመታት ያህል የቆሻሻ መጣያና ማከማቻም አደረጉት፡፡ ምንም እንኳን አይሁድ ለጊዜው መስቀሉን ከዐይን ለመሰወር ቢችሉም ከክርስቲያኖች ልቡና ግን ሊያወጡት አልቻሉም፡፡

ንግሥት እሌኒ የጌታችንን መስቀል ከተቀበረበት ለማውጣት በሦስት መቶ ዓመተ ምሕረት ወደ ኢየሩሳሌም ሄደች፡፡ እንደደረሰችም መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ የሚጠቁማት ሰው ስታጠያይቅ ኪራኮስ የሚባል አረጋዊው የጎልጎታን ኮረብታ አመላከታት፤ ዳሩ ግን ኪራኮስ ዘመኑ ከመርዘሙ ጋር ተያይዞ በአካባቢው ከነበሩት ከሦስቱ ተራሮች ውስጥ መስቀሉ የሚገኝበት የትኛው እንደሆነ ለይቶ ማወቅ አልቻለም፡፡

ንግሥት እሌኒ ከሦስቱ ተራሮች መስቀሉ የተቀበረበት የትኛው እንደሆነ ለመለየት በእግዚአብሔር መልአክ ርዳታ ደመራ አስደምራ ብዙ ዕጣን በመጨመርና በማቃጠል ጸሎት ተያዘ፡፡ የዕጣኑ ጢስ ወደ ሰማይ በመውጣት በቀጥታ ተመልሶ መስቀሉ ባለበት ተራራ ላይ በማረፍና በመስገድ መስቀሉ ያለበትን ትክክለኛ ስፍራ አመለከታት፡፡ ቅዱስ ያሬድም 'ጢሱ ሰገደ' ብሎታል፡፡ ከዚያም መስከረም ፲፯ ቀን ቁፋሮው እንዲጀመር አዘዘች፡፡

ከሰባት ወራት ቁፋሮ በኋላ መጋቢት ፲ ቀን ሦስት መስቀሎች በአንድነት ተገኙ፡፡ የክብር ባለቤት ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት መስቀል የትኛው እንደሆነ ለመለየት ስለተቸገሩ መስቀሎቹን ወስደው በሞተ ሰው አካል ላይ በተራ ቢያስቀምጡ ጌታችን በዕለተ ዓርብ ተሰቅሎ የዋለበትና በደሙ መፍሰስ የተቀደሰው መስቀል የሞተውን ሰው በማስነሣት በሠራው ተአምር የጌታን መስቀል ለይቶ ማወቅ ተችሏል፡፡

እሌኒና ክርስቲያኖች ሁሉ ለመስቀሉ ሰገዱለት፡፡ በየሀገሩ ያሉ ክርስቲያኖች ሁሉ የመስቀሉን መገኘት በሰሙ ጊዜ መብራት አብርተው ደስታቸውን በመግለጥ ለዓለም እንዲታወቅ አደረጉ፡፡ ንግሥት እሌኒ ለመስቀሉ ቤተ መቅደስ ከሠራችለት ጊዜ ጀምሮ በመስከረም ፲፯

ቀን በክርስቲያኖች ዘንድ የመስቀል በዓል ይከበር ነበር።

የጌታን መስቀል መገኘት መነሻ (ምክንያት) በማድረግ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በታላቅ ድምቀት ከሚከበሩ የአደባባይ በዓላት አንዱ የመስቀል ደመራ በዓል ነው። ይህ ታላቅ በዓል በየዓመቱ መንፈሳዊና ባህላዊ እሴቱን እንደተጠበቀ፥ የበለጠ እየተዋበና እየደመቀ መከበር በመቻሉ ከመንፈሳዊ በረከቱ በተጨማሪ፥ ለሀገሪቱ የቱሪስት መስህብ በመሆን በርካታ የውጭ ሀገር ጎብኚዎች በየዓመቱ የሚታደሙበት በዓል መሆን ችሏል። ይህ እጅግ ማራኪና ተናፋቂ በዓል ለሀገራችን የውጪ ምንዛሬ ማግኘትና ለጭስ አልባው ኢንዱስትሪ መስፋፋት ጉልህ ሚና የተጫወተና እየተጫወተ የሚገኝ ከመሆን አልፎም፥ በዓለም አቀፉ የትምህርት፣ የሳይንስና የባህል ድርጅት (ዩኔስኮ) በማይዳሰስ ቅርስነት የተመዘገበ ዓለም አቀፋዊ በዓል መሆን ችሏል።

ቅድስት ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን ይህ ዓለም አቀፋዊ ቅርስ የሆነ መንፈሳዊና ባህላዊ በዓል በተቋም ደረጃ በየዓመቱ በድምቀትና በተለያዩ ኩነቶች አምሮና ደምቆ እንዲከበር በማድረጓ፥ በዓሉ የበለጠ ዓለም አቀፋዊ ትኩረትን እንዲስብ ማድረግ ችላለች። በዓሉ በየዓመቱ የተሳካ፣ ያማረና ውጤታማ ሆኖ መከበር እንዲችልም በጠቅላይ ቤተ ክህነት ደረጃ ልዩ ልዩ ኮሚቴዎችን በማደራጀትና ወደ ተግባር በማስገባት በካህናት፣ በወጣቶችና በምእመናን ጥምረት በሚከናወኑ መንፈሳዊ ዝግጅቶች ደምቆና አምሮ ለእይታ እንዲበቃ ማድረጓ ለበዓሉ ዓለም አቀፋዊ ትኩረት ማግኘት ጉልህ አስተዋጽኦ አበርክቷል።

በሌላ በኩል የመስቀል ደመራ በዓልን መንፈሳዊና ባህላዊ እሴትና ኩነቶችን በሚገባ በመተንተን በአማርኛና በእንግሊዘኛ ቋንቋ መጽሔት አዘጋጅታ ማሠራጨት በመቻሏ መረጃዎች በቀላሉ ለዓለም አቀፋዊ ተቋማት የሚደርሱበትን ዕድል ፈጥራለች። ከዚህ በተጨማሪም በኤሌክትሮኒክስ ሚዲያው ዘርፍ የበዓሉን ሁለንተናዊ ይዘት የሚዳስሱ መልእክቶችን ማሠራጨት መጀመሯም በመላው ዓለም የሚገኙ ሕዝቦች የበዓሉን ምንነት፥ የአከባበር ሥርዓትና ሂደት በቀላሉ የሚረዱበትን ዕድል መፍጠር በመቻሉ ሌላኛው የበዓሉ ስኬት፣ ድምቀትና ውበት መገለጫና ማሳያ ሆኖ ሊጠቀስ ይችላል።

በ፳፻፲፯ ዓ.ም የመስቀል ደመራ በዓል አከባበር እንደተለመደው ሁሉ የበዓሉን መንፈሳዊነት የሚገልጹና ትምህርት የሚሰጡ ጽሑፎች በሊቃውንቷ አማካኝነት በማዘጋጀት ይህን ልዩ እትም መጽሔት ለንባብ ማብቃቷ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የተመረጡ ጽሑፎች ለአንባብያንና አልፎም ለምርምር ሰዎች በቀላሉ ተደራሽ እንዲሆኑ ዘመኑ ባፈራቸው ዲጂታል የመገናኛ ዘዴዎችና በቤተ ክርስቲያኒቱ ድረ ገጽ እንዲለቀቁ በማድረግ በተለይ አዲሱ ትውልድ በቂ መረጃና እውቀት የሚገበይበትን እድል መፍጠር ቀጣይ ሥራ ሆኖ ይታያል።

የቤተ ክርስቲያናችን የአደባባይ በዓላት በዘመን ቅብብሎሽ አምረውና ደምቀው እየተከበሩ እንዲቀጥሉ ለማድረግ ሁሉም የበኩሉን ጥረት እንዲያደርግ እያሳሰብን፤ የ፳፻፲፯ ዓ.ም. በዓለ መስቀል አከባበርን አስመልክቶ የተዘጋጀውን ይህን ልዩ እትም መጽሔት ስናቀርብ፥ መልካም ንባብ እንዲሆንላችሁ እየተመኘን ነው።

እግዚአብሔር አምላካችን በዓሉን የፍቅር፥ የበረከትና የስምምነት በዓል ያደርግልን።

ሊቀ ስዩማን እስክንድር ገብረ ክርስቶስ

የሕዝብ ግንኙነት መምሪያ ዋና ኃላፊ

የብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ

አባታዊ መልእክት

“እስመ ነገረ መስቀሉሰ ዕበድ ውእቱ በኀበ ኅጉላን ወበኀቤነሰ ለእለ ድኅነ ኃይለ እግዚአብሔር ውእቱ፤ የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት ነው፤ ለኛ ለምንድን ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነው”

1ቆሮ. 1÷08

በመስቀሉ ኃይል ከፍዳ ኃጢአት ያዳነን ጌታችን አምላካችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንኳን ለሁለት ሺሕ ዐሥራ ሰባት ዓመተ ምሕረት በዓለ ቅዱስ መስቀል በሰላም አደረሰን አደረሳችሁ!

ጌታችን በዚህ ዓለም በተገለጸበት ዘመን የግሪካውያን ፍልስፍና ሰፊ ስፍራ አግኝቶ በመካከለኛው ምሥራቅ በሰሜን አፍሪካና በአውሮፓ የተስፋፋበት ዘመን ነበር፤ የግሪካውያን ባህልና ፍልስፍና የተመሠረተው በግዙፉ ቁስ ላይ እንደመሆኑ በግዙፉ መሳሪያ ላይ የሚተማመን ነበረ፤ ይህ ዓይነት አስተሳሰብ ሥር ሰዶ በነበረበት ጊዜ ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ በመንፈሳዊ ኃይል በዚህ ዓለም ተገለጠ፤ ጌታችን በሰው መካከል ተገኝቶ አጋንንትን ወደ ጥልቁ ሲያሰምጥ፣ ልዩ ልዩ በሽታና ደዌ ያላቸውን ሲያድን፣ ሙታንን ሲያነሣ፣ ብዙ ተአምራትንና አስደናቂ ነገሮችን ሲያሳይ በመንፈሳዊ ኃይል እንጂ በቁሳዊ ኃይል አልነበረም፤ በመሆኑም በወቅቱ በዓለም ውስጥ ቁሳዊ ኃይልና መንፈሳዊ ኃይል ተብለው የሚታወቁ እነዚህ ሁለት ኃይላት እርስ በርስ ይጋጩ ነበር፤ ዓለም በቁሳዊ ኃይል ተማምኖ በጉልበት የሚያደቀውን በመሳሪያ የሚቀጠቅጠውን ሲሻ፣ መንፈሳዊው ኃይል ደግሞ ከቊሳዊ ኃይል በላይ የሆነውን መለኮታዊ ኃይል በመጠቀም የሰውን ሁለንተና ሕይወት ለማዳን ይሰራ ነበር፤ እነዚህ ኃይሎች ከሥር መሠረቱ አነሣሣቸው፣ አመጣጣቸውና የኋላ ጀርባቸው የተለያየ በመሆኑ የሚጣጣሙ አልነበሩም፤ በዚህ ዓለም ጥበብ ወይም ፍልስፍና የሚተማመኑቱ ግሪካውያን የመስቀሉን ቃል ሲሰሙ እንደ ሞኝነትም እንደ ድክመትም አድርገው ይመለከቱ ነበር፤ ወልደ እግዚአብሔር በሥጋ በዚህ ዓለም ተገለጠ፤ በለበሰው ሥጋም በኛ ፈንታ ቤዛ ሆኖ በመስቀል ላይ ሞተ፤ በሞቱም እኛን ከረቂቁ ፍዳ ኃጢአት አዳነን የሚለውን የመስቀሉ ቃል ወይም አስተምህሮ ቁሳውያን እንደሞኝነትም እንደ ደካማነትም በመመልከታቸው ለጊዜውም ቢሆን የመስቀሉ ቃል ጠጥሮአቸዋል።

ይህም በመሆኑ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የመስቀሉ ቃል ሞኝነት መስሎ ለሚታያቸው የመጨረሻ ዕድላቸው መጥፋት ነው፤ በሌላ በኩል ደግሞ የመስቀሉ ቃል ሰውን ለማዳን የተደረገ የእግዚብሔር ኃይል እንደሆነ አምነው ለሚቀበሉና ለሚኖሩበት የመጨረሻ ዕድላቸው መዳን ነው በማለት የሁለቱም ዕድል አነጻጽሮ ይገልጻል፤ የቊሳውያን ግንዛቤ በቊሳዊው ዓለም የተገደበ ስለሆነ ስለ መንፈሳዊው ዓለም የሚያውቁት ባለመኖሩና ለማወቅም ተነሳሽነቱ በማነሱ፣ በሌላም በኩል መንፈሳውያኑ ደግሞ ከቊሳዊው ዓለም ባለፈ መንፈሳዊው ዓለም መኖሩና ዘላቂና ወሳኝ ኃይልም ያለው መንፈሳዊው ዘንድ ነው ስለሆነም ሰው በቊሳዊ ኃይል ሳይሆን በመንፈሳዊ ኃይል ዘላቂ ድኅነትን ያገኛል ብለው በማስተማራቸው ልዩነቱ ተፈጥሮአል፤ ከዚህ አንጻር የችግሩ ዋና ማጠንጠኛ የመንፈሳዊው ኃይል መኖርና አለመኖር ማወቅ ወይም ማመንና አለማመን ነበረ፤ ይህ እሳቤ ዛሬም ሳይቀር የዓለምን እሳቤ እንደሰነጠቀ ነው፤ ይሁን እንጂ በንጹህ ኅሊና በቅን ሰብእና እንደዚሁም በጥልቅ አእምሮ ለሚያስተውለው ሰው፣ ሐቁ ብዙም የራቀና የረቀቀ አይደለም፤ ምክንያቱም ዓለም እየተመራ ያለው በሚታየው ግዙፍና ደካማ ቊስ ሳይሆን በማይታየውና በረቂቁ መንፈሳዊ ኃይል እንደሆነ ሥነ ፍጥረት ይመሰክራልና ነው፤ በዓለማችን ለሚከናወኑት ቊሳዊና መንፈሳዊ እንቅስቃሴዎች ሁሉ ሙሉ መልስ ያለው መንፈሳዊው ኃይል እንጂ ቊሳዊው ኃይል አይደለም፤ እንዳልሆነም ኅሊናችን ይመሰክርልናል። ዛሬ በከፍተኛ ሃይማኖታዊ ሥነ በዓል የምናከብረው የቅዱስ መስቀል በዓልም ከዚህ በላይ የጠቀስነው የሁለቱ አካላት ግጭት የፈጠረው ክሥተት ነው፤ መንፈሳዊው ሰው ከመስቀሉ በቀር ከፍዳ ኃጢአት እድንበታለሁ የምለው ሌላ ትምክህት የለኝም ብሎ የመስቀሉን ዘላቂ አዳኝነትን ከፍ አድርጎ ሲዘምር፣ ቊሳዊው ኃይል አልተመቸውም፤ ዝም ብሎ ማየትም ምርጫው አልነበረም፤ ስለሆነም ባለው ዓቅም ሁሉ ተንቀሳቅሶ መስቀሉን ከገጸ ምድር በማስወገድ በእሱ ላይ የተመሠረተውን አስተምህሮና እምነት እንዳይነሣም እንዳይወሳም በማሰብ መስቀሉን ቀበረ፤ ቊሳውያን መስቀሉን ቢቀብሩትም የመስቀሉን ቃል ሊቀብሩ አልቻሉም፤ ምክንያቱም የመስቀሉ ቃል ቊሳዊ ሳይሆን መንፈሳዊ፣ ውጫዊ ሳይሆን ውስጣዊ፣ ምድራዊ ሳይሆን ሰማያዊ፣ ሰብአዊ ሳይሆን መለኮታዊ፣ ጊዜያዊ ሳይሆን ዘላለማዊ ነውና፤ ይህም በመሆኑ ቊሳዊ የሆነው ዕፀ መስቀል ቢቀበርም እሱ የተሸከመው ቃለ ድኅነት በረቂቁ የሰው አእምሮ ተቀርጾና ተዘግቦ ስለሚኖር ተቀብሮ ሊቀር አልቻለም፤ በሂደትም ያልተቀበረው የመስቀሉ ቃለ ድኅነት በንግሥት ዕሌኒ አእምሮ ውስጥ የእምነት ኃይል አቀጣጥሎ የተቀበረውን ዕፀ መስቀል በዛሬው ዕለት ከጥልቅ ጉድጓድ አውጥቶአል፤ በዚህም አሸናፊነቱን አረጋግጦአል፤ ዛሬ የምናከብረው በዓልም ይኸው ኃይለ እግዚአብሔር ለማሰብና በሱ ያለንን እምነት ለማስጠበቅና ቃለ ድኅነቱን ለማሥረጽ ነው፤ መስቀል ኃያልና አሸናፊ ቢሆንም ረቂቁንም ሆነ ግዙፉን ጠላት የሚያሸንፈው በሐቅና በሰላም፣ ኅሊናን በመርታትና በማሳመን እንጂ እንደ ቊሳዊ

ኃይል አይደለምና እነሆ ዕፀ መስቀሉ በዛሬው ዕለት በኃይለ እግዚአብሔር በታጀበ ጢስ-ዕጣን ከተቀበረበት ጉድጓድ በሰላም ሊወጣ ችሎአል፡፡

የመስቀሉ ቃል ዛሬም ተቃራኒ ኃይል አላጣም፤ ዛሬም ለመስቀሉ ቃል ጀርባቸውን የሚሰጡ ሰዎች ብዙ ናቸው፤ ከዚህም የተነሣ ስጋቱ ጭንቀቱ ግጭቱ አለመተማመኑ በዓለማችን ከምን ጊዜውም በላይ ተንሰራፍቶአል፤ ሀገራችንም ከዚህ የተለየች ልትሆን አልቻለችም፤ በዓለ መስቀሉን ከማንኛውም ክፍለ ዓለም በተለየ ሥነ ሥርዓት ብናከብርም የመስቀሉ ሰላም ግን በሀገራችንና በሕዝባችን እየተነበበ አይደለም፤ ይህንን ለማስገንዘብ የሚተላለፈው መልእክትም እየተደመጠ አይመስልም፤ የመስቀሉ ቃል ማለት ሰዎች በነፍሳቸውም ሆነ በሥጋቸው የተሟላ ደኅንነት ያግኙ ማለት ነው፤ የመስቀሉ ቃል ማለት የሰዎች ሃይማኖታዊ ነጻነት ይከበር፤ በሕይወት የመኖር ሰብአዊ መብታቸውም ይጠበቅ ማለት ነው፤ የመስቀሉ ቃል ማለት ሰዎች በዚች ምድር በእኩልነት በአንድነት በመተጋገዝ በመረዳዳት በፍትሐዊ የሀብት ክፍፍል በሰላም በፍቅር በስምምነት በመተባበር ይኑሩ ማለት ነው፤ የመስቀሉ ቃል ማለት የሰው ሕይወት በዚህ ዓለም የተገደበ አይደለም ዘላለማዊ በሆነው መንፈሳዊ ዓለምም ሕይወት በቀዋሚነት ይቀጥላልና እግዚአብሔርን ፍሩ፤ ለእርሱም ታዘዙና ተገዙ ማለት ነው፤ የመስቀሉ ቃል ማለት በኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በፈሰሰው ደም የመዳን ዕድል ተከፍቶላችኋልና በደሙ ታጥባችሁ ወደ እግዚብሔር መንግሥት ግቡ ማለት ነው፤ ይህንን የመስቀል ቃል ዓለም ብትቀበለው ኖሮ በየጊዜው እያንዣበባት ያለው ስጋት ሁሉ ቦታ አይኖረውም ነበር፤ አሁንም በመስቀሉ ስም ለዓለም ሕዝብም ሆነ ለሀገራችን ዜጎች ሁሉ የምናስተላልፈው ዓቢይ መልእክት የመስቀሉ ቃል ሁላችንንም በእኩልነትና በፍቅር የሚያስተናግድ ነውና እሱን እንቀበል፤ የዓለም ስጋቶች በሙሉ ሊቀረፉ የሚችሉ በመስቀሉ ቃል ብቻ ነውና የሚል ነው፡፡

እግዚአብሔር የተባረከና የተቀደሰ በዓል ያድርግልን፡፡

እግዚአብሔር አምላክ ኢትዮጵያንና ሕዝቦቿን ይባርክ!

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!!

አሜን፡ ፡

አባ ማትያስ ቀዳማዊ

ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ

ሊቀ ጳጳስ ዘአኲስም

ወዕጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት

መስከረም ፲፮ ቀን ፳፻፲፯ ዓ.ም.

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

የብፁዕ ዋና ሥራ አስኪያጅ መልእክት

“ዘዩፈቅድ ዩፀመደኒ ዩጽልኣ ለነፍሱ ወያጥብዕ ወዩጹር መስቀለ ሞቱ ወዩትልወኒ፤
እኔን መከተል የሚወድ በኖር ራሱን ዩካድ መስቀሉንም ተሸክሞ ዩከተለኝ፡”
(ማር. ፲÷፴፬)

መስቀሉ በኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ የምናከብረው ሳይሆን በየዕለቱ ርኩሳን መናፍስትን የምንገሥጽበት፥ ራሳችንን የምንባርክበት ታላቅ መሣሪያችን ነው። ምክንያቱም መስቀሉ በአምላካችንና በመድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ደም የከበረ ስለሆነ ነው። በሌላ መልኩም መስቀሉ ጥላቻ የተወገደበት፥ ጠላት የወደቀበት፥ ሰላም የታወጀበት ነው። መስቀሉ ፍትሕ ርትዕ የሰፈነበት፥ የራቁ የቀረቡበት፥ ትንቢት የተፈጸመበት፥ እውነት የታየበትና የተገለጠበት፥ የሰው ልጆች ነፃነት የታወጀበት የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ዙፋን ነው።

ስለሆነም “የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት፥ ለእኛ ለምንድን ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነውና” (፩ኛ ቆሮ. ፩÷፲፰)፤ እንደ ቅዱስ ያሬድ “ኃይልነ ወፀወንነ ወሞገስነ ዝንቱ ውእቱ መስቀል፤ ይህ መስቀል ኃይላችን፥

መጠጊያችንና ሞገሳችን ነው" በማለት፤ "እኔን መከተል የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ፤ መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ" የሚለውን አምላካዊ መመሪያና ትእዛዝ የተዋሕዶ አርበኞች በቃል ያይደለ በተግባር ፈጽመውታል። በመከራም ጊዜ ሆነ በደስታ ነገሥታቱን፥ መኳንንቱን ሳይፈሩ በእየአደባባዩ፦ "ንሕነሰ ንሰብክ ክርስቶስሃ ዘተሰቀለ፤ እኛስ የተሰቀለውን ክርስቶስን እንሰብካለን" እያሉ፥ መከራ መስቀሉን ራሳቸውን ክደው ተሸክመውታል። ከመከራም በኋላ የመስቀሉን ኃይል፥ በመስቀሉም የሚገኘውን ድል በዓለም አደባባይ አስመስክረዋል።

ዛሬም ዓመታዊውን በዓለ ቅዱስ መስቀል ስናከብር ዓለም በቅዱስ መስቀሉ ላይ የፈጸመችውን ግፍ እያስታወስን መሆን አለበት። ምክንያቱም የመስቀሉን ስም አጠራር እንዲጠፋ ዓለም ከነመሰል ሠራዊቷ ብዙ ደክማለች፤ ግን አልተሳካላትም። ይሁን እንጂ ዓለም ዛሬም ቢሆን ተስፋ አልቆረጠችም፤ ከመስቀሉ ጋር ያላት ጥላቻ ተስፋ እንድትቆርጥ አላደረጋትም። በጸሐፍቱ፥ በተዋናዮች እያደረች የሌለ ታሪክ ታስተርካለች፤ የሌለ ጥበብ ታሳያለች። ይህም የሚያረጋግጥልን "የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት" መሆኑን ነው። ምንም ይባል ምን፥ ከመስቀሉ ታሪክና ከመስቀሉ ጥበብ በላይ ለአሳር ነው፤ እንዲያም ሲል ለውርደት ነው።

መስቀሉ ብዙዎችን አሳልፏል፤ ወደፊትም ያሳልፋል። በዓለም ውስጥ ሆነው /ኖረው/ ዓለም ያልገዛቻቸውና ያላሸነፈቻቸው በመስቀሉ ፍቅር ጸንተው፥ መስቀሉን ተሸክመው፥ ሀገር አቋርጠው መስቀሉ ከተቀበረበት ደርሰው፥ የሐሰት ትርክቱን ሰርዘውና ደልዘው፥ ጉድፉንና ቆሻሻውን አስወግደው መስቀሉን ከነተአምራቱ በዓለም አደባባይ እንዲታይ ያደረጉትን እነቅድስት ዕሌኒን በዚህ ዕለት ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ታስታውሳቸዋለች፤ መስቀሉን ለመሸከም አልደከሙምና። የመስቀሉ ባለቤት በመስቀሉ አክብሮ ዕረፍተ ሥጋን፥ ዕረፍተ ነፍስን ሰጥቷቸዋል። ቅድስት ቤተ ክርስቲያንም መታሰቢያቸውን በማድረግ ታስታውሳቸዋለች፤ በአማላጅነታቸውም ትማፀናለች።

ስለዚህ በዚህ ውጣ ውረድ በበዛበት፥ ጦርነት፥ ዋይታ፥ በነገሠበት፥ ጥላቻና መለያየት ሁሉንም በተቆጣጠረበት ዓለም የምንገኝ ክርስቲያኖች ሁሉ፥ "መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ" በማለት ዘለዓለማዊ ዕረፍት የሚገኝበትን መስቀሉን ተሸክመን እንድንከተለው አምላካችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጠርቶናል፤ ጥሪውም የፈቃድ ነው። ይኸውም "እኔን መከተል የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ" የሚል ነው።

ስለሆነም በምንም ለማንም ሳንንገዳገድ መስቀሉን ተሸክመን በኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ እምነታችን ጸንተን እንኑር። መስቀሉ ሰላም የታወጀበት ነውና ዛሬም በመስቀሉ ለሀገራችን ኢትዮጵያ ሰላምን እንዲሰጣት እግዚአብሔርን እንለምን። እንደ ዛሬው ሁሉ ለሚመጣው ዓመት በሰላም ያድርሰን።

አባ አብርሃም

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽ/ቤት ዋና ሥራ አስኪያጅ፥

የባህዳርና የሰሜን ጎጃም አህጉረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ

መስከረም ፲፮ ቀን ፳፻፲፯ ዓ.ም.

አዲስ አበባ፣ ኢትዮጵያ

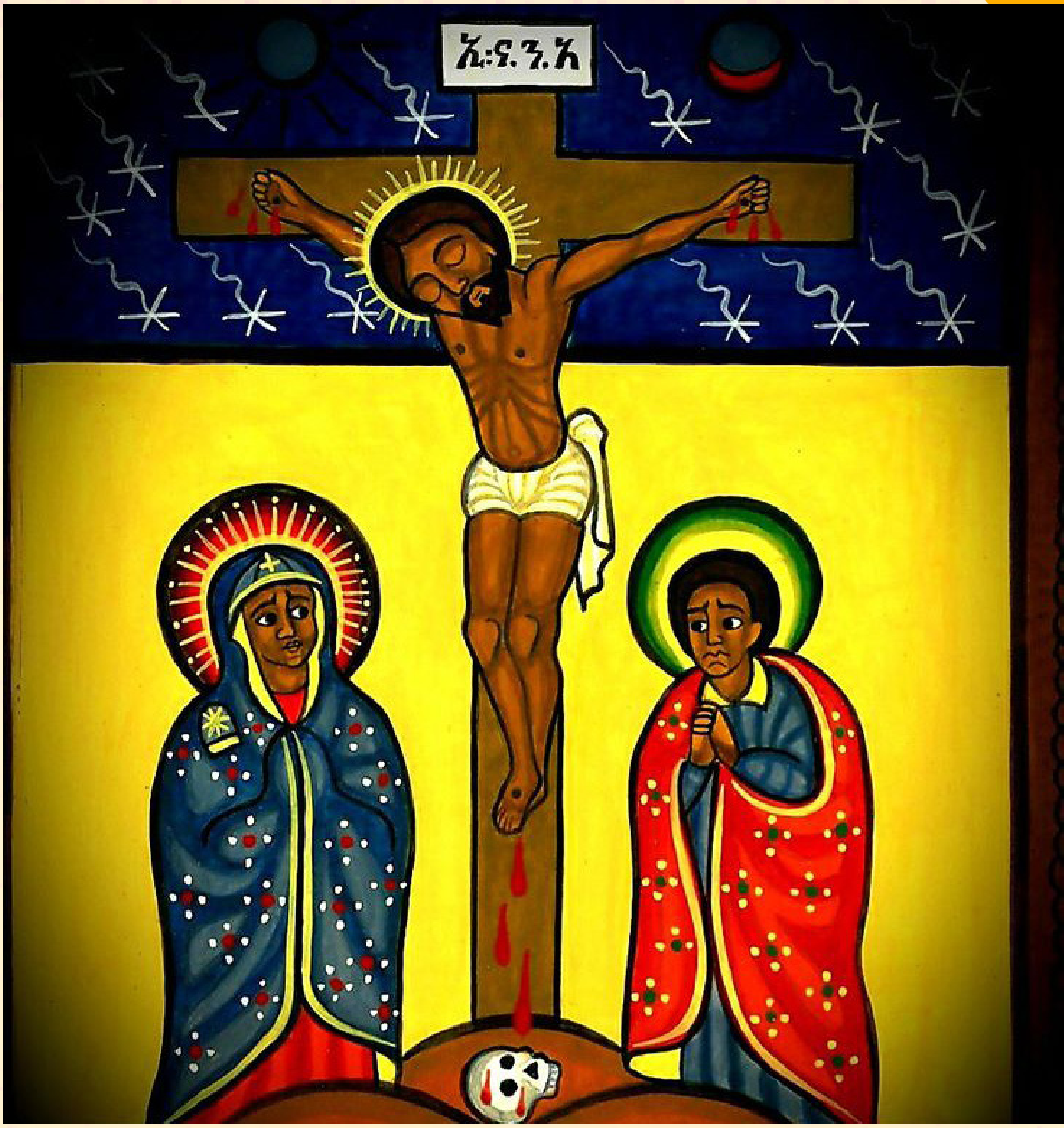

"በዘመከረ ተኀፍረ ወበዘአትከለ ተሰደ... በመከረው ምክር አፈረ፥ ባስተከለውም መስቀል ተሰደደ።"

(ቅዱስ ያሬድ)

በመ/ብ አባ ተክለ ያሬድ ዘጎርጎርዮስ
የቅዱስ ሲኖዶስ ምክትል ዋና ጸሐፊ

የፍጥረቱ ሁሉ ራስ ሆኖ የተፈጠረው፥ የሕይወት ዛፍ በከበበው ምቹ ስፍራ (በገነት) ተቀምጦ የነበረው የሰው ልጅ እግዚአብሔር ካዘጋጀለት የሕይወት መንገድ በምክረ ሰይጣን ወጥቶ፥ ማንነቱን አጥቶ ሞትን በራሱ ላይ እንደ አመጣ፥ ለጊዜውም ቢሆን ርስቱን እንዳጣ ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጥ ይነግሩናል። (ዘፍ 2÷7፤ መጽ. ጥበ. 1÷13-17፤ ሮሜ 3÷11-12)

የአጥቢያ ኮከብ ተብሎ የነበረው ሰይጣን ‹‹ዙፋኔን ከእግዚአብሔር ከዋክብት በላይ ከፍ አደርጋለሁ፥ በልዑልም እመስላለሁ›› ብሎ አምላክነትን በመሻት የራሱን አለቅነት ጥሎ ከሉዓላዊ ክብር፥ ከመላእክት ማኅበር ወጥቶ ከሰማይ ወደ ምድር ከተጣለ በኋላ፥ እርሱ በወደቀበት ኀጢአት ሰውን ለመጉዳት የመከረው ምክር ውጤቱ አዳምንና ሔዋንን ለሞት፤ እባብንና

ምድርን ለእርግማን ቢዳርግም፥ የሰው ፍጻሜ ግን እንደ እርሱ ወድቆ መቅረት አልሆነም። (ኢሳ. 14÷12 ፤ ሉቃ. 10÷18፤ ይሁ.1÷6)

ራሱንም ሆነ ሌላውን ያልጠቀመው የጠላት ምክር ዓይነቱ ብዙ ቢሆንም ዐላማው ጉዳት ስለነበር በፍጡራን አእምሮ በማይመረመረው፥ ለዘላለም ጸንቶ በሚኖረው የእግዚአብሔር ምክር ወደ በጎ ተለውጦ የተሠወረውን ክፉ ሐሳብ ከሚገልጠው ፍርዱ ጋር በጊዜው ያልተጠበቀው፥ አለኝታንና ዋስትናን የአስገኘው የመዳን ተስፋ ለአዳም የተሰጠው መሆኑን በቅዱሳት መጻሕፍት ምስክርነት፥ በሚቀጥሉት ንዑሳን አርእስት በቅደም ተከተል እናያለን።

1. የተስፋው መሰጠት÷ ለዘላለም ሕይወት፦

መለኮታዊ ሕግን በመተላለፍ የሰው ሕይወት በኀጢአት ቢደናቀፍም ‹‹ጉዳቱ በራሱ ይመለሳል፥ ዐመፃው በአናቱ ላይ ትወርዳለች›› ተብሎ እንደተጻፈው የአደናቃፊው (የሰይጣን) ዐመፃ እግዚአብሔር ለሰው ባለው ፍቅር ገና ከጠዋቱ በአናቱ ላይ በመውረዱ ምክሩ ፈርሶ በኤደን ዛፎች ውስጥ ተራቁቶና ፈርቶ የተሸሸገው ሰው ከጠፋበት ተፈለገ። (ዘፍ. 3÷8፤ መዝ. 7÷16)

ሐሰትን ከራሱ አመንጭቶ የሚናገረው፥ ዓለሙን ሁሉ የሚያስተው ዲያብሎስ፥ የፍጥረቱ ሁሉ ገዢ ሆኖ የተፈጠረው አዳም ‹‹ወዴት ነህ?›› የሚለው አጥቶ ወድቆ ይቀራል ብሎ በማሰብ ክፉ ምክር መክሮ ለውድቀት ቢዳርገውም፥ በውድቀቱም ውስጥ ቀኑ ሲመሽ እግዚአብሔር አስደናቂ በሆነው ምሕረቱ የሚፈልገውና የማይረሳ የከበረ ፍጡር መሆኑ አስቀድሞ ተገለጠ። (ዮሐ. 8÷44)

በሥራው ብርቱ የሆነው፥ በማይለወጠው ዘላለማዊ ታማኝነቱ በጎ ምክሩን የሚያጸናው እግዚአብሔር ‹‹አይቴ ሀሎከ›› ብሎ የጠፋውን ሰው መፈለጉ በተስፋ ቃሉ ለሰው ያለውን ክብርና ርኅራኄ የገለጸበት በአጭር ስንኝ የተቋጠረ፥ የሰውን መዳን ቀድሞ ያበሠረ ጥልቅ ፍቅር ነበር። (ዘፍ. 3÷15፤ ሮሜ 1÷20)

በሚያስደንቀው አምላካዊ ፍቅር የዘላለም ሕይወት ተስፋ ለሰው ስለተሰጠ በእባቡ ራስ መቀጥቀጥ ሞት እንደሚሸነፍ አዳም በተራቆተ ማንነት ውስጥ በመርገም ስር ሆኖ ፍርዱን ከተስፋው ጋር በጆሮው ሰማ። (ዘፍ. 3÷15)

በውድቀቱ ዕለት የተሰማው ይህ ተስፋ ድኅነት የእግዚአብሔር ኃይሉና ምሕረቱ የታየበት ከመሆኑም በላይ በዘመኑ መጨረሻ ደስታንና ሰላምን የሚሞላው፥ የተስፋው አምላክ ክርስቶስ በእርሱ ቦታ ተተክቶ የቤዛነት ሞት እንደሚሞትለት ቀድሞ የሚያመለክት ነበር። (1ቆሮ. 15÷3)

በፈታሒነቱ አንጻር መሓሪነቱ አለና፥ ፍጥረተ ሰብእ ጠላቱ እንደ አሰበው ወድቆ እንደማይቀር ይልቁንም የተመኘውን አምላክነት.እንደሚያገኝ ‹‹አዳም ኮነ ከመ አሐዱ እምኔነ፤ አዳም ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ›› በሚለው፥ ከፈጣሪው አንደበት በወጣው ማሕየዊ ቃል በመረጋገጡ የሰይጣን ምክር ገና ከጅምሩ አስቀድሞ ፈርሷል። (ዘፍ. 3÷22)

በተስፋውም ፍጻሜ ሰይጣን በመከረው ምክር አፍሮ ሰው የተመኘውን አምላክነት እንደ አገኘ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ ‹‹እግዚአብሔር ኮነ ሰብአ ወሰብእ አድምዐ ከዊነ አምላክ፤ እግዚአብሔር ሰው ሆነ፤ ሰውም አምላክ መሆንን አገኘ›› በማለት አስቀድሞ በኦሪት ዘፍጥረት የተገለጸው ምሥጢራዊ ምክር በኋለኛው ዘመን ገቢራዊ ፍጻሜውን እንደ አገኘ በዚህ መልኩ ገልጾታል።

ሞትን ያዘለው የሰይጣን ምክር እንደፈረሰ የሚያሳየውን የዚህን ቃል ሥነ ትርጓሜ የበለጠ ሲያብራራ ‹‹ዝ ኃይለ ቃል ዘቅዱስ አብ ውእቱ በእንተ ትስብእተ ወልዱ... ናሁኬ ተዐውቀ ዕሪናሁ ለትስብእት ምስለ መለኮት፤ ይህ የቅዱስ አብ ቃል ስለ ልጁ ሰው መሆን የተናገረው ነው... እነሆ የትስብእት ከመለኮት ጋር አንድ መሆኑ ታወቀ›› ብሏል። (መጽ.ምሥ. ገጽ 129፤ ትርጓሜ ኦሪት ዘፍጥረት በቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ)

አክብሮ ማዋረድ የባሕርዩ ያልሆነው እግዚአብሔር ስለ እኛ የሚበልጠውን ነገር አስቀድሞ አይቶ ነበርና መተላለፉ የሚያስከፍለውን ዋጋና ጠላትነቱን በክፉ ምክር ተታሎ፥ ጽንዐ ቅደሳት አጥቶ በወደቀው አዳም ላይ ሳይሆን ግሩም በሆነው ምክሩ በአሳቹና በሴቲቱ ዘር መካከል አደረገው። (ኢሳ. 53÷6፤ መዝ. 66÷5፤ ዕብ. 11÷39)

የአምር እግዚአብሔር ገቢረ ፍትሕ፤ እግዚአብሔር ፍርድን ያውቃል ተብሎ እንደተጻፈው፥ እንደ ራሱ ሐሳብና ጸጋ መጠን ጠላትነቱን መቋቋምና ዕዳውን መክፈል ከማይችለው አዳም ላይ አንሥቶ ከእናት ያለ አባት ተወልዶ የእባቡን ራስ በሚቀጠቅጠው ‹‹በሴቲቱ ዘርና በእባቡ ዘር መካካል›› ማድረጉ ከጠላት ምክር ነፃ የሚያወጣ ነውና ይህን ፍርድ የሚመስለው የለም። (ዘፍ 22÷17፤ ራእ. 13÷8፤ አንቀጸ ብርሃን)

ስለ ድኅነቱ የተነገረውን ሰምቶ ገና በተስፋው ማስተዋሉን ያገኘው አዳምም ኀጢአት መለያየትን ባመጣ ጊዜ ‹‹ከእኔ ጋር እንድትሆን የሰጠኸኝ እርሷ›› እያለ ይጠራት የነበረችውን፥ የጥፋቱ ተጠያቂ አድርጎ ያቀረባትን ሴት ‹‹እሞሙ ለኵሎሙ ሕያዋን›› የተባለች መሠረተ ሕይወት ድንግል ማርያም ከእርሷ እንደምትገኝ ሲያውቅ ‹‹ሔዋን›› (የሕያዋን እናት) ብሎ ጠራት። አታላዩም ለሔዋን አስቦት የነበረው ‹‹የሙታን ሁሉ እናት›› የሚለው መጠሪያ እንዳሰበው ሳይሆን

በመቅረቱ በመከረው ምክር አፈረ።

ከዚህም ጋር የሰው ልጅ አታድርግ የተባለውን በአደረገበት ቀን ‹‹ሞትን ትሞታለህ፥ በሕይወት ዘመን ሁሉ እንጀራህን በድካም ትበላለህ፥ አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ›› በሚል የታወጀው አስፈሪው አዋጅ ብቻ እንዲሰማ እንጂ የተራቆተ አካሉን ከማልበስ ጀምሮ የታየው ርኅርኄና ‹‹ከልጅ ልጅህ ተወልጄ በመስቀሌና በሞቴ አድንኀአለሁ›› የሚለው የድኅነት አዋጅ ሰይጣን ያልጠበቀው የአዳም የመዳኑ ተስፋ መጀመሪያ፥ ያጣውን ሕይወት የሚያገኝበት የጽድቁ መንገድ ማሳያ ነበር። (ዘፍ. 3÷21፤ ሮሜ 3÷26፤ መጽ.ቀሌምንጦስ)

የእግዚአብሔር ምክር ከጠላት አሠራር በላይ መሆኑ በፍጡራን ዘንድ የታወቀው፥ ሰይጣን ቅድመ መስቀል በመከረው ምክር ማፈሩ ግልጽ የሆነው ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነው።

በመሆኑም ሰይጣን በአዳም ብቻ ሳይሆን በራሱና ለፈቃዱ ተላልፈው በተሠጡ ሰዎች ላይ እያደረ እግዚአብሔር ‹‹ሕዝቤ›› ብሎ በሚጠራው ወገንም ጭምር ብዙ የጥፋት ምክሮችን መክሯል። (ዘፀ. 8÷1)

2. ምክረ ሰይጣን በቃል ኪዳኑ ሕዝብ ላይ ፦

ከሥጋዊ መሻት በላይ በሆኑ ሰዎች ላይ አድሮ ሰይጣን በተንኰል ቢመክርም እግዚአብሔር በሥራው ሁሉ ፍጹም ስለሆነ የጠላትን ምክር ለውጦ በሰው አእምሮ የማይጠበቅ፥ ዓለምን ሁሉ የሚያስደንቅ ሥራን በየዘመናቱ ይሠራል።

ምን ጊዜም ቢሆን የማያርፈው ሰይጣን በዕፀ በለሱ የፈጸመው ጥፋት ውጤቱ በአሰበው ልክ አለመሆኑን በወቀ ጊዜ ደግሞ፥ ዘሯን ላጥፋ ብሎ አሰበና የሴቲቱ ዘር መገኛ የሆነው የእስራኤል ሕዝብ ከግብጽ ከወጣ በኋላ በኢያሪኮ ፊት ለፊት በዮርዳኖስ ማዶ ባለው በሞዓብ ሜዳ በሰፈረ ጊዜ፥ በሶፎር ልጅ ባላቅ ላይ አድሮ ‹‹ያዕቆብን እርገምልኝ፥ እስራኤልን ተጣላልኝ›› ብሎ ሀብተ መርገም ወደተሰጠው በለዓም ሰዎችን ላከ።

ነገር ግን በያዕቆብ ላይ ክፋትን፥ በእስራኤል ላይ ጠማምነትን ያላየው እግዚአብሔር ለሕዝቡ የወሰነውን በጎ ነገር አይለውጠውምና ለርግማን የሄደው በለዓም ‹‹ከያዕቆብ ኮከብ ይወጣል፥ ከእስራኤል በትር ይነሣል፥ ኀጢአትንም ያስወግዳል›› በማለት ተስፋውን ከመግለጥ ጋር ሕዝቡን እንዲባርክ አደረገው። (ሮሜ 11÷26፤)

በመሆኑም ሰይጣን ባላቅን ክፉ ምክር መክሮ፥ ተራጋሚ እንዲያስመጣ ቢያደረግም እግዚአብሔር ግን አሕዛብን ሁሉ የሚባርከውን፥ የመርገም ምንጭ የሆነውን የእባቡን ራስ የሚቀጠቅጠውን ያን ዘር አስቦ፥ የጠላትን ምክር አፍርሶ ‹‹ወሜጦ ለመርገም መንገለ በረከት፤ እርግማኑን ወደ በረከት ለወጠው። ተራጋሚውንም ባራኪ አድርጎ በመከረው ምክር ሰይጣንን አሳፈረው፡ ፡›› (ዘኍ. 22÷24)

ከሰው የውድቀት ታሪክ ጀምሮ ይህን ሁሉ ክፉ ምክር መክሮ ያልተሳካለት ዲያብሎስ አዳኙን ሊገድል፥ የሚያፍርበትን መስቀል ሊያስተክል በልበ አይሁድ አድሮ፥ እንደለመደው ክፉ ምክርን መከረ።

3. የመስቀሉ መተከልና÷ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ዕቅድ፦

አላዋቂው ሰይጣን ከመጀመሪያው ክፉ ምክር ባልተለየ መልኩ በእባቡ አድሮ የጀመረውን ክፋት በመስቀሉ ሊቋጨው አስቦ መስቀሉን ለማስተከል በልበ አይሁድ አድሮ ቢመክርም፥ በገነት የጠፋው ሕይወት የሚገኘው በቀራንዮ ስለሆነ በጎልጎታ የራስቅል የመስቀሉን መተከል እርሱ አላወቀውም እንጂ የእግዚአብሔር መለኮታዊ ዕቅድ ነበር።

በመሆኑም ተስፋ አበው ሊፈጸም ጊዜው ሲደርስ ወልደ እግዚአብሔር ክርስቶስ ከምድር ከፍ ብሎ በመሰቀሉ፦ የሰይጣን ክፉ ምክር ከንቱ ሆኖ በተስፋው ቃላት፥ በትንቢት ምስክርነት ይጠበቅ የነበረው ድኅነተ ዓለም በማስተሥረያው ቀን በዕለተ ዐርብ ተፈጸመ። (ዘፍ. 3÷15፤ 12÷2-7፤ ዘሌ.16፤ ሉቃ. 1÷67)

እንደ ፈቃዱ ምክር ሁሉን የሚሠራው መፍቅሬ ሰብእ ክርስቶስ የአዳምን መሻት፥ የልጆቹን ኀጢአት ተሸክሞ ወደ ዕፀ መስቀል በመውጣቱም መዋዒ ተሞዐ ወነዓዌ ተንዕወ ወአሥጋሪ ተሠግረ -- አሸናፊ የነበረው ተሸነፈ፥ አዳኙ ታደነ፥ አጥማጁም ተጠመደ። (ኤፌ 1÷11፤ አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ)

በዚህም ግብረ አድኅኖ (የማዳን ሥራ) ከፍጥረት ወገን የእግዚአብሔርን ምክር የሚመስለው እንደሌለ አምነን፥ የሰይጣን ምክር የፈረሰበትን የመስቀሉን ነገር እያደነቅን በእምነት ወደ ጸጋው ዙፋን እንድንቀርብ አስተማረን። (ዕብ. 4÷16)

መስቀሉና የመስቀሉ ሥራ ከጠላት ምክር በላይ በመሆኑ የኪዳኑ ሕዝብ ብቻ ሳይሆን የመስቀሉን ነገር ሰምተው የአመኑት፥ ከሚጠፉት ወገን ያልሆኑት አሕዛብም ወደ መስቀሉ ስለተሳቡ ሰይጣን በመከረው ምክር አፈረ፥ ባስተከለውም መስቀል ተሰደደ።

የሕይወታችን ውበት፥ የውስጣችን ዕረፍት የሆነው ድል አድራጊው ጌታ በመስቀሉ ከክፉ ምክርና ከሕግ እርግማን ስለ አዳነን የሰውን መዳን በተመለከተ በሕግ የተጻፈው፥ በነቢያት አስቀድሞ የተነገረው ሁሉ ሰይጣንን በማሳፈር፥ አዳምን በማክበር ተጠናቀቀ። (ገላ. 3÷10)

ይህን ምሥጢረ አድኅኖ በሕሊና መንፈሳዊ የተራቀቀበት ሊቁ ቅዱስ ያሬድም ‹‹ሶበሰ አእመረ ሰይጣን በመስቀሉ

ለወልድ ከመ ይሰደድ እምኢያምከሮሙ ለአይሁድ ዕፀ መስቀል ከመ ይትክሉ፥ ናዝራዌ ከመ ይስቅሉ፥ ማሕያዌ ከመ ይቅትሉ -- ሰይጣን በክርስቶስ መስቀል እንደሚሰደድ ቢያውቅ ኖሮ ዕፀ መስቀልን እንዲተክሉ፥ ናዝራዊውን እንዲሰቅሉ፥ አዳኙን እንዲገድሉ አይሁድን ባልመከራቸው ነበር›› በማለት የሰይጣንን አላወቂነትና የመንፈሳዊ ውጊያ መሳሪያችን በሆነው መስቀል የደረሰበትን ሽንፈት መጽናናትንና ብርታትን በሚሰጠው፥ ለምስጋና በሚያተጋው ዝማሬ ያስገነዝባል፡፡

በአማን ኢይሔሱ ቃሎ ዘነበበ -- በእውነት የተናገረውን አያስቀርም ተብሎ የተዘመረለት አምላካችን እግዚአብሔር ረቂቅ በሆነው ምክሩ የሰጠውን የተስፋ ቃል በመስቀሉ ፈጽሞ ዓለምን ከመፍጠር በላቀ ዓለምን የማዳን ጥበቡ የሰውን መዳን እውን በማድረጉ መዳናችንን የማይሻው ሰይጣን “በዘመከረ ተኀፍረ ወበዘአትከለ ተሰደ፤ በመከረው ምክር አፈረ፥ በአስተከለውም መስቀል ተሰደደ:::›› (ቈላስ. 2÷14)

በመሆኑም ክፉ ምክር ነፋስን እንደመጨበጥ የማይሆነውን መሞከር ነውና፥ ሰይጣን ክፉ በመከረበት ዘመን ሁሉ በአሰበው ልክ ተሳክቶለት ስለማያውቅ መስቀሉ የልሳነ ሐዋርያት መመኪያ፥ የሊቃውንቱ የስብከት ትኩረት መደምደሚያ፥ የማኅበረ አቅሌስያ (የምእመናነ ክርስቶስ) ድል መንሻ ሆነ፡፡ ከመሰቀሉም በፊት ሕያውና ቅዱስ የሆነውን አምላክ እንደ በደለኛ በጲላጦስ አደባባይ ከሰሰ፥ ነገር ግን እንዳሰበው ሳይሆን ገዢው ጲላጦስ ‹‹አንሰ ኢረከብኩ ላዕሌሁ ጌጋየ፤ እኔ በዚህ ሰው ላይ ምንም በደል አላገኘሁበትም›› ብሎ የባሕርይ ንጽሕናውን መሰከረ፡፡ (ዮሐ 19÷7)

የክፉ ፍትወቱ ምርኮኛ የሆነው ሰይጣን የሚኀዳው መስሎት የእሾህ አክሊልን እንዲያቀዳጁት አደረገ፤ የእሾህ አክሊልን በመቀዳጀቱ እኛ የሕይወት አክሊልን ተቀዳጀን፡፡ ሕማማተ መስቀልን ይሸከም ዘንድ ሰይጣን ሊቃነ ካህናቱን አስጨከነ፤ መስቀሉ የኃጢአታችን ደዌና የመርገም ቁስል ማከሚያ ሲሆን፤ ለእርሱ ደግሞ ለዘለዓለም የሚያፍርበትና የሚሳደድበት ጽንዐ ኃይል ሆነ፡፡

4 . የመጨረሻው ምክር÷ መስቀልን መሠወር፦

በአስተከለው መስቀል ድል እንደተነሣ የተረዳው ሰይጣን ‹‹ወእምዝ ኀለየ፥ ከመ ይሠውር ፀሐየ፥ ግበ ዕሙቀ ለደፊነ መስቀል አክረየ፥ መስቀል ብርሃን ከመ ይሠውርዎ አበየ፤ በመስቀሉ የተገኘውን ብርሃን ይሠውር ዘንድ መስቀሉን ለማስቀበር ጥልቅ ጉድጓድ አስቆፈረ:: ያስቀበረው መስቀል በብርሃነ ፀሐይ፥ በሰሌዳ ሰማይ ተስሎ ‘በዚህ ምልክትነት ጠላትህን ድል ትነሣለህ’›› እያለ በጸዳለ ስብሐት ታየ፥ ዜናውም በነጐድጓድ ድምፅ ተሰማ፡፡

በመሆኑም የመርገም ምልክት የነበረው፥ ሰይጣን ባለማወቅ በልበ አይሁድ አድሮ በመምከር የአስተከለው መስቀል ታሪኩ ተለውጦ መንበረ አምልኮ፥ መሶበ ኅብስት፥ ትእምርተ ሰላም ሆኖ በደመ ክርስቶስ ስለተቀደሰ፥ አካለ ክርስቶስ የሆነችው ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን በየዓመቱ በዓለ መስቀሉን ስታከብር ‹‹ዝንቱ መስቀል ኅብስተ ሕይወት አፍረየ አውሐዘ ለነ ደመ ወማየ›› እያለች ከፍ ባለ ድምፅ ትዘምራለች፡፡

ማጠቃለያ

ሰይጣን በምክንያተ ዕፅ ሞትን በሰው ሁሉ ላይ ሊያነግሥ፥ የቃል ኪዳኑን ሕዝብ በመርገም ሊያጠፋ፥ በሥጋ ብእሲ የመጣው መድኃኔ ዓለም ክርስቶስ ዕሩቅ ብእሲ መስሎት፥ በአስገድለው አርፋለሁ ብሎ አስቦ ክፉ ምክር ቢመክርም፥ በመከረው ምክር አፍሮ መሰደዱ መስቀሉ በድኅነታችን ያለውን ከፍተኛ ድርሻ ይገልጻል፡፡

በመስቀሉ ለድኅነታችን የሚሆነው፥ የማይነጥፈው ደምና ውኃም መፍለቁ ድንቅ ምክርን ከሚመክረው፥ በሥራው ማለፊያ ከሆነው እግዚአብሔር የተገኘ፥ ጽምዐ ነፍሳችንን የሚያስወግድ፥ ለሕያው ተስፋና ለማያልፍ ርስት እንደገና የምንወለድበት የሕይወታችን ኀይል ነው፡፡ (ኢሳ. 28÷29፤ 1ጴጥ. 1÷5)

በመሆኑም ነፍስን ከሚዋጋ ሥጋዊ ምኞት እንድንርቅ የሰይጣን ምክር ፈርሶ በኃይለ መስቀሉ ከእያንዳንዳችን ልብ ከተሰደደ በኋላ መስቀሉን ገፍተን ዓለምን መውደድ ለእግዚአብሔር ብቻ ሳይሆን ለራሳችንም ጭምር ጠላትነት ነውና ለመስቀሉ ዓላማ ራሳችንን ማስገዛት ይኖርብናል፡፡

በመስቀል የተገኘው ሰላም ጸንቶ የሚኖረው ሀገርና ቤተ ክርስቲያን ጥንካሬን የሚያገኙት ‹‹ደቂቅየ ኢንትፋቀር በቃል ወበልሳን ዘእንበለ በምግባር ወበጽድቅ -- ልጆቼ በሥራና በእውነት እንጂ በቃልና በአንደበት አንዋደድ›› እንዳለ፥ ሐዋርያው በእውነተኛ የወንድማማችነት መዋደድ ስለሆነ ለክርስቲያናዊ ኅብረት፥ ለሀገራዊ አንድነት የሚያስፈልገው የመስቀሉ ጉዞ ራስን መካድ የሚጠይቅ መሆኑን ተረድተን የሚሻለውን መንገድ በመከተል ገባርያነ ሰላም ልንሆን ይገባል፡፡ (ሉቃ. 9÷23፤ 1ኛዮሐ. 3÷18)

በመጨረሻም ‹‹ለራሴ ያበጀሁት ሕዝብ ምስጋናዬን ያውጅ ዘንድ የጠላትን ምክር አፍርሼ ይህን አደርጋለሁ›› የሚለው ቃል የታመነ ነውና፥ በመስቀሉ ኀይል ከክፉ ምክር ድነን፥ በማየ ገቦ ተጠመቀን ልጅነትን ያገኘነው ሁሉ በፍቅሩ ዐለት ላይ ቆመን ‹‹ተሰደ ሰይጣን ወተቀደሰ ዓለም በኃይለ መስቀሉ ለኢየሱስ ክርስቶስ›› እያልን፥ ክብረ መስቀሉን በሕይወታችን እንድናውጅ ድል በመንሣቱ የሚጠብቀን፥ የዕውቀቱን መዓዛ በእኛ የሚገልጥ እግዚአብሔር ይርዳን፡፡

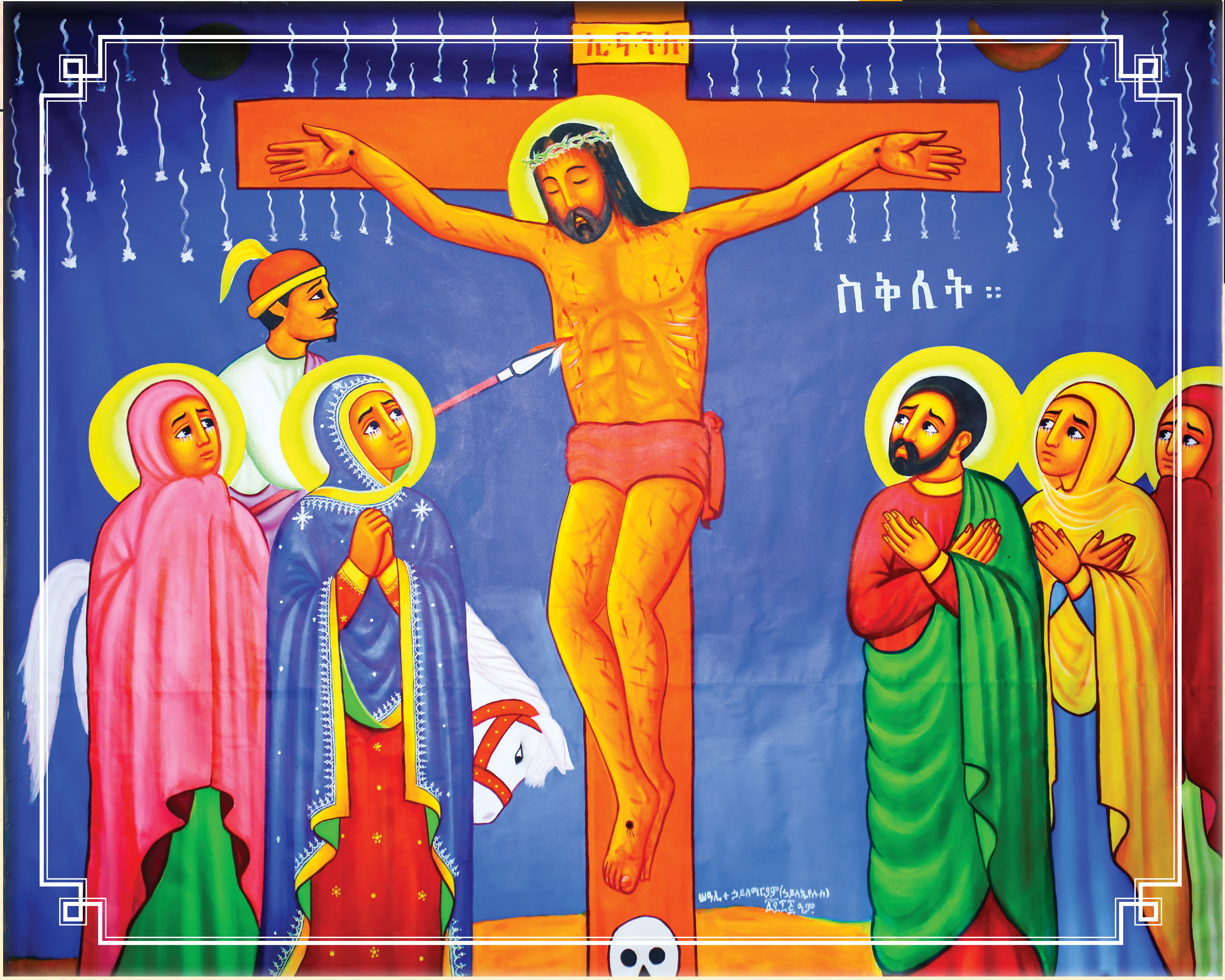

"ዕፁብ ነገሩ በእንተ መስቀሉ፤ የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው።"

መጋቤ ምሥጢር ፍሬስብሐት ዱባለ
የሊቃውንት ጉባኤ ም/ሰብሳቢ

መግቢያ

ይህን ኀይለ ቃል የተናገረው የእግዚአብሔር መልአክ ቅዱስ ሚካኤል ሲሆን፤ አምሳሊሆሙ ለሱራፌል የተባለው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ባለውለታ የሆነው ቅዱስ ያሬድ በዜማ ዘምሮታል፡፡ የኋላ ሊቃውንትም ቅዱስ ሚካኤል ንጉሡ ቈስጠንጢኖስን በቅዱስ ሚካኤል ተራዳኢነት በኀይለ መስቀለ ክርስቶስ ጠላቶቹን ድል ባደረገበት ዕለት የነሐሴ ሚካኤል እስመ ለዓለም አድርገው ወስነውታል፡፡

ከዚህ ላይ መልአኩ ይህን ኀይለ ቃል ለማን፥ ለምን፥ መቼ፥ በምን ምክንያት ተናገረው? የሚሉ ጥያቄዎችን የሚጠይቅ ቢኖር፦ ኀይለ ቃሉ ለምን እንደተነገረ ማብራራት ተገቢ ይሆናል፡፡ ኀይለ ቃሉን ለማብራራት እንዲያመችም ሙሉ ቃሉ እንደሚከተለው ቀርቧል፡፡

«ትቤሎ ዕሌኒ ለመልአክ ንግረኒ በእንተ መስቀሉ ለክርስቶስ፤ ወይቤላ መልአክ ዕፁብ ነገሩ በእንተ መስቀሉ እንዘ ሀሎ ወልድ ውስተ ሕፅነ አቡሁ ንሕነ ማኅበረ መላእክት ወጠነ ተናግሮ በእንተ ውእቱ

ዕፀ መስቀል ክቡር፤» ይህ ኀይለ ቃል ወደ አማርኛ ሲተረጐም፦ «ዕሌኒ መልአኩን ስለ ክርስቶስ መስቀል ንገረኝ አለችው፤ መልአኩም የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው፤ ወልድ በአባቱ ዕሪና ሳለ እኛ ማኅበረ መላእክት ስለከበረው ዕፀ መስቀል መነጋገር ጀመርን አላት» ተብሎ ይተረጐማል:: (ድጓ)

ከዚህ ኀይለ ቃል ማለትም ከቅድስት ዕሌኒ ጥያቄና ከመልአኩ መልስ የምንረዳው ምንድን ነው? ቢባል፤ በቅድስት ዕሌኒ ጥያቄ መነሻነት የእግዚአብሔር መልአክ ነገረ መስቀሉ ዕፁብ ድንቅ፥ ከመነገር በላይ የሆነ ምሥጢር መሆኑን ገልጾታል:: ወልድ በአባቱ ዕሪና ሳለ፥ በላይ ከሦስትነቱ ሳይጐድል፥ በዕፀ መስቀሉ ላይ ተሰቀለ:: ክርስቶስ በዕፀ መስቀል ተሰቅሎ የነገረ ድኅነትን ምሥጢር ሲፈጽም፥ በምድር ቅዱሳን መላእክት በዐውደ መስቀሉ ተነጽፈው ለከ ኀይል ለከ ጽንዕ እያሉ ያመሰግኑ ነበር:: በሰማይም ስብሐተ ሥላሴው ሳይቋረጥ ከባሕርይ አባቱ ከአብ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ እየተባለ ይመሰገን ነበር፤ ቅዱሳን መላእክትም በዚህ ይደነቁ ነበር:: ምክንያቱም አንዱን አካል በላይ ከሦስትነቱ አልጐደለም፤ በምድር ደግሞ በዕፀ መስቀል ላይ ተሰቀለ ማለት በልብ ከመታሰብ፥ በቃል ከመነገር በላይ ነውና «የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው» በማለት መልአኩ አድንቋል::

በመጽሐፍ ቅዱስ እንደምንረዳው ከቅዱሳን መላእክት ያልተማርነው ምሥጢረ የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም:: ይህንም ለመረዳት የመጀመሪያውን ትምህርተ ሃይማኖት ሀልዎተ እግዚአብሔርን «ንቁም በህላዌነ እስከ ንረክቦ ለአምላክነ -- ፈጣሪያችን እስከምናገኘው ድረስ በያለንበት እንቁም» ብሎ ያስተማረ መልአክ ሰላም ቅዱስ ገብርኤል ነው:: (መጽሐፈ አክሲማሮስ፤ መቅድመ ወንጌል)

ምሥጢረ ሥላሴን ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ እግዚአብሔር ... ብለው በምስጋናቸው ያስተማሩ ቅዱሳን መላእክት ናቸው:: ይህንም ልዑለ ቃል የተባለው ነቢዩ ኢሳይያስ ገልጾ አስተምሯል (ኢሳ. 6፥3):: ተስፋ ነገረ ድኅነትን ከእግዚአብሔር ተልከው ለቅዱሳን ነቢያት የተናገሩት ቅዱሳን መላእክት ናቸው:: ጊዜው ሲደርስ ምሥጢረ ሥጋዌውን ያስተማረ ወይም ያበሠረ መልአከ ፍሥሓ ቅዱስ ገብርኤል ነው:: ይህም በቅዱስ ወንጌል በሰፊው የተጻፈ ሲሆን፤ ቅዱስ ያሬድም ከነገረ መስቀሉ ጋር አያይዞ «አስተርአያ በክብር ጸዋሬ ዜና ገብርኤል ውስተ እዴሁ በትር ዘተማሀ መስቀል -- መልካም ዜናን የያዘ ገብርኤል ጫፉ ትእምርተ መስቀል የሆነ የብርሃን ዘንግ ይዞ በክብር ለእመቤታችን ታያት» በማለት ገልጾለታል:: (ሉቃ. 1፥26-28)

ብሥራተ ልደቱንም ያበሠሩ ቅዱሳን መላእክት ናቸው (ሉቃ. 2፥9-16)፤ ብሥራተ ትንሣኤውንም ያበሠሩ ቅዱሳን መላእክት ናቸው (ማቴ. 28፥2-8)፤ ምሥጢረ ዕርገቱንና ተስፋ ዳግም ምጽአቱንም የተናገሩ ቅዱሳን መላእክት ናቸው (የሐዋ.ሥራ 1፥10-12):: ከዚህም ነገረ መስቀሉንና ክብረ መስቀሉን የእግዚአብሔር መልአክ «ስለ መስቀሉ የሚነገረው ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው» ብሎ ለቅድስት ዕሌኒ አስተማራት:: በዚህ ዐቢይ ርእስ መነሻነት፦

1. መግቢያ፦ «ዕፁብ ነገር በእንተ መስቀሉ፤ የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው::»
2. የዕፁብ ትርጉም
3. የነገረ መስቀል ትርጉም
4. መስቀል ቅድመ ስቅለተ ክርስቶስ
5. ቅዱስ መስቀል በዘመነ አበው
6. ቅዱስ መስቀል ጊዜ ስቅለተ ክርስቶስ
7. የመስቀሉ ሥር ምስክሮች
8. መስቀል ድኅረ ስቅለተ ክርስቶስ
9. የመስቀሉ ፍለጋና የቅድስት ዕሌኒ ታሪክ
10. ማጠቃለያ፤ በሚሉ ንኡሳን አርእስት ይህ ጽሑፍ በአጭሩ ቀርቧል::

የዕፁብ ትርጉም ምንድን ነው?

«ዕፁብ» የሚለው ቃል «ዐፀበ» ጨነቀ፥ ከበደ፥ ደነቀ፥ ዕፁብ ድንቅ ሆነ ከሚለው የግእዝ ግስ የተገኘ ሲሆን፤ «ዕፁብ» የሚለው ቃል ሲተረጐም የጨነቀ፥ ያስጨነቀ፥ የከበደ፥ ከባድ ጭንቅ፥ አስቸጋሪ የሆነ፤ በቃል አንክሮ ስተረጐም ደግሞ ዕፁብ ድንቅ የሆነ ተብሎ ይተረጐማል:: (የግእዝ መዝገበ ቃላት ገጽ 701)

ነገረ መስቀል ማለት ምን ማለት ነው?

የነገረ መስቀል ትርጉም በሦስት ይተረጐማል:: ይኸውም፤ «መስቀል» የመጀመሪያው ትርጉሙ፦

ሀ) ክርስቶስ ስለእኛ የተቀበለው መከራ መስቀል፥

ለ) በክርስቶስ ያመኑ ሰማዕታት ስለ ክርስቶስ የተቀበሉት መከራ መስቀል፥

ሐ) ቅዱስ ዕፀ መስቀል፥ ... ተብሎ ይተረጐማል::

ቅዱስ ዕፀ መስቀል መፍቀሬ ሰብእ ክርስቶስ ስለ ሰው ፍቅር በፈቃዱ ራሱን የሠዋበት፥ በሞቱ ሞትን ያጠፋበት፥ የሰው ልጅ ጥንተ ጠላት ዲያብሎስን ድል የነሳበት፥ የኀትን በር የከፈተበት፥ ሲኦልን በርብሮ ከአዳም ጀምሮ እስከ እርሱ የነበሩ ነፍሳትን ነፃ አውጥቶ

በመስቀሉ ትርክዛ ባሕረ እሳት አሻግሮ ርስተ አዳም ገነትን ያወረሰበት የድል መሣሪያ ስለሆነ ቅዱስ ዕፀ መስቀል መግረሬ ፀር ይባላል፡፡ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀሉ ትርክዛ ባሕረ እሳትን ቀዝፎ ነፍሳትን ከኵነኔ ወደ ጽድቅ፥ ከሞት ወደ ዘለዓለም ሕይወት፥ ከሲኦል ወደ ገነት በማሻገሩም «ኀዳፌ ነፍስ ለጻድቃን መርሕ ወለቅዱሳን ምክሕ» ነፍሳትን ያሻገርሃቸው፥ የቅዱሳን መመኪያቸው፥ የጻድቃን መሪያቸው እየተባለ ሲመሰገን ይኖራል፡፡ (መጽሐፈ ቅዳሴ)

ቅዱስ መስቀል የእግዚአብሔር ኃይል የተገለጸበት ስለሆነ ነገረ መስቀል ኀይለ እግዚአብሔር ይባላል፡፡ ይህንም ቅዱስ ጳውሎስ «እስመ ነገረ መስቀሉሰ እበድ ውእቱ በኀበ ኅጉላን ወበኀቤነሰ ለእለ ድኅነ ኀይለ እግዚአብሔር ውእቱ፤ የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት፥ ለእኛ ለምንድነው ግን የእግዚአብሔር ኀይል ነውና» (1ቆሮ. 1፥18) በማለት ገልጾ አስተምሯል፡፡ ይኸውም፦ «ውእቱ ኀይሉ ውእቱ የማኑ፤ የአብ ኀይሉ እርሱ ነው፤» የአብ ቀኙ፤ «እደ መዝራዕት ዘአብ፤ የአብ ቀኝ ክንድ» የተባለው እግዚአብሔር ወልድ ከባሕርይ አባቱ ከአብ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ሳይለይ በዕፀ መስቀል ላይ ተሰቅሎ ዓለምን የማዳን ኀይሉን ስለገለጸበት «ወለለነሰ ለእለ ድኅነ መስቀል ኀይለ እግዚአብሔር ውእቱ፤ ለእኛ ለምንድነው ግን መስቀል የእግዚአብሔር ኀይል ነው፡፡»

እመቤታችንም ብሥራተ ገብርኤልን ከተቀበለችና ጌታን ከፀነሰች በኋላ ለእግዚአብሔር ባቀረበችው ምስጋና «ወገብረ ኀይለ በመዝራእቱ፤ በክንዱ ኀይልን አደረገ ...» ብላለች (ሉቃ. 1፥51)፡፡ የማን፥ ቀኝ እጅ፥ ክንድ የተባለ እግዚአብሔር ወልድ ነው፡፡ እጅ ከአካል ሳይለይ የወደቀውን ከመሬት አንሥቶ ወደ አካል ይመለሳል፡፡ ወልድም ከባሕርይ አባቱ ከአብ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ሳይለይ የወደቀ አዳምን አንሥቶ ወደ ባሕርይ አባቱ አብ፥ ወደ ባሕርይ ሕይወቱ መንፈስ ቅዱስ ዐርጓል፡፡ አንዱን አካል ከላይ ከባሕርይ አባቱ ከአብ ከመንፈስ ቅዱስ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ አልተለየም፡፡ በምድር ደግሞ በመልዕልተ መስቀል ነበረ ማለት በቃል ሊነገር፥ በኅሊና ሊመረመር አይቻልምና «ወልድ በአባቱ ዕሪና ሳለ የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው» በማለት መልአኩ ነገረ መስቀሉንና ክብረ መስቀሉን መሰከረ፡፡

መስቀል ቅድመ ልደተ ክርስቶስ

ቅዱስ መስቀል ቅድመ ልደተ ክርስቶስ ገና በዕለተ ፍጥረት ለቅዱሳን መላእክት የድል ምልክት፥ የሰላም አርማ፥ የሰልፍ ጋሻ፥ የዲያብሎስ ድል መንሻ ሆኖ ተሰጥቷቸው ነበረ፡፡ ይኸውም፦ ቅዱሳን መላእክት የተፈጠሩት ለምስጋና ነውና እግዚአብሔርን ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ... እያሉ ሲያመሰግኑ፥ ሳጥናኤልን አመስግን ቢሉት «አንሰ ዕደው እምዝንቱ ኀሊና፤ እኔ አላመሰግንም፤ ይልቁን ከሦስቱ ቅዱስ አራተኛ

አድርጋችሁ አመስግኑኝ» አላቸው፡፡ እነርሱም ይህ ስሑት ፍጡር እስከ መቼ ድረስ በፈጣሪው ሲታበይ ይኖራል ብለው ተሰልፈው ተዋጉት፡፡ «ወጸብዕዎ ለውእቱ አርዌ ሚካኤል ወመላእክቲሁ፤ ያን አውሬም ሚካኤልና ሠራዊቱ ተዋጉት» ብሎ ቅዱስ ዮሐንስ በራእዩ እንደ መሰከረው (ራእ. 12፥7)፡፡

በዚህ ጊዜ ለሁለት ጊዜ ያህል ድል ነሣቸው፡፡ ከዚያ በኋላ ጌታ ሆይ፥ ይህ ትዕቢተኛ ፍጡር እንዲህ እየታበየ እንዲኖር ፈቃድህ ነውን? ብለው ወደ እግዚአብሔር ቢያመለክቱ፦ ፈቃዴስ አይደለም፤ ድል የምትነሡበት ኃይል እንድታውቁ ብዬ ነው እንጂ ብሎ በሰይፋቸው፥ በጦራቸው ጫፍ፥ በዘውዳቸው፥ በልብሳቸው ሁሉ የብርሃን ትእምርተ መስቀል ሥሎላቸው በዚህ ድል አድርገው እስከ እንጦርጦስ አውርደውታል (መቅድመ ወንጌል ታሪክ መጽሐፍ፤ አክሲማሮስ)፡፡ ይህን መሠረት አድርጋ ኦርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን የቅዱሳን መላእክትን ሥዕል በዚህ አምሳል ትሥላለች፡፡ ደራሲውም «ወለመላእክትኒ ቦሙ ዘትእምርተ መስቀል ቁጸላ ወቦሙ አስኬማ ዘኅብረ መብረቅ ወቦሙ በትር በአምሳለ መስቀል ወይከድኑ ገጻቲሆሙ በአርአያ ትእምርተ መስቀል፤ ለመላእክትም የመስቀል ምልክት ያለው አክሊል አላቸው፤ እንደ መብረቅ ያለ ዘውድም አላቸው፤ በትእምርተ መስቀል አምሳልም በትር አላቸው፥ ፊታቸውንም በመስቀል ምልክት ይሸፍናሉ» ብሏል፡፡ (ድር.መድ. ዘዓርብ 10፥3)

ቅዱስ መስቀል በዘመነ አበው የበረከት ምንጭ ነው

ዓለም በማየ አይኅ በጠፋ ጊዜ ኖኅ ከነቤተሰቡ የዳነባት መርከብ በመጀመሪያ የእመቤታችን ምሳሌ ስትሆን፥ በመቀጠል የመስቀል ምሳሌ መሆንዋን መተርጕማን አስተምረዋል፡፡ ቅዱስ ያሬድም «ወይቤሎ ለኖኅ አመ አይኅ ግበር ታቦተ በዘትድኅን እትአመን ባቲ እስመ አርአያ መስቀል ይእቲ፤ ኖኅን በማየ አይኅ ጊዜ በምትድንበት ገንዘብ መርከብን ሥራ አለው፤ የመስቀል አምሳል ናትና በእርሷ እታመናለሁ» በማለት አርአያ መስቀል መሆኗን መስክሮ ዘምሯል፡፡ (ትርጓሜ ዘፍ. 8፥19፤ ድጓ)

ከአርእስተ አበው ተለይቶ የተመረጠው አባታችን ያዕቆብ በአጎቱ በላባ ቤት በጎቹን በሚጠብቅበት ጊዜ፥ ለባላ ለያዕቆብ ዥንጕርጕር ሆኖ የተወለደው ደመወዝ እንዲሆነው ፈቀደለት፡፡ ያዕቆብም እግዚአብሔር ጥበቡን ገልጾለት ሦስት በትሮች አምጥቶ ሁለቱን ጨርሶ ልጧቸዋል፡፡ አንዱን ቅጥልጣል ወይም ሽልምልሚ አድርጎ በጎቹ ውኃ ከሚጠጡበት ገንዳ ውስጥ አድርጎታል፡፡ በጎቹም ሽልምልሜውን በትር እያዩ ሽልምልሜና ዥንጕርጕር ወልደውለታል፡፡ በዚህም ያዕቆብ ሀብታም ሁኗል፡፡ ይህም ምሳሌ ነው፡፡

ሦስት በትሮች የሦስቱ አካላት ምሳሌ፤ የተላጡት ሁለቱ የአብና የመንፈስ ቅዱስ ምሳሌ፤ ቅጥልጥል (ሽልምልሜ) የሆነው የወልድ ምሳሌ፤ ቅጥልጣል መሆኑ «አምላክ ወሰብእ» የመሆኑ ምሳሌ፥ አባሕኵ (አውራ በጎች) የመምህራን ምሳሌ፥ እንስት በጎቹ የምእመናን ምሳሌ፥ ውኃው የጥምቀት ምሳሌ፥ አባግዕ አብትርን እየመሰሉ መወለዳቸው ምእመናን በጥምቀት ሥላሴን መስለው የመወለዳቸው ምሳሌ፥ ላባ የዲያብሎስ፥ ያዕቆብ የጌታ ምሳሌ፥ ምልክት ያለው ለያዕቆብ፥ ምልክት የሌለው ለላባ እንደሆነ፥ ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና ያለው ለጌታ፥ ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና የሌለው ለዲያብሎስ የመሆኑ ምሳሌ ነው፡፡ ይህንም ደራሲው «በአብትር ያዕቆብ በርሀ ሥላሲክሙ ፀሐይ፥ ወተመሰሉ ሰብአ ዐይን አባግዐ ላባ ወማይ ለኀበ አባግዕ ዘዮም ወጥምቀተ ዐባይ -- ፀሐይ ሦስትነታችሁ በያዕቆብ በትሮች በራ፤ በአንጻር ያሉ ሰዎች በላባ በጎች ተመሰሉ፤ ውኃም በዛሬው ጥመቀት ተመሰለ» በማለት ገልጾታል፡፡

በሌላ በኩል ደራሲው « ጥዑመ ስም መድኃኒነ ለሊሁ ማየ ሕይወት፥ ወእሙ ዐዘቅት ኀትምት፥ ወመስቀሉ በትረ ልብነት፥ ወቤተ ክርስቲያኑ ከመ ገብላት፥ ወአባግዒሁ ውሉደ ጥምቀት፤ ስሙ የጣፈጠ መድኃኒታችን እርሱ የሕይወት ውኃ ነው፤ እናቱም የታተመች ጉድጓድ ነች፤ መስቀሉም የልምጭ በትር ነው፡፡ ቤተ ክርስቲያኑም እንደገዳው ናት፤ በጎቹም ምእመናን ናቸው» በማለት፥ በልዩ ምሳሌ ውኃውን ለጌታ፥ የውኃውን ጉድጓድ ለእመቤታችን፥ በትሩን ለመስቀል፥ ገንዳውን ለቤተ ክርስቲያን፥ በጎቹን ለምእመናን ምሳሌ አድርጎ ገልጾታል፡፡ (ዘፀ. 30፥36፡፡ ድር.መጽ. ዘእሑድ)

በመጨረሻ ዕድሜው ያዕቆብ የዮሴፍን ልጆች ከታናሽነቱ ጀምሮ በጠበቀውና በመገበው በእግዚአብሔር ስምና ከክፉ ሁሉ በአዳነው በእግዚአብሔር መልአክ ስም እጁን አመሳቅሎ በአርአያ ትእምርተ መስቀል ባርኳቸዋል (ዘፍ. 48፥14-17)፡፡ ይህም መስቀል የበረከት ምንጭ መሆኑን ያስተምረናል፡፡ እስራኤል ከግብጽ ባርትነት በወጡ ጊዜ ባሕረ ኤርትራ የተከፈለባት በትረ ሙሴ የመስቀል ምሳሌ ናት፤ በመሠረቱ በትረ ሙሴ በተፈጥሮዋ አራት መዓዝን ስለሆነች የመስቀል ምሳሌ ልብ ይሏል፡፡

ቅዱስ መስቀል ቅድመ ልደተ ክርስቶስ ብዙ ድንቅ ድንቅ ተአምራት የተፈጸመበት፥ ብዙ ምሳሌ የተመሰለለት ሲሆን፤ ከጊዜ በኋላ ግን «በእንጨት ላይ የተሰቀለ ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ የተረገመ ነውና ሬሳው በእንጨት ላይ አይደር ...» ተብሎ ለሙሴ በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት በእንጨት መስቀል የእርግማን ምልክት ሆኖ ኑሯል (ዘፀ. 21፥22)፡፡ የክብር ባለቤት ጌታ ግን በሔዋን ስሕተት ምክንያት የመጣብንን የእኛን መርገም ለመደምሰስ በእንጨት ላይ ተሰቀለ፡፡ ይህንም ቅዱስ

ያሬድ «ከመ ይሥዐር መርገማ ለሔዋ ዲበ ዕፅ ተሰቅለ፤ የሔዋንን መርገም ይሽር ዘንድ በእንጨት ላይ ተሰቀለ» በማለት ገልጾታል። (ድጓ)

ቅዱስ መስቀል ጊዜ ስቅለተ ክርስቶስ

ቅዱስ መስቀል ቅዱስ የሚለውን ቅጽል ያገኘው በደመ ክርስቶስ ከተቀደሰ በኋላ ነው። ከዚያ አስቀድሞ በነበረው ሥርዐት ከላይ እንደተገለጸው በእንጨት ላይ የተሰቀለ ሁሉ የተረገመ ይባል ነበር። ጊዜ ስቅለተ ክርስቶስ ግን «ወዕፁኒ ተቀደሰ በደሙ፤ ዕፁም በደሙ ተቀደሰ» እንዳለው ሊቁ ቅዱስ ያሬድ፥ በቅዱስ ሥጋው ተቀደሰ፥ በክቡር ደሙ ከበረ። ስለዚህ ቅዱስ መስቀል የሐዲስ ኪዳን መሠዊያ ተባለ።

የመስቀሉ ሠር ምስክሮች

ጌታችን መድኀኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመልዕልተ መስቀል በተሰቀለ ጊዜ የመጀመሪያ ምስክሮች፦ በሰማይ ፀሐይና ጨረቃ ጨልመዋል፣ ከዋክብት ረግፈዋል፣ በምድር መቃብራት ተከፍተዋል፣ ሙታን ተነሥተዋል፣ የቤተ መቅደስ መጋረጃ ከላይ እስከ ተቀዷል፥ ምድር ተነዋውጧል፥ ዐለቶች ተሰንጥቀዋል። በዚህም ፈያታዊ በቃል መመስከሩ፥ በእግረ መስቀሉ ቁመው የነበሩ ዮሐንስ ወንጌላዊ እናቱና የእናቱ እኅት ሌሎችም ቅዱሳት አንስት ናቸው። (ሉቃ. 23፥29-46። ዮሐ. 19፥26-28)

መስቀል ድኅረ ስቅለተ ክርስቶስ

ቅዱስ መስቀል ክርስቶስ ከተሰቀለበት በኋላ ጌታ በመዋዕለ ስብከቱ ይፈጽመው የነበረውን ድንቅ ድንቅ ተአምራት እያደረገ በልዩ ተአምር ኀይለ መስቀሉ ተገለጠ፤ በዚህም ምክንያት አይሁድ በምቀኝነት ተነሣሥተው መስቀሉን ተማምለው ቀብረውታል። መሓላውም ማንም መስቀሉ ያለበትን ቦታ ምሥጢር እንዳያወጣ፥ ማንም ለማን እንዳይናግር በሚል የተፈጸመ መሐላ ነው። በዚህ ሁኔታ መስቀሉ ለ300 ዘመናት ተቀብሮ ኑሯል።

የመስቀሉ ፍለጋና የዕሌኒ ታሪክ

ቅዱስ መስቀል እንዴት ተገኘ? ወዴት ተገኘ? በማን ተገኘ? የሚለውን ከዚህ ላይ ማንሣት ተገቢ ይሆናል። በመጀመሪያም የዕሌኒን ታሪክ በአጭሩ እንዳስሳለን። የቅድስት ዕሌኒን ታሪክ ሙሉውን በዚህ አጭር ጽሑፍ ለመግለጽ ባይቻልም፥ ቅድስት ዕሌኒ ለትዳሯ ታማኝ፥ እግዚአብሔርን የምትፈራ፥ ለደሀ የምትራራ፥ ጸሎት የምታዘወትር፥ እጅግ በጣም ደግ ሴት እንደ ነበረች ታሪኳ ያስረዳል። ሆኖም በሐሰተኛ ነገረ ሠሪ እጅግ ይወዳትና ያምናት የነበረ የትዳር አጋሯ ወደ ባሕር ጥሏታል። በዚህ ጊዜ በግፍ ከተጣለችበት ባሕር በቅዱስ ሚካኤል ተራዳኢነት ወጥታ ለንጉሡ ለቈጠንጢኖስ

አባት በታጨች ጊዜ «ጌታዬ ከዚያ ባሕር አውጥተህ ለዚህ ካበቃኸኝ ከዚህ ሰው መልካም ፍሬ ብትሰጠኝ፥ እርሱን በዙፋኑ ብታስቀምጥልኝ አይሁድ በኢየሩሳሌም የቀበሩትን መስቀልህን አወጣልሃለሁ» ብላ ተሳለች።

በዚህ ጊዜ የነገሩትን የማይረሳ፥ የለመኑትን የማይነሣ ፈጣሪ ስእለቷን ሰምቶ ቈስጠንጢኖስ ተወለደ፤ እርሷም ክርስቲያናዊ ሕይወት እያስተማረች ጥንተ ታሪኳን እየነገረች አሳደገችው። አባቱ ሲሞትም በአባቱ ዙፋን ላይ እግዚአብሔር አነገሠው። እናቱም፦ ልጅ ሆይ፥ ስእለቴን ለፈጸመልኝ አምላክ የተሳልኩትን እንድፈጽም ፍቀድልኝ አለችው። እርሱም ፈቀደላትና ከብዙ ሠራዊት ጋር ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘችና መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ ብትጠይቅ የሚነግራት አጣች። በዚህ ጊዜ ኪርያኮስ የሚባል አንድ ሽማግሌ አገኘችና ጠየቀችው። እርሱም መሐላ እንዳይፈርስበት ለይቶ ባይነግራትም በምልክት ነገራት።

በመቀጠልም ስኂን ሰንድሮስ የሚባል ነጭ ዕጣን አለ እርሱን ዐጢሰሺ ብትመለከችው ምልክት ይሰጥሻል ብሏታል። እርሷም እንጨቱን አሰባስባ፥ ደመራውን ደምራ ከአቃጠለች በኋላ ፍሕሙ ሲወርድ ዕጣኑን ጨመረችው፤ ጢሱም ቀጥ ብሎ ወደ ሰማይ ሄዶ ተመልሶ መስቀሉ በተቀበረበት ላይ ሰግዶ ጠቆሟታል። እርሷም ይህን ምልክት ይዛ ብታስቆፍር በመጀመሪያ የዳክርስ መስቀል፥ በመቀጠል የጥጦስ መስቀል ወጣ። ከድውይ ላይ ብትጥለው የማይፈውስ ሆነ። ይኸ አይደለም! አሁንም ቆፍሩ ብላ ስታስቆፍር፥ የጌታ መስቀል ብቅ ሲል በብርሃን ተገለጸ። ከድውይ ላይ ስታኖረው ፈውሷል፤ ይልቁንም ሙት አስነሥቷል። እርሷም፦ እየዋ፥ የጌታዬ መስቀል ይህ ነው ብላለች። ለቅዱስ መስቀሉ ቤተ መቅደስ አሠርታለች፤ በዓለ መስቀሉን አክብራለች።

«የሴት ብርቱ፥ ታሰኛለች አንቱ» እንደሚባለው ብሂለ አበው፥ በነገረ መስቀሉ ቅዱሳት አንስት ተሳትፈዋል። ይኸውም በስደቱ ጊዜ ቅድስት ሰሎሜ ከእናቱ ጋር መከራ ስደቱን ተሳትፋለች።

በዘመነ ስብከቱ ቅዱሳት አንስት በገንዘባቸው አገልግለውታል። በዕለተ ዓርብ ቅዱሳት አንስት እያለቀሱ እስከ እግረ መስቀሉ ተከትለውታል። ጌታም ወደ እነርሱ ዘወር ብሎ «እናንተ የኢየሩሳሌም ሴቶች ስለእኔ አታልቅሱልኝ፤ ዳሩ ግን... ለራሳችሁና ለልጆቻችሁ አልቅሱ ...» ብሏቸዋል (ሉቃ. 23፥28-30)። ወደ መቃብሩም በሌሊት እየገሠገሡ «የተሰቀለውን እንደምትሹ ዐውቃለሁና አትፍሩ፤ እንደተናገረው ተነሥቷል፤ ከዚህ የለም ...» ተብለው ነገረ መስቀሉንና ተስፋ ትንሣኤውን ከቅዱሳን መላእክት ሰምተዋል (ማቴ. 28፥2-8)። ከዚህ ብርቱዋ ሴት ቅድስት ዕሌኒ ዕፀ መስቀሉን ከተቀበረ ከ300 መቶ ዘመን በኋላ ከተቀበረበት ለማውጣት በቅታለች።

ማጠቃለያ

«ዝንቱ መስቀል ጸወንነ ወኀይልነ ወትምእርተ መድኀኒትነ ወስምዐ ግዓዛንነ፤ይህ መስቀል መጠጊያችን፥ ኀይላችን፥ የደኅንነታችን ምልክት፥ የነጻነታችን ምስክር ነው።» (ድርሳን መድኀኔ ዓለም ዘቀዳሚት)

ነገረ ቅዱስ መስቀል ከዚህ በላይ በመጠኑ እንደተገለጸው እግዚአብሔር ወልድ ከባሕርይ አባቱ ከእግዚአብሔር አብ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ ከእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ሳይለይ ራሱ በፈቃዱ የሠዋበት ለቅዱሳን መላእክት ሳይቀር ምሥጢሩ ስለረቀቀባቸው «ዕፁብ ነገሩ በእንተ መስቀሉ እንዘ ሀሎ ወልድ ውስተ ሕፅነ አቡሁ ፤ ስለ መስቀሉ የሚነገረው ነገር ድንቅ ነው። ወልድ በአባቱ ዕሪና ሳለ እኛ ማኅበረ መላእክት ስለከበረው ዕፀ መስቀል መነጋገር ጀመርን» በማለት መልአኩ ለቅድስት ዕሌኒ ገልጾታል።

ምሥጢርነቱም አንዱን አካል ከላይ ከባሕርይ አባቱ ከአብ፥ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ አልተለየም። ከዚህ በመልዕልተ መስቀል ተሰቀለ ማለት ከኅሊና በላይ ስለሆነ ነው። ይህ ድንቅ ምሥጢረ ድኅነት የተፈጸመበት ቅዱስ መስቀል የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በየዓመቱ በደማቅ ሃይማኖታዊ ሥነ ሥርዐት በዓሉን ታከብራለች።

ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ያለ ቅዱስ መስቀል የምትፈጽመው ሥርዐተ አምልኮ የላትም። ቅዱስ መስቀል በመጀመሪያ ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ በይፋ በመንግሥት ደረጃ ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ስለ «ክብረ መስቀል» በሰፊው ተነግሯል። ይህንም ለመረዳት የታላቁ ኢትዮጵያዊ ሊቅ የቅዱስ ያሬድን ድርሰት መመልከቱ ብቻ በቂ ማስረጃ ነው።

ቅዱስ ያሬድ ነገረ እግዚአብሔርን፥ ነገረ ክርስቶስን፥ ነገረ ማርያምን፥ ነገረ መስቀልን፥ ነገረ ቅዱሳንን አምልቶ፥ አስፍቶና አጉልቶ አስተምሯል። በየድርሰቱም ስለ ቅዱስ መስቀል ያልዘመረበት ጊዜ የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም። ይልቁንም ለበዓለ መስቀሉ ራሱን አስችሎ ድጓ ዘመስቀል፥ ዋዜማ ዘመስቀል፥ እስመ ለዓለም ዘመስቀል፥ አቡን ዘመስቀል፥ ዓራራይ ዘመስቀል፥ መዝሙር ዘመስቀል፥ ሰላም ዘመስቀል እያለ በሰፊው ዘምሯል።

በሌላ በኩልም በቅዱስ ያሬድ ዘመን የነበሩት ንጉሥም አፄ ገብረ መስቀል መሆናቸው፥ በኋላም የቅዱስ ላሊበላ ስም ገብረ መስቀል መሆኑ፥ የባለቤቴ ስም መስቀል ክብራ መባሉ ኢትዮጵያውያን ለቅዱስ መስቀል ከቀድሞ ጀምሮ ምን ያህል ክብር ይሰጡ እንደነበር ያስረዳል።

ኦርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን በመስቀል ጎዳና ላይ

በመልአከ ሕይወት ቀሞስ አባ ኃይለገብርኤል ነጋሽ
የብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ልዩ ጸሐፊ

"ወእምከመሂ ወራስያነ እግዚአብሔር ንሕነ ወመዋርስተሁኬ ለክርስቶስ ንሕነ ወእምከመሰ ዐረዩነ ሕማመ ንዔሪ ክብረ ምስሌሁ፤ የእግዚአብሔር ወራሾች ከሆንም የክርስቶስ ወራሾች ነን በመከራ ከመሰልነውም በክብር እንመስለዋለን።"

(ሮሜ. 8÷17)

ጌታችን አምላካችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በደሙ የመሠረታት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን በየዕለቱ ስለ ክርስቶስ በመጋደል፤ ስድቡ፥ ነቀፋው፥ የመንገድ እሾሁ፥ የምእመናን እንግልት፥ ረኃቡ፥ ጥማቱ፥ የአብያተ

ክርስቲያን መቃጠል፥ የንዋየ ቅድሳት መውደም፥ ፍርድ ማጣት፥ ዕለት ዕለት የሚገደሉት ምእመናን መብዛትና ይህንን የመሳሰለውን ሁሉ ስለ ክርስቶስ ብላ በየጊዜው ትቀበላለች። ክርስቶስ እኛን ለማዳን ብዙ መከራ እንደተቀበለ ሁሉ ክርስቲያኖችም ለእርሱ ያላቸውን ፍቅር ለመግለጥ የሚደርስባቸውን መከራና ፈተናን እየታገሡ በመስቀል ጎዳና ላይ ይጓዛሉ።

መስቀል በቤተ አይሁድ እንደ ርግማን፥ በቤተ አሕዛብ እንደ ታላቅ ውርደት የሚታይ በመላው ዓለም የተጠላ ነበር። ለዘመናትም የተረገሙና በፍርድ ይቀጡ የተባሉ ሰዎችን ለማጥፋት መስቀል ተተክሎ ይኖር ነበር። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መላው ዓለም ተስማምቶ የቅጣት ምልክት ያደረገውን እርሱ ለመላው ዓለም የሰላም ትእምርት፥ የበረከት መሣሪያ ይሆን ዘንድ ቀደሰው። ቢነኩት ያረክሳል ይባል የነበረውን ሲነኩት የሚፈውስ፥ የሚባርክ አደረገው።

የመስቀል ጉዞ ስምና ታሪክን መለወጥ ነው። ስምና ታሪክ ሲለወጥ ደግሞ እንዲሁ በነጻ ሳይሆን ብዙ ዋጋ የሚያስከፍል ሂደት ነው። ቤተ ክርስቲያን በዘመናት ሁሉ የምትከፍለው ዋጋም በመስቀል ላይ የተጀመረውን እንጂ አዲስ አይደለም። በዚህም የክርስቶስ መከራ ተካፋይ ሁናለች። መከራ በራሱ ጣዕም የለውምና። መከራ መቀበልዋ ብቻውን ሊያስደስታት አይችልም። ስለ ማን መከራ እንደምትቀበል ማወቅዋ ግን የደስታ ምንጭዋ ነው። ለአብነትም የሰማዕታትን በዓል ስታከብር ከኀዘን ይልቅ በማኅሌት ታከብራለች። በሚታዘንበት ቀን እንዴት እልል ይባላል? ቢሉ ስለ ክርስቶስ መከራ መቀበል የሚያስደስት በመሆኑ ነው።

የቤተ ክርስቲያን አባቶችም መስቀል ይዘው የሚታዩበት ምሥጢር የክርስትና ጉዞ እስከ ክርስቶስ ምጽአት ድረስ የሚገጥመውን መከራ በማስታወስ ምእመናንን ለማጽናት ነው። ሰዎች ችግር ቢመጣ ብለው እህል ቢያስቀምጡና ችግሩ ባይመጣ ያንን እየተመገቡ ይደሰታሉ። ጥጋብ ነው ብለው ሁሉን አሚጠው ችግር ቢመጣ ግን በረኃብ እንደሚጎዱ ሁሉ በዚህ ዓለም ላይ ሰዎችን ለመከራ አሰናድተን ደስታ ቢሆን ችግር የለውም፥ ደስታን ሰብከን መከራ ቢመጣ ግን ይደናገራሉና ቤተ ክርስቲያን "በዓለም ሳላችሁ መከራ አለባችሁ" (ዮሐ. 16÷33) በሚለው የወንጌል ቃል ልጆችዋን ለመስቀል ሕይወት የምታተጋ እንጂ በምድራዊ ተስፋ የምትደልል አይደለችም። የደስታ ቦታ ላይ ብዙ እድምተኛ ማግኘት ይቻላል። ለሀገር ለመሞት ግን ብዙ ሰው አይገኝም። ከተገኘም የቁርጥ ቀን ልጅ ይባላል። ቤተ ክርስቲያን የቁርጥ ቀን ልጆችን የምትጠራ ናት።

ቤተ ክርስቲያን የኖረችበት ታሪኳ እንደሚያስረዳን እስከ ሦስተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ በውጫዊ መከራ እስከ ዛሬ ባልተሞከሩ የማሰቃያ ዓይነቶች ዓላውያን ነገሥት ሲያሰቃይዋት ኖራለች። ከ313 ዓ.ም. በኋላ ደግሞ ውስጣዊ ፈተና ተነሥቶባት በመናፍቃንና በሥልጣን ጥመኞች ተፈትናለች። በነገሥታቱ የመጣው መከራ ሲያጠነክራት በውስጥ የተነሣው የመናፍቃን ትግል ግን አንድነትዋን ለሁለት የከፈለ የምዕራብና የምሥራቅ ቤተ ክርስቲያን አስኝቶ ያታገለ ነው። ቤተ ክርስቲያን ውስጣዊ ፈተናዋን በቅጡ ካልፈታች ውጫዊ ፈተና መወለዱ አይቀሬ ነው። ለዚህም እንደማሳያ እነ ዲዮቅልጥያኖስ ከውስጥ የወጡ ሲሆኑ፤ አስቀድሞ የወደዱትን ክርስትና እጅግ ተበቅለውታል። መለወጥ ራስን በማየት ነውና ስለ ካዱ ሰዎች ብቻ ሳይሆን በክፉ ሥራችን ጨካኝ ስላደረግናቸውም መናገር ይገባናል። በሚሊየን የሚቆጠሩ ክርስቲያኖችን የፈጀ፥ አብያተ ክርስቲያንን በቦምብና በፈንጂ ያፈራረሰ ጆሴፍ ስታሊን ከቤተ ክርስቲያን የወጣ፥ በክህነት የነበረ ሰው ነው። ዲዮቅልጥያኖስ በሦስተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ፥ ስታሊን በ20ኛው መቶ ክፍለ ዘመን መባቻ አካባቢ የሚያስተምሩን ከውስጥ የሚነሣ ትግል ውጫዊ ጦር እንደሚያመጣ በመሆኑ፥ ዛሬም ቤተ ክርስቲያን የከበባትን ፈተና ተረድተን ከነክብሯ ለቀጣይ ትውልድ ማሸጋገር እንችል ዘንድ ጥቂት ሐሳቦችን ከዚህ እንደሚከተለው ለማንሣት እንወዳለን።

1. የቤተ ክርስቲያን የውስጥ ፈተናዎች

- የኑፋቄ ትምህርት መበራከት፦ የመጀመሪያው የቤተ ክርስቲያን ውስጣዊ ትግል ነው። ቀደም ሲል በደጅ ሁነው ልጆችዋን ይነጥቁ የነበሩ ወገኖች አልሳካ ሲላቸው በውስጥ አርበኞቻቸው አማካኝነት ትምህርቷን ማጠልሸት፥ አስተዳደሯን ማወክ ከጀመሩ ሰነባብተዋል። ሁሉም ያዋቂ አጥፊ ናቸው ማለት ባይቻልም እናጥፋ ብለው ያጠፉትን እናልማ ብለው ካጠፉት መለየትና መታደግ ግን ያስፈልገናል። ለዚህም በዋናነት የቤተ ክርስቲያኒቱን መሠረተ ሃይማኖት ለሕዝባችን በጥብዐት ማስተማር ይጠበቅብናል። በትምህርት መርታት ያቃታቸው መናፍቃን የሚያወርዱብንን የስድብና የስም ማጥፋት ዘመቻ በትዕግሥት ማሳለፍ፤ ሥራችንን ግን በትጋት መሥራት ያስፈልገናል። ሰይጣን በኑፋቄ ውስጥ ዋነኛ ሠራተኛ ነው። በኑፋቄ ዓለምም የክህነት፥ የምሥጢራት ቤተ ክርስቲያን ክብር የለምና ቢሳደቡ የትምህርታቸው አመል መሆኑን ተገንዝበን ልንደነቅ አይገባም። ነገር ግን የደከምንለት አንድ ሰው ሲሄድ መቆጨት፥ ወደ ሂያጅን መመለስ ባንችልም ካያዝ ጉድለት የሚሄደውን ግን መቀነስ ይገባናል።
- የአንድነት መላላት፦ ሁለተኛው የቤተ ክርስቲያን ውስጣዊ ፈተና ነው። ባለፉት ዓመታት የውጭና

የውስጥ ሲኖዶስ በሚል የነበረው መለያየት ብዙ ነገሮችን ያስቀረብን ከመሆኑም በተጨማሪ በተለያየንበት ዘመን ልክ ዕድገታችን እንዲገታ ሆኗል። አሁንም ያለውን የአንድነት ፈተና፤ እንዲሁም ሃይማኖታዊና አስተዳደራዊ መልክ ያላቸው በሚሊየን የሚቆጠሩ ምእመናንን ሊያሳጡን የሚችሉ ተግዳሮቶችን በግብታዊነት ለመፍታት መሞከር የበለጠ አደጋ ሊያመጣ ስለሚችል አባቶች በጸሎትና በመንፈሳዊ ጥበብ ያቀኑት ዘንድ የልጅነት ድርሻን በመወጣት በትሕትና ማገዝ ያስፈልጋል።

- ማንነት ላይ የተመሠረተ አመለካከት፡- በቤተ ክርስቲያን ያገናኘን የወንዝ ልጅነት ሳይሆን የክርስቶስ ወገንነት ነው። ውሉደ እግዚአብሔር ውሉደ ብርሃን እንዲሁም ክርስቲያን ተብለን ስማችንን የለወጥን ሆነን ሳለ ከማይጠፋ ዘር ተወልደን የሚጠፋ ዘር ላይ መቅረት ስለማይገባ በቤተ ክርስቲያን የሚሰጠውን አደራ በዕውቀትና በመንፈሳዊነት ላይ የተመሠረተ በማድረግ ከነገድ፥ ከቋንቋ፥ ከሕዝብ የተዋጀች ቤተ ክርስቲያን እንዳለችን ለመላው ዓለም ማሳየት ይጠበቅብናል። በተለይም በዚህ በኩል ያለውን ትችት በማስወገድ መስፈርት ያለው አስተዳደር ማበጀት አስፈላጊ ነው።
- የአገልጋዮች ያልተገባ ጥቅም ፈላጊ መሆን፡- ለሚሠራ ሁሉ ዋጋ እንደሚገባው በመጽሐፍ የተገለጸ ቢሆንም በዘመናችን ግን ያልተፈቀደ ጥቅም በሚፈልጉ አንዳንድ አገልጋዮች እጅግ አሳፋሪ የሆኑ የጥፋት ሥራዎች እንደሚፈጸሙ ከሐሜት ከፍ ብሎ በዓለማውያን የመገናኛ ብዙኃን ጭምር ሲነገር ይሰማል፤ በእውነት ድርጊቱ ተፈጽሞ ከሆነ "አትስረቅን" በምትሰብክ ቤተ ክርስቲያን ካሉ አገልጋዮች የማይጠበቅ በመሆኑ የሚያሳዝን ከመሆኑም ባሻገር የግብረገብ ልዕልናችንን እየጣልን ከመጣን እንደ መንፈሳዊ ተቋም የሚቀበለንና የሚያከብረን ስለማይኖር ቤተ ክርስቲያንንና ዓለምን የሚለያቸው የድንበር መስመር ግብረገብነት መሆኑን በተግባር አረጋግጦ ማሳየት ያስፈልጋል።
- ክብረ ክህነትን መዳፈር፡- እረኛውን የማይሰማ መንጋ በአውሬ እንደሚበላ ሁሉ የክህነትን ክብር የሚንቅና ለአባቶቹ የማይታዘዝ ለሰይጣን ሥራ የተጋለጠ ነው። እርስ በርሳችን ስንነቃቀፍና ስንፈራረድ ዓለም ጦር ሰብቆ ይመጣል። እኛ ስንጣላ መናፍቃን መንጋውን ያለ መሪያ ይማርኩብናል፡፡ ዛሬ በቤተ ክርስቲያናችን ላይ እየመጣ ያለው ፈተና የእርስ በርስ መናናቅ የሳበው ነው፤ ከውጭ የመጣብን ሰይፍ ከውስጥ ሳለን የላክነው መሆኑን አላስተዋልንምና አመራራችንን በፈሪሀ እግዚአብሔር ላይ መመሥረት፥ በተመሪነታችንም ወደ ውስጥ የሚነገረውን ወደ ውጭ ባለማውራት፥ ክብረ ክህነትን ባለማስደፈር የቤተ ክርስቲያን አጥሯ እንዳይነቃነቅ መሥራት ይጠበቅብናል።

2. የቤተ ክርስቲያን ውጫዊ ፈተናዎች

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ ያለው ዘመቻ በውጭ ኀይሎች፥ በሥልጣንና በሀብት የተደገፈ ነው። ፈተናዎቿም በአንድነት አይምጡ እንጂ ተለያይተው ሲመጡ የኖሩ ናቸው። ከላይ በአምስት ነጥቦች የውስጥ ፈተናዋን እንዳየነው ሁሉ በዚህ ዘመን የተጋረጠባት ውጫዊ ፈተና እንደሚ ከተለው ቀርቧል።

- ታሪክ፡- በዘመናችን ታሪክ በታሪክነቱ ከመጠናት ይልቅ እንደ ሕያውና እንደ ዛሬ ክሥተት እያጣላንና እያፋጀን መሆኑ ያሳዝናል። የታሪክን እውነት ለመገንዘብ የራሱ የሆነ ዕውቀት የሚጠይቅ ሲሆን፤ በዘመናችን ግን የፈጠራ ታሪኮች፥ እንደ ፍላጎታችን የምንቀርጻቸው፥ ቢሆን ብለን የምንመኛቸው፥ እንደ ትላንት ሐቅ መወሰዳቸው ስሕተት ነው። ይህ አካሄድ ቤተ ክርስቲያንን እንደጎዳት በፊት ለፊታችን ሆኖ እያየነው፥ ዋጋም እየከፈልን ነው። ቤተ ክርስቲያንን እንደ ከበርቴ ማየት፥ የወራሪዎች ፊት መሪ አድርጎ መሣል በአዲስ ትውልዳችን ላይ እየተቀረጸ የመጣ ሐሰተኛ ሥዕል ነው። በርግጥ በሀገራችን ላይ ሢሶ ለነጋሽ፥ ሢሶ ለአራሽ፥ ሢሶ ለቀዳሽ እየተባለ ቢነገርም ቤተ ክርስቲያን ግን ከስሙ እንጂ ከጥቅሙ አልነበረችበትም። ቤተ ክርስቲያን የሚበዛውን የሀገር ዜጋ በመንፈሳዊና በሥጋዊ መንገድ የምታገለግል ናትና ርስት በስሟ ቢሰጣትም ክፉ አልነበረም። እውነታውን ስናየው ግን ርስትን በስሟ ቢሰጡአትም ተጠቃሚዎች ግን እነዚያው ገዥዎች ነበሩ። ርስቱን መብላት ያለበት ቀዳሹ በመሆኑ በወቅቱ የነበሩ ሹማምንቱና ባለርስቱ መቀደስ ስለማይችሉ በቶፋ እያስቀደሱ ርስቱን ይካፈሉ ነበር። ቶፋው ስለ እነርሱ ሆኖ የሚቀድስላቸው የርስቱ ጠባቂ ነውና በዓመት ሃያና ሠላሳ ብር የሚከፈለው ነበር። ቤተ ክርስቲያን ከበርቴ ብትሆን ኖሮ የአብነት ትምህርት ቤቷ ያዘመመ ጎጆ፥ ተማሪዎችዋ ለምነው የሚመገቡ፥ ሊቃውንቷም የገንዘብ ድሆች ሆነው በታሪክ ፊት አይታዩም ነበር።

  ያለፈው ታሪክ ደግ ሆነ ክፉ ትምህርት ብቻ ነው። ታሪክን ወደኋላ መልሰን ማስተካከልም መኖርም አንችልም። በማይመለስ ትላንት፥ በእጃችን ባለ ዛሬና በማይደረስበት ነገ ላይ ያለን ፍጡራን መሆናችንን መዘንጋት የለብንም። በታሪክ አለመግባባታችን ያጨቃጭቀን ይሆናል እንጂ የሚያጣላን ርእስ ሊሆን አይገባውም። ትላንት

ላይ ስንዘገይ ዛሬ ትላንት ልትሆን እየሮጠች ነውና ማስተዋል ያስፈልገናል። ታሪክን ለታሪክ አጥኚዎች መተዉ፥ የራሱ የሆነም ዕውቀት የሚፈልግ በመሆኑ ሊቃውንቱን ልናዳምጥበት ይገባል። ታሪክን ለመጻፍም ሆነ ለመተረክ ሚዛናዊ አእምሮ፥ ለትውልድ የሚጠቅመው የቱ ነው የሚል አስተውሎት፥ ፍርድን ለሰሚው የተወ አክባሪነት፥ አድልዎ የሌለው ጨዋነት በጣም ያስፈልገዋል።

- **የአፅራረ ቤተ ክርስቲያን ደባ፡-** ኢትዮጵያን በአፅራረ ቤተ ክርስቲያን ለማጥመድ ትልቁ የውጊያ ስልት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን ማጥፋት ነው። በዙሪያዋ የነበሩ አብያተ ክርስቲያን የዚህ ወረራ ምርኮኛ ሆነው የኑቢያ ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያውን ሚሊኒየም ስታከብር ሁለተኛውን ሚሊኒየም እንደ ጀመረች ጠፍታለች። ግብጽም የቅዱስ ማርቆስ መንበር እንደመሆንዋ የክርስትና መዲና የነበረች፤ ከጣኦትም ወደ አሚነ ሥላሴ የተሻገረች ብትሆንም ግፊቱን መቋቋም አቅቷት ከፍታዋ ወደ ዝቅታ፥ ብዛቷ ወደ ማነስ ገብቶአል። ታላላቅ የሃይማኖት ውሳኔ የተወሰነባቸው እነ ካርቴጅ፥ ብዙ ቅዱሳንና ጳጳሳት የወጡባቸው እነ ሊቢያ እነ አልጀሪያ ዛሬ የክርስትናውን መብራት ይዘው መቆም አልቻሉም። ኢትዮጵያ ሌሎች ሲጠፉና ሲያንሱ በክርስትናዋ ልዕልና የኖረችው ይህች ቤተ ክርስቲያን ታላቅ ዋጋ ስለከፈለች፥ እኛ እንሙት እንጂ ክርስትና አይሞትም የሚሉ ሰማዕታትን ስላፈራች ነው። ለዘመናት ሲታገላት የኖረው የአክራሪዎች ተጽዕኖ በእኛ ዘመንም አልፎ አልፎ እያየነው ነው። በዚህ ምክንያት በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ሃይማኖታቸው ብቻ የተሠየፉ፥ ሀብት ንብረታቸው የወደመ ባቸው፥ ለስደት የተዳረጉ ምእመናን ታሪክ ሳይሆኑ ሕያዋን ሆነው በዓለም መድረክ ፊት ቆመዋል።
- **ሀገሪቱን በዘመናዊ ስልት ለመበከል የሚንቀሳቀሱ አካላት፡-** የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለኃጢአትና ትውልድን እንዲሁም ተፈጥሮን ለሚቃረን ነገር ተቃዋሚ ናት። በቅዱሳት መጻሕፍት እንደ ተጻፈ በመጨረሻው ዘመን የሚነሡ አንዳንድ የዓለም መንግሥታት በሰይጣን መርሐ ግብር ኃጢአትን እንደ መልካም ነገር የሚያውጁ ናቸውና ይህችን ቤተ ክርስቲያን እንደ ጠላት መመልከታቸው አይቀርም። የአፍሪካ የነጻነት ትግሎችም ነጻነትን በበዓላትዋ የምትገልጠውን ቤተ ክርስቲያናችንን በማየት የጀመሩ በመሆናቸው ለአፍሪካውያን መመኪያ ስትሆን በሰው ልጅ እኩልነት በማያምኑ ዘንድ ግን እንደ ባላጋራ ታይታ በግልጽና በስውር በሚደረጉ የተለያዩ የሴራ ተግባራት ቤተ ክርስቲያን የጥቃት ዒላማ ሆናለች።
- **የነጻነት ትግል እናደርጋለን ብለው የተነሡ ወገኖች፡-** ቤተ ክርስቲያንን በነገሥታቱ ዘመን ባላት መፈራት ልክ ስላዩአት እርስዋ ካልጠፋች እንደ ልብ ከፍ ማለት አንችልም ብለው እርስዋን እያሰቡ ነፍጥ አንሥተዋል። በየገዳማቱ የሚገኙ ብዙ ባሕታውያንና ሊቃውንትም እንዲጠፉ ተደርጓል። እንደ መንገዳቸው እንቅፋት ስለቆጠሩአትም ሌሊትና ቀን የሚመኙት የቤተ ክርስቲያንን መጥፋት ነው። በዚህ ምክንያት በነጻነት እንዳትራመድ፥ በነጻነት እንዳትሰበሰብ የማያቋርጥ አጀንዳ በመስጠት ሲያውኩአት ይኖራሉ። ቤተ ክርስቲያንን ከአንድ ነገድ ጋር ማዛመድም ሌላው የተሳሳተ ትርክት ሁኖ የምናገኘው ሲሆን፤ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ግን መነሻዋ አኵስም ሆኖ ዶግማዋን፥ ቀኖናዋንና ትውፊቷን ተቀብለው በመላው ዓለም የሚገኙ አማንያን ያሉአት፤ ማኅበረ ጽዮን ሰማያዊት ናትና ምድራዊ ጽንፈኝነትን የማትቀበል፤ ሁሉን በክርስቶስ አንድ አድርጋም ለሰማያዊት መንግሥቱ የምታበቃ መንፈሳዊት ተቋም ናት።
- **በክርስትና ስም የሚንቀሳቀሱ ተቋማት፡-** ከእነዚህ ውስጥ አብዛኞቹ ከሠላሳ ዓመታት ያልበለጠና ከዚያም ያነሰ ዕድሜ ያላቸው ሲሆኑ፤ ከቤተ ክርስቲያን ጋር ለመቀያየም ጊዜ ያልነበራቸው ሆነው ሳለ፥ ቤተ ክርስቲያንን ለማፍረስ ቤተ ክርስቲያን ተብለው መምጣታቸው አስገራሚ ሆኖ ይኖራል። ብዙ ያልተጠመቀ እያለ የእኛን አማኝ እንደ ከሀዲ ቆጥረው ድጋሚ ያጠምቃሉ። በቤተ ክርስቲያን ላይም ጥላቻ እንዲኖረው ከወንጌል ይልቅ ፀረ ኦርቶዶክስ አድርገው ያሠለጥናሉ። ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን በርግጥ የሚያምኑ ከሆነ እርሱ የፍቅር ርእስ እንጂ የጥላቻ ስብከት ያልነበረው፥ ጠላቶቻችንን እስከ መውደድ ዝቅ እንድንል የሚያደርገን የትሕትና መምህር ነው። በሺህዎች የሚቆጠሩ ራሳቸውን ቤተ ክርስቲያን ብለው የሰየሙና የወንጌል አገልግሎት ብለው የሚጠሩ ቤተ ክርስቲያንን የዘመቻ ጣቢያቸው አድርገው መንቀሳቀሳቸው አንዱ ትግላችን ነው። ከሁሉም የሚገርመው ነግ በእኔ ብለው ሳያስቡ ዛሬ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ክርስቲያኖች በሃይማኖታቸው ሲታረዱ፥ አብያተ ክርስቲያን ሲቃጠሉ ማዘንና ወዴት እየሄድን ነው ብለው መጠየቅ አልቻሉም። ሥልጣንን ይዘውም ቤተ ክርስቲያንን እንዴት እንደሚጎዱ የሚያስቡ ብዙዎች ናቸው። ይህ ሁሉ ግን ኦርቶዶክሳዊት

ቤተ ክርስቲያንን በተሳሳተ መንገድ የመረዳት ውጤት ነው::

- **ዘመናዊ የልጆች አስተዳደግ፡-** አዲሱ ትውልድ በአብዛኛው በውጭ ቋንቋ አፉን የፈታ፥ በድኑ እዚህ ተቀምጦ በሐሳቡ የወጣ ነው:: ቀርቦ የሚንከባከበው የሚፈልገው ይህ ትውልዳችን መጽሐፍ ቅዱስን ካላስተማርነው፥ ነገ ከሓዲ እንደሚሆን በሌሎች ሀገሮች ላይ እያየነው ያለነው ነገር ምስክር ነው:: ትውልዱ በቤተሰብ መተዉ፥ ከግብረ ገብ ውጭ ሆኖ ማደጉ፥ ስለ ሃይማኖት ግድ የማይሰጠው መሆኑ ለቤተ ክርስቲያን ፈተናዋ ነው:: ክህነትን፥ ምንኩስናን፥ ስብከተ ወንጌልን የሚያስቀጥል ትውልድ የሚገኘው አሁን ከሚታዩት ወጣቶች ነው:: ጀርባውን የሰጠ ትውልድ፥ ስለ ሃይማኖት ለመስማት የጠላ ወገን ከያዝን ግን የነገ እርምጃችን በእሾህ የታጠረ ነው:: የሚሰይፉ አክራሪዎች እንዳሉ ሁሉ መፈጠራችንን ጭምር የሚረሱ ትውልዶች አደገኞች ናቸውና ቤተ ክርስቲያን ዘመኑን በመዋጀት ትውልዱን ገንዘብ ማድረግ ይጠበቅባታል::

- **ግብረ ኃጢአት፡-** ቤተ ክርስቲያን ኃጢአትን እንደ ሰበር ዜና የምታስተዋውቅ ሳትሆን ከኃጢአት ስለመዳን ዘወትር የምታስተምር ናት:: ዘመናዊው ዓለም የከረመውን ኃጢአት የሥልጣኔ ስም ሰጥቶት ትውልድ በጉልበቱ እንዲሄድ እየጣረ ይገኛል:: ቤተ ክርስቲያንም ይህ ኃጢአት ነው እንዳትል የሕግና የመብት ተጋፊ የሚያሰኛትን ስም እያወጡላት ይገኛሉ:: ቤተ ክርስቲያን ትውልድን ከእደ ሞት ለመንጠቅ በምታደርገው ትግል እንደ ኋላ ቀርና የሰውን የዕውቀት ጉዞ አሰናካይ ተደርጋ ልትሳል ትችላለች:: ይህ ዘመን ብዙ ሥልጣኔዎችን ያስገኘ ዘመን ቢሆንም ብዙ ቅድስና የጎደላቸው ነገሮችም እየታዩ ያለበት ነው:: ኃጢአት በሰላማዊ ሰልፍ እንደ ጽድቅ እየተፎከረበት በጨለማ ይሠራ የነበረው በደል በብርሃን የሚሠራ ሆኗል:: ትውልድንም እንደ ገና ጥያቄ ውስጥ የሚከት፥ ከራሱ ጋር የሚያጣላ ሆኗል:: በዚህም እግዚአብሔር የሰጣቸውን ጾታ እንኳ መከለስ አለብን እያሉ ራሳቸውን የሚጎዱ ወጣቶች እያየን እየሰማን ነው:: እንኳን ሰውን የሚያህል ክቡር ፍጡር ይቅርና አንድ ቤትም እንደ ገና ሲያፈርሱት ብዙ መናጋት ያመጣል:: የማይሳሳተው ሠሪ እግዚአብሔር ያበጀውን ተፈጥሮ መጋፋት ብዙ መፈራረስ ያመጣል:: ግብረ ኃጢአት የዘመናችን ፈተና ነው:: የሰው ልጅ እርካታን ፍለጋ የሚሄድበት ርቀት ደስታን አምላኪ እንዲሆን እያደረገውና ሰላሙን እያሳጣው ይገኛል:: እጅግ ለተዋረደ ግብር ራሱን አሳልፎ ቢሰጥም ውስጡ ግን በጥያቄ እየተንገላታ ነው:: የውስጡን ጩኸት ለማዳፈን ትክክል ነኝ ቢልም ኃጢአት ግን ደስታን የሚበላ አውሬ ነውና የተከዘ ወገን አፍርተናል:: ቤተ ክርስቲያንም በዚህ ወቅት ኃጢአትን ኃጢአት ነው የማለት ግዳጅ ስለአለባት በምታደርገው ተጋድሎ በብርቱ ፈተና ልትንገላታ፥ በዓለም መገለልንና መገፋትንም ልታስተናግድ ትችላለች፤ ነገር ግን የሁልጊዜ ወገንተኝነትዋ ከእግዚአብሔር ሐሳብ ጋር ነውና በዚህ አትጨነቅም::

ማጠቃለያ

መስቀል ለቤተ ክርስቲያን ጌጥዋና አርማዋ ብቻ ሳይሆን የመከራ መንገድዋም በመሆኑ በምድር ላይ በምትኖርበት ጊዜ ሁሉ መከራም አብሯት ይኖራል:: ሁለት መንግሥታት በአንድ ሀገር በሰላም እንደማይኖሩ ሁሉ የብርሃንና የጨለማው መንግሥትም በመንፈሳዊ ሰልፍ መኖራቸው የታወቀ ነውና ቤተ ክርስቲያን በየጊዜው መልኩን በሚለዋውጥ ፈተና ውስጥ ታልፋለች:: ከዚህ ጽሑፍ እንደምንረዳው ፈተናዎችዋ አንዳንዶቹ ከውስጥ ሲነሡ ሌሎቹ ከውጭ የሚመጡ ቢሆኑም በተነሣንበት የመጽሐፍ ቅዱስ ሐሳብ ላይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረው ክርስቶስን በመከራ ከመምሰል ቀጥሎ ያለውን ክብር ተስፋ በማድረግ እየሞቱ መኖር፥ እየተገደሉ መለምለም ለክርስትናው የተሰጠ ትልቅ በረከት ነው::

ስለሆነም ዓለም ትውልድን በግብረ ኃጢአት ለመያዝ በምትለፋው መጠን የማያልፈው ሰማያዊ መንግሥትን ለመውረስ በምድር ላይ የክርስቶስ መከራ ተካፋይ መሆንን ምርጫዋ ያደረገችው ቤተ ክርስቲያናችን መልክአ ክርስቶስን በማሳየት ቅዱስ ሕዝብን ለማፍራት የምትጋደልበት ጊዜ ላይ ትገኛለች:: የእግዚአብሔር ትእዛዝ ሕገ ተፈጥሮን፥ ማኅበራዊ ትስስርን፥ የአእምሮ ሰላምን ያገናዘበ ነውና የሚበጅ መፍትሔን ለትውልድ ማቅረብ ያስፈልገናል:: የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮችም ትውልድ ከስብራቱ ሳይሆን ከሕግጋቱ እንዲማር ማስተማር በእጅጉ የሚያስፈልግበት ወቅት ላይ ስለምንገኝ ትውልድን ለመታደግ ወደፊት መገስገስ አለብን::

ቤተ ክርስቲያን ከመነሻዋ ጀምሮ እስከ እኛ ዘመን ድረስ በተጓዘችበት የመስቀል ጎዳና ላይ ፈተና ባይለያትም ለእርስዋ ብሎ በአደባባይ ፊቱን የተጸፋ፤ በከበረ ደሙ ይቀድሳት ዘንድ የእስራት ቀንበሮችን የተሸከመ፤ የአይሁድን ምራቅ ታግሶ በዕፀ መስቀል ላይ ተቸንክሮ የተሰቀለው አምላክ እየጠበቃት ዘመን ከሚያመጣው የፈተና ማዕበል እንደሚያሻግራት እናምናለን::

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!!!

የመስቀሉ ነገር ዕፁብ ድንቅ ነው!

የሰላም ሰው

በመልአከ ሰላም (ዶ/ር) አባ ቃለጽድቅ ሙሉጌታ
የስብከተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልኦኮ መምሪያ ኀላፊ

“ወእመሂ ቦ ህየ ወልደ ሰላም ያዕርፍ ሰላምክሙ ላዕሌሁ፤ በዚያም የሰላም ልጅ በኖር፥ ሰላማችሁ ያድርበታል”

(ሉቃ. 10÷6)

“ሰላም” የሚለው ቃል የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘብ የሆነ፥ ከእግዚአብሔር የሚመነጭና ለሰው ልጅ የሚሰጥ መንፈሳዊ ሀብት መሆኑን ቅዱሳት መጻሕፍት ይመሰክራሉ። በሐዲስ ኪዳን ስለ ነገረ ድኅነት ከተበሠረውና “ሰላም ለአንቺ ይሁን!” ከሚለው ብሥራተ መልአክ ጀምሮ “ሰላም ለእናንተ ይሁን!” እስከሚለው የትንሣኤው የድል ዜና የምሥራች ሆኖ ተነግሯል። በትምህርትና በትእዛዝ መልክ በቃሉ ባለቤት በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስና በቃሉ ተቀባዮች በቅዱሳን ሐዋርያት የተነገረው የሰላም ቃል በስፋት ተጽፎልን እናገኛለን።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰባ ሁለቱን አርድእት ለወንጌል ተልእኮ በሾመና ሁለት ሁለት አድርጎ በላካቸው ጊዜ፥ ከተላኩበት የተልእኮ ተግባራት ውስጥ አንዱ “ሰላም ለዚህ ቤት ይሁን በሉ” የሚለው ሲሆን፤ በደረሱበትና በገቡበት ቤት ሰላምን እንዲያውጁ አዞአቸዋል። “የሰላም ልጅ ቢኖር” ሰላማቸውን እንደሚቀበልና ነገር ግን የማይቀበል ከሆነ ሰላማቸው የሚመለስላቸው መሆኑንም ጭምር አስቀድሞ አስረድቶአቸዋል። የሰላም ልጅ ሲል ሌላ የሁከት ልጅ፥ የጥፋት ልጅ መኖሩንም የሚጠቁም ቃል ነው።

ይህም የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል መሠረታዊ የሰላም ፅንሰ-ሐሳቦችን ሲያመላክት ሰላም በሰጪና በተቀባይ ላይ የተመሠረተ መሆኑና፥ ስጦታ ተቀባይ ከሌለው ግን ለባለቤቱ ተመላሽ መሆኑን ይጠቁማል። ሐዋርያተ ሰላም የተቀበሉትንና የተላኩበትን ሰላም ለገቡበት ቤት ሁሉ ማበርከት ሲሆን፤ ሰው የታወጀለትን የሰላም ቃል ቢቀበል ሰላም እንደሚያድርበት፥ የሰላም ልጅ እንደሚሆን፤ ባይቀበል ግን ሰላሙ ለባለቤቱ ተመላሽ እንደሚሆን በመረጋገጡ፥ ውጤቱ በመቀበልና ባለመቀበል የሚወሰን ነው። ቤት የተባለውም ጣራ ግርግዳው ሳይሆን ግለሰብን፥ ቤተሰብን፥ ሀገርንና በአጠቃላይ ዓለምን ይወክላል። ሰላምን ገንዘብ ማድረግና ዋጋ መስጠት እንዲቻል ከሰላሙ ባለቤት ጋር ግንኙነት መፍጠርና ለመቀበልም ፈቃደኛ መሆንን ይጠይቃል።

ሰላም የማነው? የሰላም ልጅ መሆን እንዴት ይቻላል? የሚለውን ጥያቄ ለማንሣት የሰላም ምንጭን ማየት ያስፈልጋል።

ሀ. የሰላም ምንጭ ማን ነው?

1. እግዚአብሔር

እግዚአብሔር የሰላም ምንጭና የሰላም ባለቤት ነው። ከእግዚአብሔር የሚመነጨው ሰላም ለሰዎች ዕረፍትን ይሰጣል። የሰው ልጅ በመረጋጋትና በመጽናናት እንዲኖር ዋስትናው ከእግዚአብሔር የሚገኘው እውነተኛ ሰላም ነው። የእግዚአብሔር ሰላም ለሰው ልጅ ሁሉ ዋስትናው በመሆኑ በቅዱሳት መጻሕፍት በብሉያትም ሆነ በሐዲሳት በእግዚአብሔር ሰጭነትና በሰው ልጆች ተቀባይነት ሰላም ታውጇል።

የእግዚአብሔር ሰላም በሰው ልጅ ሕይወት ውስጥ ያለው ከፍታ ምን እንደሆነ በጥቂቱ እንመልከት፦

- ያሳርፋል:-

የእውነተኛ ሰላም ምንጭዋና መገኛዋ እግዚአብሔር ስለሆነ እግዚአብሔር የሰላም አምላክ፥ የሰላም ባለቤት፥ የሰላም አለቃ ተብሎ ተጠርቷል። እግዚአብሔር መንፈስ ስለሆነ ከእግዚአብሔር የሆነው ሰላምም መንፈሳዊ የውስጥ ሰላም ነው። የሰው ልጅን ውጫዊ ማንነቱን ሳይሆን ውስጣዊ ማንነቱን የሚገዛ ነው። የእግዚአብሔር ሰላም ከውስጥ ወደ ውጭ የሚፈስ፥ ሁለንተናን የሚቆጣጠርና የሚያሳርፍ ሰላም ነው። ነቢየ እግዚአብሔር ዳዊት ልቡ በእግዚአብሔር ስለ አረፈ፥ ሁለንተናዊ ማንነቱን ስለ አሳረፈው ስለ እግዚአብሔር ሰላም ሲናገር፦ “በሰላም እተኛለሁ፤ አንቀላፋለሁም፤ አቤቱ፥ አንተ ብቻህን በእምነት አሳድረኸኛልና” (መዝ. 4÷:8) ይላል። የዚህ ሰላም መሠረቱ ደግሞ በውስጡ ያለው እምነት መሆኑንና በእምነት ግንኙነትም ከእግዚአብሔር የተቸረው እንደ ሆነ አክሎ አብራርቷል። በሰው ልጅ ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ ሁሉ ሰላም ውስጣዊ ጉልበትና ኀይል ስለሆነ ለመሥራትም ሆነ ለማረፍ፥ ለማለምም ሆነ ሕልምን ለመኖር አእምሯዊ ሞተር ነው። የሰላም እረፍት ማለትም ከሥጋ ድካም ማረፍ ወይም ማንቀላፋት ሳይሆን አእምሮን ከሚያስጨንቀው ሥጋትና ሐሳብ፥ ፍርሀትና ጭንቀት ማላቀቅ ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስ በኃጢአት ምክንያት በአእምሮአቸው ለደከሙና ለዛሉ ሰዎች "እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ፤ ወደ እኔ ኑ፥ እኔም አሳርፋችኋለሁ" (ማቴ. 11÷28) አላቸው። እነዚህ ሰዎች በሥጋቸው የተሸከሙት ሸክም ሳይሆን ውስጣዊ ማንነታቸውን ያጎበጠ፥ ክሳደ ልቦናቸውን ያቀሰለ የኃጢአት ሸክም ነበረ። የሥጋ ሸክምን ከራስ በማውረድ ይገላገሉታል። የነፍስ ሸክምን የሚያውርድና የሚያቀል እርሱ የሰላም ባለቤት ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ስለሆነ፥ ወደ እኔ ኑ፥ እኔም አሳርፋችኋለሁ አለ። በሰላም እጦት ለምትሰቃየው ዓለም ሰላም ሆኖ የተገለጠው የእግዚአብሔር ልጅ፥ የሰው ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ የሰላም ቁልፍ በእርሱ እጅ ስለሆነ ከእርሱ ጋር መስማማት ያሳርፋል።

- ይጠብቃል፤

የእግዚአብሔር ሰላም ማሳረፍ ብቻ ሳይሆን መጠበቅም እንደ ሆነ ቅዱሳት መጻሕፍት ያስተምሩናል። በትንቢተ ኢሳይያስ "በአንተ ታምናለችና በአንተ ለምትደገፍ ነፍስ ፈጽመህ በሰላም ትጠብቃታለህ"(ኢሳ. 26÷3) ይላል። እግዚአብሔር መታመኛ ዋስትና አድርገው በምሕረቱ ጥላ ሥር ለተጠለሉት ሁሉ የእግዚአብሔር ሰላም የሚጠብቅ ሰላም ነው። ብርሃነ አሕዛብ ቅዱስ ጳውሎስም፦ "አእምሮንም ሁሉ የሚያልፍ የእግዚአብሔር ሰላም ልባችሁንና ሐሳባችሁን በክርስቶስ ኢየሱስ ይጠብቃል" (ፊልጵ. 4÷7) በማለት የሰው ልጅ ውስጣዊ ማንነትን የሚጠብቅ ውስጣዊ ትጥቅ እንደ ሆነ ጽፎልናል።

በዚህ ኃይለ ቃል ውስጥ የማይታለፉ ሦስት አስደናቂ ነገሮች ተቀምጠዋል። አንደኛ፤ "አእምሮንም ሁሉ የሚያልፍ" የሚለው፥ ከሰው ቁጥጥር በላይ የሆነና ሊነገር የማይችል መሆኑን ነው። ሁለተኛ፤ "ልባችሁንና ሐሳባችሁን ... ይጠብቃል" ሲል፥ የሰው ልብ የሐሳብ ምንጭ ሲሆን፤ ሐሳቡም የድርጊት ሁሉ መሠረት ነው። ስለዚህ ክፉ ሐሳብ በልብ እንዳይፀነስና ወደ ድርጊት እንዳይቀየር የእግዚአብሔር ሰላም አስቀድሞ ይጠብቃል። ሦስተኛ፤ "በክርስቶስ ኢየሱስ ይጠብቃል" የሚለው፥ የእግዚአብሔር ሰላም በአማኙ ሕይወት ውስጥ የሚያድረው በመልዕልተ መስቀል በሞተለት በወልደ እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ ስለሆነ ነው። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ "ሰላምን እተውላችኋለሁ፤ ሰላሜን እሰጣችኋለሁ" (ዮሐ. 14÷27) በማለት በዕፀ መስቀል ላይ በፈሰሰው በከበረ ደሙ ከአዳነው የሰው ልጅ ጋር ቃል ኪዳን አድርጓልና።

- ይገዛል:-

ሌላው የእግዚአብሔር ሰላም ውስጣዊ ሁለንተናን የሚገዛ ሰላም ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፦ "በአንድ አካልም የተጠራችሁለት ደግሞ የክርስቶስ ሰላም በልባችሁ ይግዛ። የምታመሰግኑም ሁኑ" (ቆላ. 3÷15) ይላል። የሰው ልጅ ውጫዊ ማንነቱ የሚለካው በውስጣዊ ማንነቱ ስለሆነ፥ እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ውስጣዊ ማንነት ትኩረት በመስጠት የማንነት ግንባታው ከውጭ ሳይሆን ከውስጥ እንዲገነባ ያደርጋል። "አሁንም ያዕቆብ ሆይ፥ የፈጠረህ እስራኤልም ሆይ፥ የሠራህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፦ ተቤዥቼሃለሁና አትፍራ፤ በስምህም ጠርቼሃለሁ፥ አንተ የእኔ ነህ" (ኢሳ. 43÷1) እንዲል። ስለሆነም የእግዚአብሔር ሰላም አእምሮውን ያሳረፈውና ሁለንተናውን የሚጠብቀው ሰው ለእግዚአብሔር ክብርንና ምስጋናን ያቀርባል። ለሰው ልጅም ሁሉ መልካምና በጎ ምኞትን ያመነጫል፤ አማኝ ከእግዚአብሔር ጋር ስለሚኖር የእግዚአብሔርን ሰላም ተካፋይ ነውና።

2. ሰው

የሰው ልጅ በእግዚአብሔር በማመኑና በሃይማኖታዊ ግንኙነቱ የእግዚአብሔር ሰላም ማደሪያ ስለሆነ የሰላም ምንጭ ነው ማለት ከውስጥ የሚመነጭ ሰላም (ሥነ ልቦናዊ ሰላም) ያለው ማንነት ያለው ማለት ነው። ሰው የሚያገኘው የበላውን ስለሆነ አማኝ በውስጡ የእግዚአብሔር ሰላም ካለው በንግግሩና በተግባሩም የሚገለጠው ያው እርሱ ነው። ሰባ ሁለቱ አርድእት ወደ ዓለም ሲላኩ "ሰላም በሉ" ሰላማችሁን ተቀባይ ቢኖር ሰላማችሁ ያድርበታል ባይኖር ግን "ሰላማችሁ ይመለስላችኋል" የተባሉት በእነርሱ ላይ ያደረ፥ ከውስጣቸው የሚመነጭ፥ በውጭ ላሉት የሚተርፍ ሰላም ስለ አለ ነው። ክርስቲያኖች በዳግም ልደት የእግዚአብሔር ልጆች ስለሆኑ ሰላምን የሚያወሩ፥ ሰላምን የሚሰብ፥ ያገኙትን ሰላም ለሌሎች የሚያካፍሉ ናቸው። በክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔር ሰላም ከፍታ በዚህ ልክ ከቃሉ ስንረዳ 'በአማኞች መካከል ሰላም ለምን ይታጣል?' የሚለውን ጥያቄ የሚያነሡ አይጠፉም። ለክርስቲያኖች ወይም ለቤተ ክርስቲያን ሰላም እጦት ከውስጥም ከውጭም መሆኑና ግላዊ ማንነትም አስተዋፅኦ እንዳለው አያጠያይቅም። ለቤተ ክርስቲያን ሰላም የአንድ አማኝ ውስጣዊ ማንነት ወሳኝነት አለው።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ "በእኔ የሚያምን መጽሐፍ እንዳለ፥ የሕይወት ውኃ ወንዝ ከሆዱ ይፈልቃል..." (ዮሐ. 7÷37) እንዲል፥ አማኝ በውስጡ የሚፈስ ሀብተ መንፈስ ቅዱስ አለው። ይህም የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ውስጣዊ ማንነቱን ከክሕደት፥ ከፍርሀት፥ ከሥጋትና ከሁከት ድርቀት በመካካከል ዘወትር የሚያረሰርሰው ነው። መንፈስ ቅዱስ የሰላም

መንፈስ ስለሆነ ለአማኙ ሁለንተናዊ ሰላም ይሰጣል። ነገር ግን አማኙ በኃጢአትም ሆነ በልዩ ልዩ በደል ከአምላኩ ሲርቅና መንፈስ ቅዱስ ሲሸሸው ውስጣዊው የሰላም ጅረት ይደርቃል። መንፈሳዊ ድርቀት ለሁከት፥ ለክንቱ ጠብና ክርክር አሳልፎ ይሰጠዋል። የአንድ አማኝ ሕይወት አንዱ የቅድስት ቤተ ክርስቲያን ክፍል ስለሆነና የብዙዎቹ ክርስቲያኖች ኅብረት ቤተ ክርስቲያን በመሆኑ ድምር ውጤቱ የቤተ ክርስቲያንንም ሰላም ሊያውክ ይችላል። ውስጣዊው ፈተና ለውጫዊ ፈተና እንደ ዱላ ቀብብሎሽ ስለሆነ ከውስጣዊ ማንነቱ ያጣውን ከውጭ ሊያገኝ አይችልምና።

ስለዚህ ክርስቲያን የሰላም ዋስትናው ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ግንኙነትና የተሰጠውን ሀብተ መንፈስ ቅዱስ አጥብቆ መያዝ ነው። ክርስቲያን መንፈሳዊ ትጥቅ የሆነውን ሰላም የታጠቀ ስለሆነ ጠላት መንፈሳዊ ትጥቁን እንዳያስፈታውና ለምርኮ እንዳይዳርገው ዘወትር በጥንቃቄ ሊኖር ይገባል። በዓለም ሳለ መከራ እንዳለበትና ተቀናቃኝ ጠላት ያለው ቢሆንም ጠላቱ በመስቀለ ክርስቶስ የተሸነፈለት፥ መከራውም በክርስቶስ የተቃለለት በመሆኑ አሸናፊ እንደ ሆነ ቅዱሳት መጻሕፍት ይመሰክሩለታል። ስለሆነም ለቤተ ክርስቲያን ሰላም፥ ለቤተሰብ ሰላምና ለኅብረተሰብ ሰላም ግኝት የአንድ ሰው ግላዊ ሕይወት ወሳኝነት አለው የሚባለው ለዚህ ነው። ይህ ማለት ሰላምን የማምጣትና የመውሰድ እድል በአንድ ሰው እጅ ላይ የወደቀ ነው ማለት ሳይሆን አንድ ሰው የሚጀምረው ነገር ሁሉ ድምር ውጤቱ የሁሉም ስለሚሆን ነው።

3. ኅብረተ ሰብ

አንዱ ከአንዱ ጋር የሚኖረው ግንኙነት ማኅበራዊ ሰላም (የጋራ ዕሴት) ስለሆነ ማኅበረሰብ በራሱ የሰላም ዕሴት ነው። በአንድ ኅብረተሰብ ውስጥ በሃይማኖት፥ በባህል፥ በቋንቋ፥ በቀለም የማይገናኙ በርካታ ሕዝቦች ይኖራሉ። በእነዚህ ምክንያት ልዩነት ቢኖራቸውም አንዲት ሀገር ስለአለቻቸው በአንድ ሥርዓት መንግሥትና ሕግ ይተዳደራሉ። በአንድ ሀገር በሰላም በመኖር፥ ሀገራቸውን በዕውቀትና በልማት ለመገንባት ይተባበራሉ። ይህም ኅብረት የጋራ ዕሴታቸው ስለሆነ ለሰላም ልዩ ሥፍራና ዋጋ ይሰጣሉ። በእያንዳንዱ ሃይማኖትም ሆነ ባህል ሰላምን የሚቃወም አስተምህሮ የለም። እንደ ችግር የሚታየው ሰላምን የሚያስተምርበትና የሚጠብቅበት መንገድ እንጂ። ሰላምን የሚጠላ ሃይማኖተኛ አለ ለማለት አይቻልም። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ማኅበረ ሰብ የሰላም ዕሴት መሆኑንና ምእመናኖቿ ከማኅበረሰቡ ጋር በሰላም እንዲኖሩ፦ "ቢቻላችሁስ በእናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ" (ሮሜ 12÷18) የሚለውን መሠረት በማድረግ ዘወትር በትኩረት ታስተምራለች።

ለሃይማኖታዊና ለባህላዊ ዕሴቱ ሥጋት ካልሆነ በቀር ክርስቲያን በሀገር ደረጃ ከማንኛውም ኅብረተሰብ ጋር መተባበር እንደሚገባው መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተምህሮ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሥርዓተ አምልኮቷ፥ በዝማሬዋና በትምህርቷ ስለ ሁሉም የሰው ልጅ፥ ስለ እንስሳት፥ ስለ አዝርእት፥ ስለ አየር ንብረትና ስለ ምድሪቱ ትጸልያለች፤ እጆዋን ወደ ፈጣሪዋ ትዘረጋለች። ለምሳሌ ከሥርዓተ አምልኮዋ ክፍል፦ "ዘወትር ፍጹም ሰላምን እግዚአብሔር ይሰጣት ዘንድ እግዚአብሔርን ስለምትወድ ስለ ሀገራችን ኢትዮጵያ እንማልዳለን" በማለት ትጸልያለች (በእንተ ቅድሳት፡ ሥ/ቅዳሴ ገጽ 45. ቍ. 83)። 'ስለ ሀገራችን ኢትዮጵያ' ሲልም ሁሉንም ኅብረተሰብ የሚመለከት መሆኑ ይታወቃል። "ዕውቀትን፥ እሱን መፍራትንም እግዚአብሔር ይሰጣቸው ዘንድ ስለ መካንንትና ሥልጣን ስላላቸው እንማልዳለን" (በእንተ ቅድሳት፡ ሥ/ቅዳሴ ገጽ 22. ቍ. 84)። ለሀገር መሪዎች፥ ሥልጣን ላላቸው አካላት በሙሉ በየትኛውም ሃይማኖት ውስጥ ይሁኑ ቤተ ክርስቲያን ጸሎት ታደርግላቸዋለች። ሰላም የጋራ እሴት በመሆኑም "ጸልዩ በእንተ ሰላም"፤ "ጸልዩ በእንተ ሀገር" በማለት በዘወትር አምልኮዋ ታሳስባለች።

የእግዚአብሔር ቃል በስደት፥ በመከራ ውስጥ ያለው ሕዝብ እንኳ ቢሆን ላለበት ለዚያ ሀገር ስለ ሰላም መጸለይ፥ ሰላምን መሻት እንዳለበት ሲናገር፦ "በእርስዋ ሰላም፥ ሰላም ይሆንላችኋልና ወደ እርስዋ ላስማረክኋችሁ ከተማ ሰላምን ፈልጉ፥ ስለ እርስዋም ወደ እግዚአብሔር ጸልዩ" (ኤር. 29÷7) ይላል። ስለሆነም ሰላም ድንበር የለውም፤ የአንዱ ሰላም ለሌላውም ዕረፍት ነው። ሰላም የሁሉም የመኖር ዋስትናና ዕሴት ስለሆነ ሁሉም በሃይማኖቱ፥ በባህሉና በአለው ዕሴቱ ሁሉ ለሰላም ዋጋ ሊሰጥ ይገባል።

ለ. ሰላምን እንዴት እናጽናት

1. *ፈቃደኝነት*

ሰላም በውጫዊ ስሜትና በሌላ ሰው ተጽዕኖ የሚመጣ ሳይሆን በልባዊ ፍላጎትና ፈቃደኝነት ላይ በተመሠረተ ውስጣዊ መሻት የሚመጣ ነው። ይህን ውስጣዊ ሰላም ወይም ሥነ ልቦናዊ ሰላም አእምሮአዊ ረኃብ ልንለው እንችላለን። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ "የሰላም ልጅ ቢኖር፥ ሰላማችሁ ያድርበታል" ያለው የሰላም መሻትና ፍላጎት በውስጡ ያለው ሰው ማለት እንደሆነ ግልጽ ነው። "ሰላምን ፈልጉ" የሚለው ቃልም ከሆነ ሥፍራ ወይም ከሆኑ አካላት ዘንድ ፈልጉ

ማለት ሳይሆን ልባዊ መሻትና ፍላጎት ይኑራችሁ ማለት እንደ ሆነ ይታወቃል፡፡ ነቢየ እግዚአብሔር ዳዊትም "እግዚአብሔር አምላክ የሚናገረውን እሰማለሁ፤ ሰላምን ለሕዝቡና ለቅዱሳኑ፥ ልባቸውንም ወደ እርሱ ለሚመልሱ ይናገራልና" (መዝ. 84፥8) ይላል፡፡ ስለ ሰላም የሚዘመሩ ዝማሬዎች፥ የሚሰጡ ትምህርቶች፥ የሚነገሩ ዜናዎች ቢኖሩ በውስጣዊ መሻትና ፍላጎት ላይ ተመሥርተው ሰላምን ለማጽናትና የሰላም ፍሬን ለማፍራት ይረዳሉ፡፡

2. ከክፉ መሸሽና መልካሙን ማድረግ

ሰላም እንዲመጣ፥ ሰላም እንዲገኝ መሥፈርቱ ከክፉ ሥራ መራቅና መልካሙን ሥራ መሥራት እንደ ሆነ የእግዚአብሔር ቃል "ከክፉ ሽሽ፥ መልካምንም አድርግ፤ ሰላምን ሻ፤ ተከተላትም" (መዝ. 33፥14) በማለት ያስጠነቅቃል፡፡ ክፉ ሥራ የሁከትና የጥላቻ ጥንስስ እንደሆነ ሁሉ መልካም ሥራ የሰላም ዘር ነው፡፡ በጎ ነገር በተዘራበት በሰው ልጅ ልቡና የሰላም ፍሬ መታየቱ አይቀርም፡፡ የእግዚአብሔር ቃል "ቅንነትን ጠብቅ፥ ጽድቅንም እይ፤ ለሰላም ሰው ቅሬታ አለውና" (መዝ. 36፥37) ይላል፡፡ ውስጣዊው የሰው ልጅ ስሜት ቅንነትንና እውነትን እንዲለማመድ ዕድል ከተሰጠው የቅንነትና የጽድቅ ፍሬ ሰላም መሆኑ ጥያቄ የለውም፡፡ የእውነተኛ ሰው ትርፉ፥ የመጨረሻ ድካሙ አእምሮአዊና አካላዊ ዕረፍት የሆነው ሰላም ነው፡፡

3. መሥዋዕትነት

ሰላምን ለመቀበልና ለማጽናት ሌላው ቊልፍ ነገር መሥዋዕነት ነው፡፡ በሰላም ለመኖርና ለሌሎች ወገኖች የሰላም ምክንያት ለመሆን መሥዋዕት መክፈልን ይጠይቃል፡፡ ሰላም ሲኖሩት በጣም የቀለለ ሲጠፋ ዋጋው ውድ ነውና፡፡ የጠፋን ሰላም ወይም የታመመን ሰላም ለማከምና ወደ ሥፍራው ለመመለስ እስከ ደም ጠብታ ድረስ ዋጋ መክፈልን ይጠይቃል፡፡ "በልባችሁ ይብዛ" የተባለው የክርስቶስ ሰላም በክበረ ደሙ ቤዛነት፥ በመስቀሉ ኀይል የተገኘ ነው፡፡ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ ጢስ ታይቶ የሚጠፋውን የዓለምን ሰላም ሳይሆን ለዘለዓለም በአማኝ ሕይወት ውስጥ የሚኖር ዘለዓለማዊ ሰላምን አስገኝቷል፡፡ መድኃኔ ዓለም ክርስቶስ የተሰቀለበት ዕፀ መስቀሉ የሰላም መሠረትና የድኅነት ዓርማ ነው፡፡ በእጃችንና በአንገታችን መያዛችን፥ በልብሳችንና በቤታችን መሣላችን፥ ሰላምን የምሥራች እያልን ማወጃችን እንደሆነ ማስተዋል ይገባል፡፡ "እርሱ ሰላማችን ነውና... ጥልንም በመስቀሉ ገድሎ በእርሱ ሁለታቸውን በአንድ አካል ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቅ ዘንድ ነው፡፡ መጥቶም ርቃችሁ ለነበራችሁ ለእናንተ ሰላምን፥ ቀርበው ለነበሩትም ሰላምን የምሥራች ብሎ ሰበከ፤" (ኤፌ. 2፥15-17) እንዲል፡፡

"የሰላም ልጅ ቢኖር፥ ሰላማችሁ ያድርበታል" የሚለው የእግዚአብሔር ቃል ዛሬም ያስተጋባል፡፡ የሰላም ትንፋሽ ለራቃት ዓለማችን፥ በስመ ክርስትና እየኖረ የሰላም ረኃብተኛ ለሆነ ወገናችን ሁሉ የሰላም ምንጭ እግዚአብሔር ነው እንላለን፡፡ የሰው ልጅ በመጀመሪያ ከአምላኩ ጋር ሰላማዊ፥ ከራሱ ጋር ሰላማዊ እና ከሌሎችም ጋር ሰላማዊ እንዲሆን መሠረቱ የእግዚአብሔርን ሰላም በተአምኖ መቀበል ነው፡፡ ይህንን ሰላም በልባዊ መሻትና ፍላጎት መቀበልና ማጽናት የአንድ ክርስቲያን ህልውና ነው፡፡ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በታላቅ ድምቀት የምታከብረው በዓለ መስቀል ሁለንተናዊ ገጽታው የሰላም አዋጅ ነው፡፡ የሰላም ልጅ የሆነው ሁሉ በመዝሙሩ፥ በአለባበሱና በንግግሩ ሰላሙን ማወጅ መንፈሳዊ ግዴታው ይሆናል፡፡

ጸሎታችንና ምህላችንን ሰምቶ የአባቶቻችን አምላክ አግዚአብሔር ለምድራችን ሰላምን እንዲሰጠን፥ ከበረከተ መስቀሉ እንዲያድለን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን፡፡

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!

"አዲሱን ሰው ልበሱ።"

በመልአከ መዊዕ ሳሙኤል እሸቱ
የትምህርትና ሥልጠና መምሪያ ኀላፊ

"ፊተኛ ኑሮአችሁን እያሰባችሁ እንደሚያታልል ምኞት የሚጠፋውን አሮጌውን ሰው አስወግዱ፤ በአእምሮአችሁም መንፈስ ታደሱ፤ ለእውነትም በሚሆኑ ጽድቅና ቅድስና እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልበሱ።"
(ኤፌ. 4÷22-24)

የኤፌሶን ከተማ ጢሞቴዎስ ጵጵስና የተሾመባትና በሰማዕትነት ያረፈባት፤ ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ ሞትን ሳያይ የተሠወረባት፤ በኋላም በ431 ዓ.ም የንስጥሮስ ክሕደት በጉባኤ ተወግዞ የእመቤታችን ወላዲተ አምላክነት በይፋ የተመሰከረባት ታሪካዊት ከተማ ናት። ኤፌሶን በሮም መንግሥት ሥር ታላቅ የንግድ፥ የአምልኮና የወደብ ከተማ ነበረች። በከተማዋ የተገነባው የአርጤምስ መቅደስ ከተማዋን ዝነኛ እንድትሆን አድርጓት ነበር (ሐዋ. 19÷24፡27)። ምንም እንኳን ክርስትና ወደዚህች ከተማ የገባው በጵርስቅላና በአቂላ አማካኝነት ቢሆንም (ሐዋ. 18÷18፡19) ቤተ ክርስቲያኒቱ በይፋ የተቋቋመችው ግን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በሦስተኛው ጉዞው ወንጌል ካስተማረባትና ብዙ ሕዝብም ወደ ክርስትና ከመለሰ በኋላ ነው። (ሐዋ. 19÷8-27፥ 20÷31)

ለምን የኤፌሶን ሰዎች አዲሱን ሰው እንዲለብሱ ታዘዙ?

ኤፌሶን ጠንካራ ክርስቲያኖችን ያቀፈችውን ያህል ከጥምቀት በኋላ ሰውነታ ቸውን ያሳደፉና በአርጤምሲስም በክርስቶስም መቅደስ የሚመላለሱ፥ ድንኳናቸውን ሁለት ቦታ የተከሉ ክርስቲያኖች ማኅበሩን አውከውት ነበር። ስለዚህ ሐዋርያው፦

1. የኤፌሶን ክርስቲያኖች ምንም እንኳን አሕዛብ ቢሆኑም ከእስራኤል ጋር አንድ ሆነው በክርስቶስ ጸጋ መዳናቸውንና ሰማያዊ ክብር ማግኘታቸውን ዐውቀው በእምነታቸው እንዲጠነክሩ ለማድረግ፤ (ምዕ. 1-3)
2. በክርስትና ሕይወታቸው እንዲያድጉ እንጂ በፊተኛ ኑሮአቸው እንዳይመላለሱ ከጨለማ ሥራ ጋርም እንዳይተባበሩ አዲሱን ሰው ልበሱ በማለት ለማሳሰብ ነው (ምዕ. 4-5)።

በክርስትና ትምህርት የሰው ልጅ አሮጌነትን የተላበሰው በቀዳማዊ አዳም በደል ምክንያት ነው። አዳም አስቀድሞ በእግዚአብሔር አርአያና አምሳል የተፈጠረ ንጹሐ ጠባይዕ ነበረው። መተዳደሪያውም ጽድቅ ብቻ ነበር። ሆኖም ግን ይህን እስከ መጨረሻ መጠበቅ አልቻለም፡ ፡ ሐዋርያው እንደ ነገረን ዲያብሎስ ከቅንዐት የተነሣ በእባብ አካል ተሠውሮ አዳምን በሚያታልል ምኞት ፈተነው (ዘፍ. 3÷1)። ወደ እርሱ ፈቃድ ስቦም "አትብሉ" የተባሉትን የዛፍ ፍሬ ከሚስቱ ጋር እንዲበላ አደረገው። ያንጊዜ አዳም ከክብሩ ተዋረደ። አሮጌ ሆነ። ባሕርዩ ወደ ኃጢአት ያዘነበለ ሆነና በእርሱ ጠባይ የሚወለደውም ሁሉ የኃጢአት ባርያ ሆነ።

እግዚአብሔር ለአዳም የገባለትን ቃል ኪዳን የሚፈጸምበት የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ ግን እግዚአብሔር ወልድ የሰውን ባሕርይ ባሕርዩ አድርጎ፥ ከድንግል ተወለዶ፥ ይህን አሮጌ ሰውነት አደሰ (ገላ. 4፥4)። ጽድቅ ጎድሎት የነበረው አዳም ጽድቁን መለሰለት፥ አዳም ብቻ ሳይሆን በተላከው መሲሕ ላመንን ሁሉ ይህ ተከወነልን። ሐዋርያው ይህን እውነት ሲነግረን፦ "ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብሳችሁታል" ይላል። ጥያቄው በዚህ ምልክ አዲስ ተፈጥሮ ለብሰን ሳለ ሐዋርያው ተመልሶ አሮጌውን ሰው አስወግዱት፤ አዲሱን ሰው ልበሱት የሚለን ስለ ምንድን ነው? የሚል ነው።

እርግጥ ነው በጥምቀት በመንፈስ ቅዱስ ታድሰን፥ ሰማያውያን ሆነን፥ የእግዚአብሔር የልጅነትን ሥልጣን በማግኘት በሐዲስ ተፈጥሮ መልካሙን ሥራ ለማድረግ ተፈጥረናል (ኤፌ. 2÷10)። አሁን ኃጢአት ድል የሚነሣው የቀደመው አዳም ሰብእናችን በመንፈስ ቅዱስ ኃይልን በመላበስ ኃጢአትን ድል የሚነሣ ሆኗል። ስለዚህ ቅዱስ ጳውሎስ "አሮጌውን ሰው አስወግዱ" ሲለን "ድጋሚ ተጠመቁ" እያለን ሳይሆን

“በመንፈስ ቅዱስ በሰውነታችሁ ሠልጥኖ እየደጋገመ የሚፈታተናችሁን የኃጢያት ግብር ወይም የኃጢአት ልማድ አስወግዱ” ሲለን ነው፡፡ ይህም ከጥምቀት በኋላ ሌላ ከእኛ የሚጠበቅ ግዳጅ እንዳለ የሚያሳስበን እንጅ አንዳንድ የስሕተት ትምህርት የሚያስተምሩ “አንዴ ጸድቄያለሁ ሌላ ሥራ አያስፈልገኝም” እንደሚሉት ሳይሆን፥ የጽድቅ ሥራ የአንድ ጊዜ ተግባር ሳይሆን የየዕለት ተጋድሎ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው ፡፡

«አዲሱን ሰው ልበሱ» የሚለው ትእዛዝ በውስጣችን ላደረው መንፈስ ቅዱስ ፈቃድ በመታዘዝ የቀድሞውን የኃጢአት ልማዶቻችንን በማስወገድ ክርስቶስን በመምሰል መገኘታችን የሚያሳስብ ነው፡፡ ምክንያቱም ሰው ከጥምቀት በኋላ በውስጡ ላደረው መንፈስ ቅዱስ ፈቃድ መታዘዝ ሲጀምር ክርስቶስን ወደሚመስልበት የቅድስና ከፍታ ያድጋል፡፡ አንድ ሰው ከሰውነቱ የኃጢአትን ፈቃድ አስወግዶ በጽድቅ ሕይወት በመመላለስ በእርሱ የእግዚአብሔር ፈቃድ መገለጥ ሲጀምር ያኔ ግን “በእውነት አዲሱን ሰው ክርስቶስን ለብሶታል” ይባላል፡፡ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን የሐዋርያውን ቃል መሠረት አድርጋ አዲስ ዓመት በመጣ ቁጥር በመንፈሳዊ ልዕልና ውስጥ እንድንገኝ አዲሱን ሰው ክርስቶስን ለብሰን አሮጌውን አስተሳሰብና ኑሮ እንድንጠየፍና እንድንጥል ጥሪ ታቀርባለች፡፡

እስራኤል ዘሥጋ አዲስ ዓመት በሚያከብሩት የቂጣ በዓል ወቅት ከሚፈጽሙት ትእዛዝ አንዱ አሮጌ እርሾ ያለበትን እንጀራ ማስወገድ ነው፡፡ ይህን ያላደረገ እስራኤላዊ ቅጣቱ ከፍ ይላል፤ እንደውም በድንጋይ ተወግሮ በእሳት ተቃጥሎ ይሞታል (ዘፀ. 12÷15)፡፡ በክርስትና ሕይወታችንም በአሮጌው እርሾ የተመሰለ ተረፈ ጣኦታትን የማናስወግድና ከአሮጌው እርሾ መፃፃነት ጋር የተጣበቀ ኑሮ ያለን መጨረሻችን በሲኦል መቃጠል ነው፡፡ እርሾ ቂም ነው፤ እርሾ በቀል ነው፤ እርሾ ክፋት ሁሉ ነው፡፡ በአጭሩ እርሾ የአሮጌው ሰው መገለጫ ነው፡፡

ሐዋርያው ዛሬ ያለውን እውነት “ቀንንና ወርን ዘመንንም ዓመትንም በጥንቃቄ ትጠብቃላችሁ፡፡ ምናልባት በከንቱ ለእናንተ ደክሜአለሁ ብዬ እፈራችኋለሁ” (ገላ. 4÷11) እንዳለ፥ አዲሱን ዘመን ለመቀበል አዲሱን ሰው ከመልበስ ይልቅ የዘፈን፥ የስካር፥ ጣዖትን ድግስ እያዘጋጀን በአሮጌው ሰውና እርሾ እየተሰቃየንና ምድራቱንም እያስመረርን አዲሱን ሰውነታችንን እያበላሸን አሮጌውና ውራጁን ሊጠፋ የሚገባውን በየዓመቱ እናድስዋለን፡፡

አሮጌው ሰው በሕይወታችን ሲሠለጥን የሚታዩብን ጠባዩዓት አሉ፤

አሮጌው ሰው እግዚአብሔርን የማይፈልግ፥ ለመንፈሳዊ ነገር ዋጋ የማይሰጥ፥ የምድራዊ ወይም ሥጋዊ ጠባይዕ ያለው ሰው ነው፡፡ አሮጌው ሰው የአሁን ሰው ብቻ የሆነ ስለ ሰማይ ግድ የማይለው የርስት ሀገሩን መንግሥተ እግዚአብሔርን አርቆ ሊያይ የማይችልና የማያስተውል ነው፡፡ አሮጌው ሰው መጨረሻቸው ጥፋት ነው፥ ሆዳቸው አምላካቸው ነው፤ ክብራቸው በነውራቸው ነው፥ ሐሳባቸው ምድራዊ ነው፡፡ እንደተባሉትና “ነገ እንሞታለንና እንብላና እንጠጣ” እንደሚሉት ተስፋ ቢሶች ምድራዊ ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው የእግዚአብሔር ነገር ሞኝነት ነው፡፡

ሐዋርያው “ለፍጥረታዊ ሰው የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር ሞኝነት ነውና አይቀበለውም፤ በመንፈስም የሚመረመር ስለሆነ ሊያውቀው አይችልም” (1ቆሮ. 2÷14) እንዳለ፥ መንፈሳዊና የዘላለም ሕይወት ጉዳይ ለእርሱ እንደ ፌዝ የሚታዩ ጉዳዮች ናቸው፡፡ በሰብዓዊነቱም ለአሮጌው ሰው ራስ ወዳድነት የሕይወት መርሑ ስለሆነ ፍቅርና ሰላም ለእርሱ ሞኝነት ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው ትሕትና ደካማነት ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው ምሕረት ማድረግና ይቅርታ መጠየቅ አለማወቅ ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው ጥላቻ የሕይወት ዘይቤ ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው መስጠት፥ ማካፈል ማባከን ነው፡፡ ለአሮጌው ሰው ትዕቢት ኀያልነት ነው፡፡ ይህን ማስወገድ የማይችል ክርስቲያን አዲስ ዘመንን አከበርኩ ወይም ተቀበልኩ ቢል ፍጹም ሐሰት ነው፤ ምክንያቱም አሮጌውን ሰውነት አላስወገደውምና እነዚህን ጠባያት ይዞ አዲስነት ስለሌለ፡፡

አዲሱን ሰው ስንለብስ የሚታዩብን ባሕርያት አሉ

የእግዚአብሔር ቃል በቈላስይስ 3÷12-14 ላይ የአዲሱ ሰው ልብስ ዓይነት ምን እንደሆነ በግልጽ ያስቀምጣል፡፡ “እንግዲህ እንደ እግዚአብሔር ምርጦች ቅዱሳን ሆናችሁ የተወደዳችሁም ሆናችሁ፥ ምሕረትን፥ ርኅራኄን፥ ቸርነትን፥ ትሕትናን፥ የዋህነትን፥ ትዕግሥትን ልበሱ፤ … በእነዚህም ሁሉ ላይ የፍጻሜ ማሰሪያ የሆነውን ፍቅርን ልበሱት፡፡›› በመሆኑም የክርስቶስ ስለመሆናችን መለያ የሆኑትን እነዚህን የአዲሱን ሰው ባሕርያት ለብሰን አዲሱን ዓመት ልንቀበል ይገባናል፡፡ ይህ ሲሆን በማኅበራዊ ኑሯችን ሀገር ካለችበት ከፍ ያለ መከራና ችግር ተላቃ ሰዎች በሰላም የሚኖሩባት ደስታና ፍቅር የበዛባት ሰላሚና አንድነቷ የተረጋገጠ ይሆናል፡፡ በመንፈሳዊ ሕይወታችንም በኃጢያት ምክንያት የሚመጣብንን የሕሊና ወቀሳና የአእምሮ ሰላም ማጣትን እናስወግዳለን፡፡ ትሩፋት በዝቶልን አእምሮን ሁሉ የሚያልፈው የክርስቶስ ሰላም ይኀበኘናል፡፡

"ሊሠራ የማይወድ አይብላ"

(2ኛ ተሰ.3፥፰8-10)

በመልአከ ሰላም ቀሲስ ዳዊት ያሬድ
የሕዝብ ግንኙነት መምሪያ ምክትል ኃላፊ

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የተሰሎንቄ ምእመናን ያለን ይበቃናል በማለት ሥራ መሥራትን ስላቆሙ ይህንን የተሳሳተ አመለካከት ለማረምና ሁሉም አማኝ በራሱ እጅ ሠርቶ ማደር እንደሚገባው ሲያስተምር፦ ‹‹ከእናንተ ጋር ሳለን ሊሠራ የማይወድ አይብላ ብለን አዘናችሁ ነበርና ሥራ ከቶ ሳይሠሩ በሰው ነገር እየገቡ ያለ ሥርዓት ከእናንተ ዘንድ ስለሚሄዱ ስለ አንዳንዶች ሰምተናልና እንደነዚህ ያሉትንም በጸጥታ እየሠሩ የገዛ እንጀራቸውን ይበሉ ዘንድ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እናዛቸዋለን፤ እንመክራቸውማለን›› በማለት ምክሩን ከተግሣጽ ጋር አስተላልፏል። ቅዱስ ጳውሎስ በዚህ ቃል ምክር ብቻ አላቆመም፤ መሥራት እየቻሉ ነገር ግን ለማይሠሩ፥ በሰው ላይ ሸክም ለሚሆኑ ሰዎች የእርሱን አርአያነት ተከትለው ከስንፍና እንዲላቀቁ እራሱን እንደ ምሳሌ አቅርቧል። ‹‹ወንድሞች ሆይ፥ ከእኛ እንደተቀበለው ወግ ሳይሆን ያለ ሥርዓት ከሚሄድ ወንድም ሁሉ ትለዩ ዘንድ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እናዛችኋለን። እኛን ልትመስሉ እንዴት እንደሚገባችሁ ራሳችሁ ታውቃላችሁና፤ በእናንተ ዘንድ ያለ ሥርዓት አልሄድንምና፤ ከእናንተ ዘንድ በአንዱስ እንኳ እንዳንከብድበት፥ ሌሊትና ቀን በድካምና በጥረት እየሠራን እንኖር ነበር እንጂ፥ ከማንም እንጀራን እንዲያው አልበላንም። ይህም እኛን ልትመስሉ ራሳችንን እንደ ምሳሌ እንሰጣችሁ ዘንድ ነበር እንጂ፥ ያለ ሥልጣን ስለሆንን አይደለም›› በማለት። (2ኛ ተሰ. 3፥6-9)

ለሰው ሥራን መሥራት እንደሚገባው አስቀድሞ በተግባር ያስተማረው ልዑል እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ፍጥረታትን ሁሉ በአንድ ዕለት መፍጠር ሲቻለው በስድስት ቀናት ፈጥሮ በሰባተኛው ዕለት ማረፉ፥ እኛም በየዕለቱ ሥራ መሥራት እንደሚገባን አብነት ለመሆን ነው (ዘፍ. 1 እና 2)። እግዚአብሔር ሰውን በአርአያውና በአምሳሉ ከፈጠረው በኋላ ሁሉ በሚገኝበት በገነት ያለ ምንም ሥራ የገነትን ፍሬ እየበላ እንዲቀመጥ አልፈቀደለትም፤ ነገር ግን የከበረ ስሙን እንደ መላእክት እንዲቀድስ፥ እንዲያመሰግን ሥራ ሰጠው እንጂ። እዚህ ጋር ልብ ልንለው የሚገባን ዐቢይ ቁም ነገር አለ፤ ይኸውም ሰው የተፈጠረበት ዓላማ የፈጣሪውን የልዑል እግዚአብሔርን ስም ለመቀደስ የማያልፍ፥ የማይጠፋ ክብሩን እንዲወርስ ነው።

አዳም እግዚአብሔር አትብላ ብሎ ካዘዘው ዕፀ በመብላቱ ምክንያት፥ እንደ መላእክት እያመሰገነ ሳይወጣ ሳይወርድ ይኖር የነበረ ሰው ከገነት ተባሮ ጉልበቱን አድክሞ፥ ወዙን አንጠፍጥፎ እንዲኖር ተፈርዶበታል (ዘፍ. 3፥17)። ይህ ፍርድ በአዳም ብቻ ተወስኖ አልቀረም ለትውልድ ሁሉ ተላላፊ እንጂ። ይህም ይታወቅ ዘንድ እነሆ ዛሬ ሁሉም በየፊናው የዕለት ምግቡን፥ የዓመት ልብሱን ለማግኘት የማይወጣው ዳገት፥ የማይወርደው ቁልቁለት፥ የማይፈነቅለው ዓለት የለም።

አምላካችንም ሰው በየጊዜው ሁሉ ሥራን መሥራት እንዲገባው ያስተማረው ትምህርት በቅዱሳት መጻሕፍት ተጽፎልን እናገኛለን። ‹‹ስድስት ቀን ሥራ፥ ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው›› (ዘፀ. 20፥9-10)። ‹‹ስድስት ቀን ሥራህን ሥራ፥ በሬህም፥ አህያህም

ያርፉ ዘንድ፥ ለባርያህም ልጅ ለመጻተኛው ዕረፍት ይሆን ዘንድ በሰባተኛው ቀን ዕረፍ›› (ዘፀ. 23÷12)። ‹‹ስድስት ዓመት ምድርህን ዝራ፥ ፍሬዋንም አግባ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ተዋት፥ አሳርፋትም›› (ዘፀ. 23÷10)። ‹‹ሰው ወደ ተግባሩ፥ እስከሚመሽም ድረስ ወደ ሥራው ይወጣል።›› መዝ. 103(104)÷23

ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ሥጋዌው መንግሥተ ሰማያትን በአጸደ ወይን መስሎ ባስተማረበት አንቀጽ፥ ሰዎች ሥራ ፈትተው በየመንገዱ ቆመው እንደነበርና ሁሉም በተለያየ ሰዓት ወደ ወይኑ አትክልት ሥፍራ ሄደው እንዲሠሩ መደረጉን ማስተማሩ፥ ሰው ያለ ሥራ እንዲሁ ጊዜውን ማባከን እንደማይገባው የሚገልጥ ነው። (ማቴ. 20÷1-16)

ሰው የሚሠራው ማንኛውም ሥራ ሁሉ መልካም ሥራና ክፉ ሥራ ተብሎ ለሁለት ሊከፈል ይችላል። መልካም ሥራ የሚባለው ሰው በተሰጠው ነፃ አእምሮ ተጠቅሞ ፈጣሪውን ደስ የሚያሰኝ፥ ራሱን፥ ቤተሰቡን፥ ወገኑንና ሀገሩን የሚጠቅም ሥራ ሲሠራ ነው። መልካም ሥራ መሥራት ከሕሊና ወቀሳ፥ ከታሪክ ተጠያቂነት ነፃ ያወጣል። ለዚህም ነው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ‹‹መልካሙን ሥራችሁን አይተው በሰማይ ያለውን አባታችሁን እንዲያከብሩ ብርሃናችሁ እንዲሁ በሰው ፊት ይብራ›› (ማቴ. 5÷16) በማለት ያስተማረው።

ከዚህ በተቃራኒ ክፉ ሥራ የሚባለው እግዚአብሔርን የሚያሳዝን፥ ራስን የሚጎዳ፥ ትውልድን የሚያጠፋና ሀገርን የሚያቆረቁዝ ሥራ ነው። እንዲህ ዓይነቱን ሥራ መሥራት ውጤቱ በሥጋም በነፍስም ያስቀጣል፥ የሕሊና ጉዳት ያመጣል፥ በትውልድ ተወቃሽ ያደርጋል። ስለሆነም ክፋውን ሁሉ ትተን መልካም የሆነውን ሁሉ መሥራት ይገባናል።

የሰው ልጅ ሁሉ ሲፈጠር ሥራን የመሥራት አቅም ኖሮት ስለሚፈጥር እንደተሰጠው አቅም ሥራን መሥራት ይኖርበታል።

ሰው ሥራን ካልሠራ ብዙ አላስፈላጊ ነገሮች ሊከሠቱ ይችላሉ። ለምሳሌ ጥቂቶቹን ብንመለከት፡-

1. ሥራን መሥራት እንደሚገባ ትዕዛዝ የሰጠውን ልዑል እግዚአብሔርን መቃወም ይሆንበታል፤ የዚሁ ውጤት ደግሞ በሥጋም በነፍስም ያስቀጣል።
2. በድህነት እንዲኖርና የሰው እጅ ጠባቂ እንዲሆን ያደርገዋል፤ ለዚህም ነው ብዙ ያላደጉ ሀገራት በራሳቸው /ራሳቸውን ችለው/ መቆም ያልቻሉትና የሠለጠኑ ሀገሮች ጥገኛ የሚሆኑት።
3. ለሰይጣንና ለኃጢአት በቀላሉ የተጋለጡ ይሆናሉ፤ ሰው አእምሮውን በሥራ ካልወጠረ ለሰይጣን ማደሪያ ከመሆንና ክፉ ነገሮችን ከማሰብ የሚገታው አንድም ነገር ሊኖር አይችልም፤ ለዚህም ነው አበው ‘ሥራ የፈታ አእምሮ የሰይጣን ማደሪያ ይሆናል’ የሚሉት። ቅዱሳት መጻሕፍትም እንደምንረዳው ዲያብሎስ እናታችን ሔዋንን ድል የነሳት ሥራ ፈትታ በመቀመጧ ነው።
4. ሥራ የማይሠራ ሰው የሌሎች የሥራ ጊዜን በመሻማትና ሥራ በማስፈታት ወደኋላ ይጎትታቸዋል፤ ይህ ደሞ የበደል በደል ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ስለ ዲያቆናዊት ሴት አሿሿም በገለጸበት አንቀጽ ‹‹ባል የሞተባቸውን ቆነጃጅት ግን አትቀበል፤ በክርስቶስ ላይ ተነሥተው ሲቀማጠሉ ሊያገቡ ይወዳሉና፤ የፊተኛውን እምነታቸውን ስለናቁ ይፈረድባቸዋል፤ ከዚህም ጋር ቤት ለቤት እየዞሩ ሥራን መፍታት ደግሞ ይማራሉ፥ የማይገባውንም እየተናገሩ ለፍላፊዎችና በነገር ገቢዎች ይሆናሉ እንጂ፥ ሥራ ፈቶች ብቻ አይደሉም›› (1ኛ ጢሞ. 5÷11-14) በማለት፥ ሥራ የማይሠራ ሰው ወሬ በማውራት የሌላውን ሰው የሥራ ጊዜ እንደሚሻማ ገልጿል።
5. ሥራ የማይሠራ ሰው በኑሮው ደስተኛ አይሆንም፤ ይልቁንም በሌሎች ሕይወት የሚቀናና የሚመቀኝ ይሆናል። ከዚህም አልፎ ሌሎች ወጥተውና ወርደው በድካማቸው ያፈሩትን ሀብትና ንብረት ለመዝረፍና ለመቀማት ራሱን ያመቻቻል።

እንግዲህ እነዚህን ለአብነት ያህል ጠቀስን እንጂ ሌሎችንም ማንሣት ይቻላል።

ከዚህም ውጭ በዘመናችን በተሰጣቸው ጸጋና አቅም እግዚአብሔርን አጋዥ አድርገው ከራሳቸው አልፈው ለቤተሰባቸው፥ ለወገናቸው፥ ለሀገራቸውና ለሰው ልጅ በሙሉ የተረፉና ምሳሌና አብነት የሚሆኑ በርካታ ትጉህ የሥራ ሰዎች አሉ።

በመሆኑም በተሰጣቸው መክሊት ስላተረፉ ሰዎች ሥራ ብቻ ያለፈውን ጊዜ እያነሡ መተረክና ማውራት ትርጉም አይኖረውም። እኛም ዛሬ ባለን ጊዜ እንደ ቀደሙት አባቶቻችን የነሱን የሥራ ወኔ በማንገብ በተሰጠን መክሊት ሊተረክልንና ሊያስመሰግነን የሚያስችል ሥራን መሥራት ይገባናል። ሰው ከተስፋ ውጭ ሲሆን በትዝታ መኖር ይጀምራል፤ የትናንቱን ስኬት ለዛሬ እያወራ ዛሬን ያሳልፋል፤ ቀድሞ የነበረውን

ትጋት፥ ጉብዝናና ቁርጠኝነት በቁጭት ያወጋል፤ የትናንቱን ገድል ለዛሬ መታወቂያ፥ የወሬ መጀመሪያ፥ የጨዋታ ማድሪያና ማሞቂያ አድርጎ፥ ዛሬ ካሉት ጋር ለዛሬ የሞተ እርሱነቱን ያቀርባል። የትዝታ ቀረርቶና እንጉርጉሮ በነገሡባት ምድራችን ዛሬዎች በትናንት ገድል እያለቁና እየተፈጁ ለነገ የሚባል ዘር ሳይኖር እነሆ ዓመታት እየተቆጠሩ ነው። አያቶች ለአባቶች፥ አባቶች ለልጆች ትናንት የተረከቡትን ሲያወርሱ ነገን የሚረከብ፥ ነገን የሰነቀና ያለመ ትውልድ ማግኘት አልተቻለም።

የወረስነው ትላንት ነገን መውለድ የማይችል መካን በመሆኑ ቧጠን የምናመጣው ትዝታን እንጂ ተስፋና ራእይን አልሆነም።

ምድራችንን በወሬዎች አሽቶ የኋሊት የሚጋልባት የትዝታ ፈረስ ነገን በሚያልሙ ተኳሾች ተመትቶ ካልወደቀ የኋሊት ፍጥነታችን የት እንደሚያደርሰን ለመገመት ያስቸግራል።

ዛሬ በሀገርም ሆነ በቤተ ክርስቲያን ትናንትን እንጂ ዛሬን እየኖረ ለነገ የሚዘጋጅ ሰው ማግኘት ምጥ ሆኗል። በጠራራ ፀሐይ ሻማ ይዞ በሰዎች መካከል ሰው ፍለጋ ይዞር እንደነበረው ፈላስፋ፥ ዛሬም በታጨቀውና በበዛው ሕዝብ መካከል ዛሬን እየኖረ ለነገ የሚያስብ ሰው በጥብቅ ይፈለጋል።

ብዙዎች ዛሬን ስላልኖሩ ለሚወቅሳቸው ሕሊናቸው ከትናንቱ ያለፈን ታሪክ እየመገቡት የትዝታ እስረኞች ሆነዋል። ለመሆኑ ነገ የሚባል የዕዳ ቀን አለን? ነጋችን በዛሬው ሥራችን ይወሰናል፤ ነገ የምንሆነውን ለማወቅ የዛሬው አኗኗራችን በቂ ማስረጃ ነው። ነገ ዱብ እዳ እስካልሆነ ዛሬ ተዘርቶ ነገ የሚበቅል ዘር ነውና፥ የነገን በረከት ለማጨድና ምርቱን ለማፈስ ዛሬን በደንብ እንዝራው። ሰው የዘራውን ያንኑ መልሶ ያጭዳልና፥ ዛሬን እንደሚገባ ከዘራነው ጥሩ ነገ ሆኖ ይበቅላልና ከማይጠቅመን ትምክህት ወጥተን እንደ አባቶቻችን ባለን ጊዜ እንሥራበት።

ታዲያ ይህን የተገነዘቡ በዘመናችን ያሉ አባቶች ዛሬን ለነገ ለማቆየት ባለ አቅማቸው ሲወጡ ሲወርዱ ይታያሉ፥ ምክንያቱም ትናንትን ከአባቶቻችው ያገኙት በሥራ ነውና። በመሆኑም ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን በልማት ሥራ ይበል የሚያሰኝ ተግባር ላይ ትገኛለች።

ይኸውም በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ ቀዳማዊ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወእጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት አባታዊ መመሪያ ሰጭነት፥ በብፁዕ አቡነ አብርሃም የጠቅላይ ቤተ ክህነት ዋና ሥራ አስኪያጅ፥ የባሕር ዳርና የሰሜን ጎጃም አህጉረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ ጥብዓትና ትጋት የተሞላበት አስተዳደራዊና ልማታዊ የሥራ ሂደት በርካታ በዐይን የሚታዩ በእጅ የሚዳሰሱ የልማት ተግባራት በመከናወን ላይ ይገኛሉ።

ስለሆነም ሁላችንም በየደረጃችን የሥራ ድርሻ አለን፤ ድርሻችንን ዐውቀን የሌላውን ድርሻ ለመሻማት ሳንጓጓ በየራሳችን በተሰጠን ጸጋ ልናተርፍ ይገባል። ሰዎች ጸጋቸውን ከተገነዘቡ በሚሠሩት ሥራ ውጤታማ ይሆናሉ፤ ያለበለዚያ ግን ከውጤታማነቱ ክስረቱ ያመዝነ ይሆናል። የዐይን ድርሻ ማየት እንጂ ማሽተት፥ የእጅ ድርሻ መዳሰስ እንጂ መሄድ፥ የጆሮ ድርሻ መስማት እንጂ ማውራት፥ የአእምሮ ሥራ ማሰብ እንጂ ማድረግ፥ የጥርስ ሥራ ማኘክ እንጂ መዋጥ አይደለምና። እነዚህ የህዋሳት ክፍሎቻችን በየድርሻቸው ሥራቸውን ካልተወጡ መኖራችን አጠራጣሪ ይሆናል። ስለዚህ የሚያርስ በእርሻው፥ የሚያስተምር በማስተማሩ፥ የሚነግድ በንግዱ፥ የሚገነባው በግንባታው፥ የሚጽፍ በጽሑፈቱ፥ የሚቀድስ በቅዳሴው ለሌላው የሚተርፍና ሊያስመሰግነው የሚችል ሆኖ መገኘት ያስፈልገዋል።

"ወስብሐት ለእግዚአብሔር"

952

የክርስቶስ ሞቱ ለሰው መድኀኒቱ!

በመጋቤ ብሉዩ አእመረ አሸብር
የስብከተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልእኮ መምሪያ ሰባኬ ወንጌል

«ሞቱ ለክርስቶስ መድኀኒት ውእቱ ለዓለም፤ የክርስቶስ ሞቱ ለዓለም መድኀኒቱ ነው።»
(መጽሐፈ ቄርሎስ)

1. መግቢያ

አምላክ ሰው ሆኖ ሰውን ለማዳን ያደረገውን ሥራ ሁሉ አንድ አድርጎ ማመንና ማስተማር እንጂ ነጣጥሎ ማየት፥ ማስተማርና ማመን ተገቢ አይደለም። ቦታና ጊዜ ስለማይበቃ ግን ከማዳን ሥራው የተወሰኑትን ብቻ ለይቶ ማብራራት የግድ ይሆናል። አካላዊ ቃል ሰው ሆኖ ዓለምን ባዳነበት ምሥጢር ውስጥ ሦስት ነጥቦች ልዩ ትኩረት ይሰጣቸዋል፤ እነዚህም፦ ትስብእት (ሥጋዌ) ማለትም ሰው የሆነበት ምሥጢር፥ ስቅለት ማለትም በመስቀል ላይ ተሰቅሎ መከራ የተቀበለበትና የሞተበት መንገድና ትንሣኤው ማለትም ሞትን ድል አድርጎ የተነሣበት ኀይሉ ናቸው። ሦስቱንም ለማብራራት ቦታና ጊዜ ስለማይበቃን፤ ከሦስቱ መካከል ሞቱን በተመለከተ የተወሰኑ ነጥቦችን እናያለን። ስለ ሞቱ ስንናገር ግን የሞተው በሰውነቱ ነውና ስለ ሰውነቱ ማንሣታችን አይቀርም። ይህ ጽሑፍ የሚታተመው ለ2017 ዓ.ም. የመስቀል በዓል ከተዘጋጁ ጽሑፎች ጋር ስለሆነና መስቀልን ከምንረዳባቸው ዋና ዋና ነገሮች አንዱ የክርስቶስ ሞት (መከራ) በመሆኑ ነው እንጂ

ሞቱም ተነግሮ የማያልቅ ሰፊ የማዳን ምሥጢር ነውና ለዚህም ቢሆን በቂ ማብራሪያ ቀርቧል ማለት አይደለም።

ሞት በሰው ልጆች ታሪክ መጥፋት እንጂ መድኀኒት ሆኖ አያውቅም፤ የሞተ ሰው ራሱ ከዚህ ዓለም ይጠፋል፤ ወደ አፈርነት ይመለሳል፤ ሕይወትንም ያጣል እንጂ ለሌላው ሕይወትን ሊሰጥ አይችልም። ክርስቶስ ግን በሥጋ የተገለጠ አምላክ ነውና በሞቱ ሞትን ከሰው ልጆች ሕይወት አጠፋ፤ ለእግዚአብሔር ባለመታዘዙ በመጣበት እርግማን መዋቲ ለሆነው የሰው ልጅ ባሕርይ ሕይወትን ሰጠ። ይህን ለሰው መድኀኒት የሆነውን የክርስቶስን ሞት በዚህች አጭር ጽሑፍ በጥቂቱ እንዳስሳለን። ዋናው የዚህች ጽሑፍ ዓላማ ክርስቲያኖች በተለይ፥ የሰው ልጆች ሁሉ በአጠቃላይ፥ ለክርስቶስ ሞትና ለማዳኑ ምሥጢር ልዩ ትኩረት እንዲሰጡና ክርስቲያናዊውን ምሥጢረ ድኂን (የመዳናችንን ምሥጢር) በትክክልና በጥልቀት እንዲረዱት ማሳሰብ ነው።

፪. የክርስቶስ ሞቱ ስለ ኀጢአታችን የቀረበ መሥዋዕት ነው።

የክርስቶስን ሞትና መድኀኒትነቱን ለማወቅ ከሚረዱን ነገሮች አንዱ የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት ምሥጢር ነው። አንድ ማሳያ ብቻ ልጥቀስ! ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅ ክርስቶስን ለእስራኤል ልጆች ሊሰብክ "እነሆ የዓለምን ኀጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ" ብሎታል (ዮሐ. 1÷29)፤ አንድ እስራኤላዊ ይህን የቅዱስ ዮሐንስን ስብከት ሲሰማ ምን እንደሚያስብ ለመገመት አይከብድም። የብሉይ ኪዳንን ሥርዐተ መሥዋዕት ሲያይና ራሱም መሥዋዕት የሚሆን በግ ይዞ ወደ ካህን ሲቀርብ፥ ካህን ከሆነ ደግሞ መሥዋዕቱን ራሱ ሲያቀርብ የኖረ እስራኤላዊ ዮሐንስ መጥምቅ ክርስቶስን "የዓለምን ኀጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ" ሲለው ሰምቶ፥ ክርስቶስ መሥዋዕት ሆኖ እንደሚሞት ዮሐንስ መናገሩን መረዳት ይችላል። በግ ኀጢአትን የሚያርቀው ወይም የሚያስወግደው መሥዋዕት ሆኖ በመቅረብ፥ ደሙን አፍስሶ፥ ስለ ኀጢአተኛው ተሠውቶ ነውና፤ ይህ በግ ደግሞ የእግዚአብሔር በግ ነው።

በብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት ሕግ መሠረት እስከ ዛሬ ድረስ ሲሠዋ የኖረው የሰው ንብረት የሆነ በግ ነበር፤ አሁን ግን የእግዚአብሔር በግ ሊሠዋ ቀርቧል፤ እስከ አሁን ድረስ አንድ በግ የሚሠዋው የአንድ ሰውን ኀጢአት ለአንድ ጊዜ ብቻ ለማስወገድ ነበር፤ አሁን ግን የዓለምን ሁሉ ኀጢአት ለዘለዓለም ሁልጊዜም የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ሊሠዋ በእስራኤል መካከል ቆሞ ነበር፤ እስራኤል ይህን አላስተዋሉም ነበርና ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅ አሳወቃቸው።

፫. የክርስቶስ ሞቱ የሰውን ሕይወት ለጐዳው የኀጢአት በሽታ መድኀኒት ነው።

ክርስቶስ የእርሱን ማንነትና ሥራዎቹን ለመግለጥ ምሳሌ አድርጎ ከተጠቀመ ባቸው ነገሮች አንዱ ባለ መድኀኒት (ሐኪም) የሚለው ቃል ነው (ማቴ. 9÷12)። እኛ ባሮቹ (አገልጋዮቹ) ስለሆንን እርሱን ጌታችን ብለን እንጠራዋለን፤ በኀጢአት ለታመምን ለእኛ ለበሽተኞች መድኀኒት ስለሆነ ደግሞ መድኀኒታችን እንለዋለን፤ እርሱ ልዩ ባለ መድኀኒት ነው። ልዩነቱንም በእነዚህ ሦስት ነጥቦች እንመልከት። አንደኛ፤ ባለመድኀኒትም መድኀኒትም እርሱ ነው፤ ወይ ባለ መድኀኒት ወይ መድኀኒት ይሆናል እንጂ ሁለቱንም የሚሆን ሌላ ሐኪም አይገኝም። ሐኪም ያክማል፤ መድኀኒት ሲያስፈልግ ደግሞ መድኒነት ያዝዛል፤ ራሱ ግን መድኀኒት መሆን አይችልም፤ ክርስቶስ ባለመድኀኒት (ሐኪም) ሆኖ ይረዳናል፤ መድኀኒት ሆኖ ይፈውሰናል። ሁለተኛ፤ እርሱ ሐኪም ሆኖ ከመርዳት አልፎ በሽታችንን (ሕማማችንን) ይወስዳል፤ ሐኪም የበሽተኛው በሽታ ወደ እርሱ እንዳይጋባበት ተጠንቅቆ ራሱን ከመሸታው እየተከላከለ በሽተኛውን ያክማል፤ ክርስቶስ ግን ስለ እኛ ታሟል፤ የእርሱን ሕይወት ደግሞ ለእኛ ሰጥቶናል።

ነቢዩ ኢሳይያስ "ነሥአ ደዌነ ወጾረ ሕማመነ፤ ደዌያችንን ተቀበለ፤ ሕማማችንንም ተሸክሟል" (ኢሳ. 53÷4) ያለው ትንቢት በክርስቶስ ተፈጽሟል፤ አስቀድሞ በመልአክ፥ በካህን፥ በመሥዋዕት፥ በሕግ ሲረዳን ነበር፤ አሁን ግን ሰው ሆኖ መከራችንን ተቀበለ፤ ሕማማችንን ታመመ፤ ሕይወቱን ሰጠን፤ እኛም ከእርሱ ሕይወትን ተቀብለን በሕይወት መኖር ቻልን። ቅዱስ ኤፍሬም እመቤታችንን ባመሰገነበት ድርሳኑ፦ "ዘዚኣነ ሞተ ነሥአ ወእንቲኣሁ ሕይወተ ወሀበነ፤ የእኛን ሞት እርሱ ወሰደ፤ የእርሱን ሕይወት ለእኛ ሰጠን" ይላል። (ውዳሴ ማርያም ዘዓርብ)

ሦስተኛው ልዩነት በማዳኑ ተረፈ ደዌና ለምጽ የለም፤ ማገገምና የመዳን ሂደትም የለበትም። "ንጻ" ባለ ጊዜ ወዲያው ይነጻል፤ "ተነሥ" ባለ ጊዜ ወዲያው ተነሥቶ አልጋን ተሸክሞ መሄድ ይቻላል፤ ምንም ያህል ዘመን ቢታመም የታመመ ሰው ሲፈወስ አያገግምም፤ ተረፈ ደዌም አይኖርበትም፤ ፍጹም መዳን ወዲያው ይሰጣል እንጂ ጊዜ አያስጠብቅምና በማዳኑ ልዩ ነው።

ቅዱስ ቄርሎስ "ሞቱ ለክርስቶስ መድኀኒት ውእቱ ለዓለም፤ የክርስቶስ ሞቱ ለዓለም መድኀኒቱ ነው" ይላል፤ አካላዊ ቃል በእውነት ሰው አልሆነም፤ ምትሐት ነው የሚሉ መናፍቃንን በተቃወመበትና ባወገዘበት ትምህርቱ ቅዱስ ቄርሎስ "በአያት እደው ወአእጋር ተቀነወ ዘኢሀሎ በሥጋ ንግረኒ እስኩ፤ አየኑ እንክ ገቦ ረገዙ ሐራሁ ለጲላጦስ፤ በሥጋ ያልተወለደ ከሆነ በምን እጆችና እግሮች ተቸነከረ? እስኪ ንገረኝ!

የጲላጦስ ወታደሮችስ የወጉት የትኛውን ጎኑን ነው?" ይላል፡፡ ቀጥሎም "ኀለፈ መስቀል ሕይወቱ ወመድኀኒቱ ለዓለም ወጠፍአት ተስፋሆሙ ለእለ ኖሙ፤ ክርስቶስ በሥጋ አልመጣም፤ ሰው መስሎ በምትሐት ታየ እንጂ፤ በእውነት ሰው አልሆነም ከተባለ "የዓለም ሕይወቱና መድኂኒቱ የሆነው መስቀል (የክርስቶስ መከራ)ቀረ፤ በእርሱ አምነው የሞቱ ሰዎችም ተስፋቸው ጠፋች" (ዐምደ ወርቅ እስጢፋኖስ፥ መጽሐፈ ቄርሎስ፥ 2013 ዓ.ም. ገጽ 16-17) ይላል፤ ሰው ካልሆነ መከራ መቀበል አይችልም፤ መከራ ካልተቀበለም ቤዛ መሆን አይችልምና፡፡

4 . የክርስቶስ ሞቱ ለበደላችን የተከፈለ ቤዛ (ካሣ) ነው።

ቅዱስ ጳውሎስ "እስመ አሐዱ ሞተ ቤዛ ኵሉ -- አንዱ እርሱ ለሁሉ ቤዛ ሆኖ ሞተ" ይላል (2ቆሮ. 5÷14)፤ ቤዛ መሆን አንድን ነገር ሰጥቶ ሌላ ነገርን መውሰድ፥ ወይም የራስ ገንዘብ ማድረግ ማለት ነው፤ መግዛት ነው፡፡ ለምሳሌ በእዳ የተያዘን መሬት እዳውን በመክፈል ነጻ ማድረግ ወይም በባርነት የተያዘን ሰውን ለባርነት የዳረገውን እዳ ከፍሎ ከባርነት ነጻ ማውጣት መዋጀት ይባላል፡፡

አንዱ ክርስቶስ ስለ ሁላችን በመስቀል ላይ የሞተው ደሙን ክሶ በሞቱ ከሞት እዳ፥ ከዲያብሎስ ባርነት ነጻ ሊያወጣን ስለ ፈቀደ ነው፡፡ የአንድ ሰው ሕይወት ቤዛ ቢሆን እንኳን ለአንድ ሰው ብቻ እንጂ ለሁለትና ከዚያ በላይ ቤዛ አይሆንም፡፡ በዚያውም ላይ ስለ ኀጢአተኛ ሰው መሞት የሚፈልግ የለም፤ እንኳንስ ስለ ኀጢአተኛ ስለ ጻድቅ ሰው እንኳን ሊሞት የሚፈልግ ሰው ማግኘት የሚቻለው በጭንቅ ያውም በምናልባት ሊገለጥ የሚችል እንደሆነ ቅዱስ ጳውሎስ አስረድቶናል (ሮሜ 5÷7)፡፡ ክርስቶስ ግን ገና እኛ ደካሞችና ኀጢአተኞች ሳለን ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ይገልጥልን ዘንድ በፍቅር ሞተልን፤ አምላክ ነውና ደሙ ሁላችንን መዋጀት፥ ሞቱ ሁላችንንም ማዳን ቻለ፤ ደግሞም ለሁልጊዜም ይችላል፡፡ ስለዚህ አንዱ ስለ ሁሉ ሞተ፡፡

ጽርስቅሎስ ጳጳስ ሀገረ ቲዝቆስ በተረፈ ቄርሎስ ተመዝግቦ በሚገኘው ድርሳኑ እንደገለጠው ሰው ሆኖ ባይወለድ ባልሞተልን ነበር፤ ካልሞተ ደግሞ አንድንም ነበር፡፡ ጽርስቅሎስ እንዲህ ይላል፤ "ሶበሰ ኢተወልደ እምብእሲት እምኢሞተ በሥጋሁ፤ ወሶበሰ ኢሞተ እምኢሰዐሮ ለዘይእኅዝ ሞተ ዲያብሎስ፤ ከሴት ባይወለድ በሥጋው ባልሞተ ነበር፤ ባይሞት ደግሞ የሞት ሥልጣን ያለው (ሞትን የሚያመጣብን) ዲያብሎስን ባልሻረውም ነበር" ይላል (ዐምደ ወርቅ እስጢፋኖስ፥ መጽሐፈ ቄርሎስ፥ 2013 ዓ.ም. ተረፈ ቄርሎስ ምዕራፍ 18 ቍጥር 33፥ ገጽ 91)፡፡

የማዳንና የቤዛነት ሥራን አንድነትና ልዩነት እንዴት እንደሆነ ሲገልጥም "እስመ ኵሉ አበሰ በአሐዱ ወአሐዱ ዘከማሁ ይትወሀብ እግዚእነ ለቤዛነ እስመ ሎቱ ኵሉ ጽድቅ ለአድኅኖ፤ ብእሲሰ ትሑት አድኅኖ እምኢክህለ እስመ ውእቱሂ ይፈዲ ዕዳ ምስሌነ ወመልአክኒ እምኢክህለ ተሣይጦተነ እስመ አልቦ በዘይትቤዘወነ ሥጋ፤ መፍትውኬ ይእዜ ኀጢአት ዘአልቦቱ ይሙት በእንተ ኀጢአትነ በሥጋሁ" ትርጉም፦ "ሁሉም በአንድ በአዳም ምክንያት በድሎ ነበርና፤ አንድ እርሱ ዳግማዊ አዳም ጌታችን ለእኛ ቤዛ ተሰጥቶልናልና፤ ለማዳን ቸርነት ሁሉ ገንዘቡ ስለሆነ፡፡ ዕሩቅ ብእሲ ቢሆን ግን ማዳን ባልቻለም ነበር፤ እርሱም ከእኛ ጋር ፍዳን ይቀበላልና፤ መልአክም እኛን ማዳን ባልቻለም ነበር፤ እኛን በሚያድንበት ገንዘብ ቤዛ የሚሆንበት ሥጋ የለውምና" (ዐምደ ወርቅ እስጢፋኖስ፥ መጽሐፈ ቄርሎስ፥ 2013 ዓ.ም. ተፈረ ቄርሎስ ምዕራፍ 18 ቍጥር 61-63፥ ገጽ 95)፡፡ ስለዚህ ቤዛ ሆኖ ያዳነን ክርስቶስ ኀጢአት የሌለበት ንጹሕ፥ ፍጹም ሰው ፍጹም አምላክ የሆነ፥ ቤዛ ሆኖ ሊሞት የሚችልበትን የሰውን ባሕርይ በተዋሕዶ ገንዘብ ያደረገ ነው፡፡

ይህንም ቅዱስ ኤፍሬም ሶርያዊ እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያምን ባመሰገነበት ድርሰቱ እንደሚከተለው ገልጾታል፦ "አሐዱ ዘእምቅድስት ሥላሴ ርእዮ ትሕትናነ አጽነነ ሰማየ ሰማያት መጽአ ወኀደረ ውስተ ከርሠ ድንግል ወኮነ ሰብአ ከማነ ዘእንበለ ኀጢአት ባሕቲታ ወተወልደ በቤተልሔም በከመ ሰበኩ ነቢያት አድኀነነ ወቤዘወነ ወረሰየነ ሕዝበ ዚኣሁ"

ከቅድስት ሥላሴ (ከሦስቱ አካላት አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ) አንዱ አካል ወልድ መዋረዳችንን ዐይቶ ከሰማየ ሰማያት ወረደ፤ መጥቶም በድንግል ማሕፀን አደረ፤ ከኀጢአት ብቻ በቀር እንደ እኛ ሰው ሆነ፤ ነቢያት እንደሰበኩትም በቤተ ልሔም ተወለደ፤ አዳነን፤ ተቤዠን፤ የእርሱ ወገኖችም አደረገን"

"አድኀነ ወቤዘወነ" የሚለውን ንባብ የአንድምታ ትርጓሜ መምህራን "አድኀነነ" በመለኮቱ፥ "ቤዘወነ" በሰውነቱ ሲሉ ተርጉመውታል፤ አምላክ ስለሆነ አዳነን፤ ሰው ስለሆነ ቤዛ ሆኖ ሞተልን ማለት ነው፡፡ ነገር ግን መለኮቱ ከሰውነቱ፥ ሰውነቱ ከአምላክነቱ ተለይቶ ማለት አይደለም፡፡ አንዱ ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ሆኖ በሰውነቱ በመስቀል ላይ ሞተልን፤ አምላክ ስለሆነ ደግሞ የዘለዓለም ሕይወትን ሰጠን ማለት ነው፡፡ ቤዛነት ስለ ሰው ልጆች ኀጢአት መከራ መቀበልንና መሞትን የሚገልጥ ሐሳብ ስለሆነ ቤዛ የሆነን የሚሞትበትን የእኛን ባሕርይ መጀመሪያ በሥጋዌ ገንዘብ አድርጎ ነውና፡፡

በቅዱስ ኤፍሬም ምስጋና የሚከተሉት ነጥቦች ተገልጠዋል፡-

ቄርሎስ ለጳላድዮስ ጥያቄዎች መልስ በሰጠበት ድርሳኑ "ወከመዝ ንነገር ከመ ኮነ ሥጋ ቃል ወበዛቲ ፍና ወላዲተ አምላክ ነአምና ለቅድስት ድንግል፤ ቃል ሥጋ እንደሆነም እንዲሁ እንናገራለን በዚህ መንገድም ቅድስት ድንግል ማርያምን ወላዲተ አምላክ ብለን እናምናታለን" ይላል። (ዕምደ ወርቅ እስጢፋኖስ፣ መጽሐፈ ቄርሎስ፣ 2013 ዓ.ም.፤ ጳላድዮስ፣ ምዕራፍ 3 ቍጥር 36፣ ገጽ13)

- ሰው ሲሆንም ከኀጢአት ብቻ በቀር በነገር ሁሉ እኛን ሆኖ ተገለጠ፤ ፍጹም ሰው ነው ማለትና ማመን ካልቻልን ቤዛነቱን እንክዳለን፤ ቤዛነቱ ፍጹም ሰው በመሆኑ ላይ የተመሠረተ ነውና። ፍጹም ሰው ማለትም ነፍስን ሥጋን የተዋሐደ ማለት ነው፤ ነፍስ የሌለው ሥጋን ብቻ ተዋሐደ ብሎ የሚያምን ሰው ቢኖር የክርስቶስን ፍጹም ሰውነት ይክዳል፤ ነፍስ የሌለው ሥጋ ብቻ ሰው አይባልምና። ሰው ሆኖ የተወለደውም ነቢያት በተናገሩት ትንቢት መሠረት በቤተ ልሔም ነው፤ የተወለደበት ጊዜ፣ ስፍራና የወለደችው እናቱ የታወቁ መሆናቸውም ሰውነቱን ለማስረዳት አስፈላጊ ምስክር ነው፣ እነዚህ ነገሮች ባይታወቁ መናፍቃን ምክንያት ባገኙ ነበርና።
- ማዳኑም መቤዠትና ማዳን ተብሎ በሁለት መንገድ ተገልጧል። አስቀድሞ ከላይ እንደተገለጠው "አድኀነነ" የሚለው ግስ የተተረጐመው አምላክ ስለሆነ እኛን አዳነን ተብሎ ነው፤ "ቤዘወነ" ደግሞ እኛን ያዳነን በደሙ ቤዛነት ዋጅቶ ነው የሚለውን ምሥጢር ይገልጣል። የማዳኑ መጨረሻም እኛን የእርሱ ወገኖች ማድረግ ነውና በማዳኑም የእርሱ ወገኖች አደረገን። ሰይጣን በኀጢአት ከእግዚአብሔር ጋር የነበረንን ኅብረት አፈረሰ፤ ክርስቶስ ደግሞ በፍቅሩ ስለ እኛ ቤዛ ሆኖ ሞተና ሞትን ድል አድርጎ መልሶ የእርሱ ወገኖች አደረገን።

5. የክርስቶስ ሞቱ የእግዚአብሔር ፍቅር መገለጫ ነው።

የክርስቶስ ሰውን መውደዱና ሰው የመሆኑ ምሥጢር፣ የማይፈርስ የሰውና የእግዚአብሔር ዘለዓለማዊ ዝምድና ነው። ኀጢአት የሰውና የእግዚአብሔር ዝምድና መፍረስ ሲሆን ሥጋዌ የሰውና የእግዚአብሔር ዝምድና የተመለሰበት ምሥጢር ነው። የሰውና የእግዚአብሔር ዝምድና ሁለት መሠረቶች አሉት፤ እነዚህም ፍጥረትና ሥጋዌ ናቸው፤ ይኸውም በጥንተ ተፈጥሮ በሥነ ፍጥረት ሰው የተፈጠረበትን መንገድና ዓላማ ስንመረምር ሰው በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ የተፈጠረ በመሆኑ የአምላክን መልክ ያዘ፤ ይህም ባሪያ የጌታውን መልክ ገንዘብ ማድረጉን ያስረዳል።

ከምድር አፈር ለተሠራው የሰው ልጅ የሕይወት እስትንፋስ ተሰጠው፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ፤ እግዚአብሔር ዘለዓለማዊ የፍቅር አሻራውን በሸክላ ዕቃ ውስጥ አኖረ፤ ባሪያ ወደ ጌታው ከፍ አለ፤ በሥጋዌ ግን ጌታ የባሪያውን መልክ ያዘ፤ ጌታ ወደ ባሪያው መጣ፤ ጌታ ወደ ባሪያው ዝቅ አለ። የትኛው ምሥጢር የበለጠ ነው? የትኛው የከበረ ነው? ማንም ሰው ይህን የሚረዳው ይመስለኛል፤ ጌታ ባሪያውን በመልኩ ከመፍጠሩ በላይ ጌታ በባሪያው መልክ መወለዱ የበለጠ ያስደንቃል፤ "በኪነ ጥበቡ ቅዱስ" የሚለውን የቅዱስ ኤፍሬምን ቃል የአንድምታ ትርጓሜ መምህራን ሲተረጉሙት/ሲያብራሩት እግዚአብሔር ዓለምን ከፈጠረበት ጥበቡ ሰው ሆኖ ዓለምን ያዳነበት ጥበቡ ይበልጣል የሚሉት በዚህ ምክንያት ነው። ጌታ የባሪያውን መልክ ገንዘብ ሲያደርግ የፍቅሩን ታላቅነትና ጥልቀት የበለጠ ዐወቅን። ይህ ምሥጢር ድንቅ ነው፤ በዚህ ምሥጢር የማይደነቅ ፍጥረት የለም፤ አእምሮ የሌላቸው ፍጥረታት ካልሆኑ በቀር ሰዎች ይህን ተረድተው ከመደነቅ ሊርቁ አይችሉም።

6. ማጠቃለያ

በዚህች አጭር ጽሑፍ ለማስተላለፍ የተፈለገው መልእክት የክርስቶስ ሞት ለሰው ልጆች ሕይወት መድኀኒት መሆኑን ነው። ክርስቶስ ሰው ሲሆን የሰውን ባሕርይ በተዋሕዶ ገንዘብ በማድረግ አከበረው፤ በመስቀል ላይ ቤዛ ሆኖ ሲሞትለት ደግሞ ለሰው ሁሉ በደል ካሣን ከፈለ። በመስቀል ላይ መሥዋዕት ሆኖ የሞተበት ዓላማ የሰው ፍቅር ነው።

የሚወደውን የሰውን ልጅ ከኀጢአትና በኀጢአት ምክንያት ከመጣበት ፍዳ ለማዳን ንጹሕ የሆነ፣ አምላክነት የባሕርይ ገንዘቡ የሆነ፣ ደግሞም ቤዛ ሆኖ ለመሞት የሰውን ባሕርይ ገንዘብ ያደረገ አዳኝ አስፈለገ፤ ክርስቶስ መድኀኒትም ባለ መድኀኒትም ሆኖ የእኛን ሕይወት ከሞት አዳነ። የክርስቶስ ሞቱ ለሰው መድኀኒቱ የሆነበትን የክርስትና ትምህርትና እምነት ሰዎች ሁሉ በጥንቃቄና በትክክል ተረድተው አምነው ይጠቀሙበት ዘንድ ቤተ ክርስቲያን የዘወትር ጥሪዋንና መልእክቷን ታስተላልፋለች።

እንኳን ለብርሃነ መስቀሉ አደረሳችሁ!

እግዚአብሔር አምላክ ለሀገራችን ለኢትዮጵያ ሰላምን ይስጥልን!

ቤተ ክርስቲያናችንን በአንድነት ይጠብቅልን!

- ሰው የሆነው ከሦስቱ አካላት አንዱ አካል እግዚአብሔር ወልድ ወይም አካላዊ ቃል ነው፤ ሰው የሆነው አካል ማንነት ወሳኝ ነው፤ አምላክ ሰው ሆነ ብሎ ማመን ከሌለ መዳን የለምና፤ ሰው ሆኖ የሞተልንና ያዳነን አምላክ እንደሆነ ካላወቅንና ካላመንን የነፍሳችንን መድኀኒት አጣነው ማለት ነው።
- ሰው የሆነው የእኛን መዋረድ ዐይቶ ነው፤ ሰው እንዲሆን ያስገደደው ከሰው ፍቅር በቀር ሌላ ነገር የለም፤ የእኛ መዋረድ አሳዝኖትና ሊያከብረን ፈልጎ እንጂ ለራሱ ክብርን ሽቶ ወይም ክብር የሚያገኝበት መንገድ ሆኖ አይደለም፤ እርሶ ተዋርዶ ሰውን አከበረ እንጂ ሰው በመሆኑ የነበረው ክብሩና ፍቅሩ ከመገለጡ በቀር ያልነበረውና ለእርሱ የተጨመረለት ክብር የለም።
- ሰው የሆነውም ከቅድስት ድንግል ማርያም ነው፤ ቅድስት ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ ተብላ የምትጠራበትና የምትታመንበት ምሥጢርም ይህ በክርስቶስ የማዳን ሥራ ውስጥ ያላት ጸጋ ነው። ቅዱስ

September 26, 2024

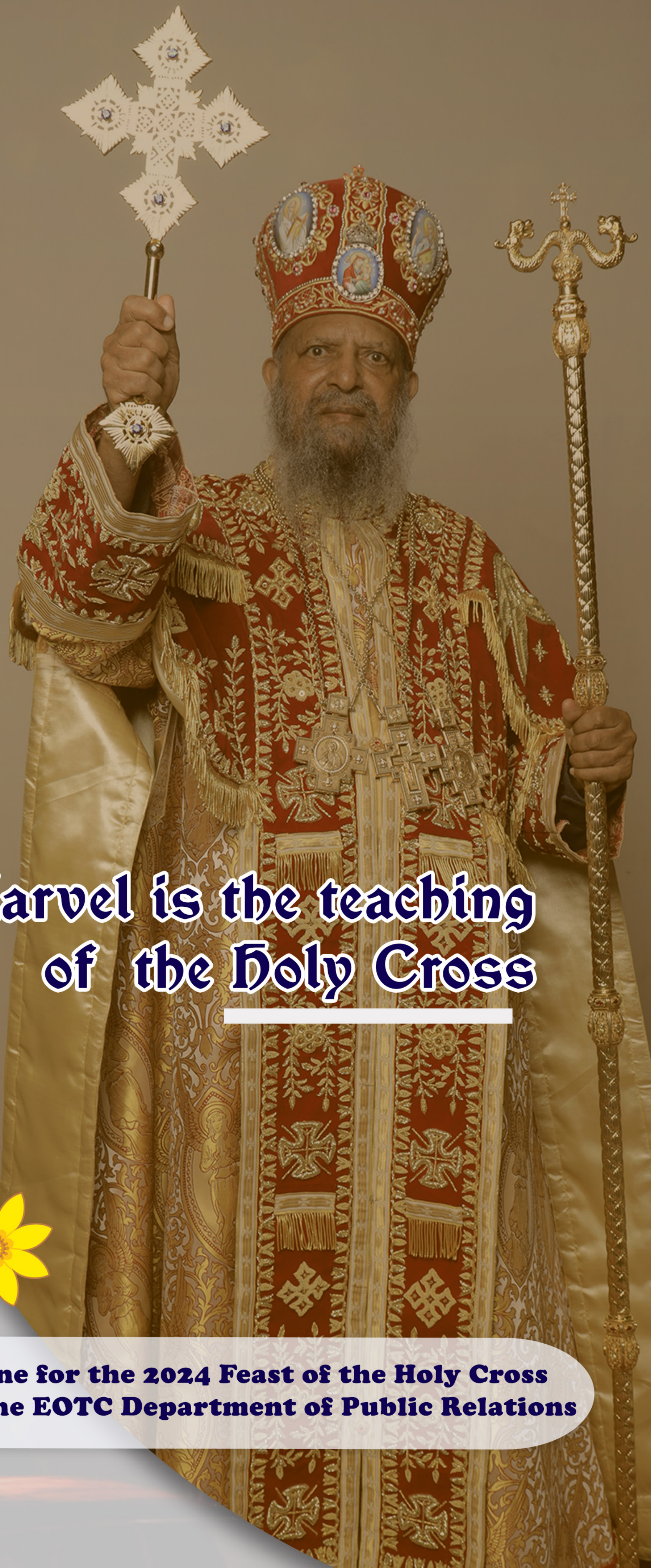

Marvel is the teaching of the Holy Cross

Special Edition Magazine for the 2024 Feast of the Holy Cross (Demera) Prepared by the EOTC Department of Public Relations

Marvel is the teaching of the Holy Cross

Prepared by EOTC Department of Public Relations and Approved by EOTC Scholars Council

Editor in Chief
L.S. Eskindir Gebrekristos

Deputy Editor
M.S. Dawit Yared

Edition
L.S. Nebiyu Eliyas

Graphic Design
Temesgen Tomas

Translation
M.S.Komos Abba Kaletsidk Mulugeta (Ph.D.)
Mhr. Akalewold Tessema (Ph.D.)
Mhr. Daniel Seifemichaiel

Photography
M.S. Abba Kiros Woldeab

Publisher
Tisaie Zegubaie Printing house

Table of Content

Editorial 46
Message of H.H. The Patriarch 48
Message of H.G. The General Manager 52
He was ashamed of his counsel, and was persecuted by the cross he had erected 54
Marvel is the teaching of the Holy Cross 60
Orthodox Church on the Journey of the Cross. 68
The Man of Peace 76
Photo Album 82

© September 26, 2024
Addis Ababa, Ethiopia

Editorial

Celebration of the Holy Cross (Demera) In Ethiopian Orthodox Tewahedo Church

Our Lord and Savior Jesus Christ was born of the Holy Virgin Mary to save mankind from the curse he fell into and was crucified on the cross at the age of 33. We were healed by His stripes (1Pet. 2:24). He also went and preached into the spirits in prison; (1 Pet. 3:19). All mankind has been completely freed from the slavery of the devil. And in order to make peace, he killed the enemy on the cross and reconciled people and nations to God Himself. (Eph. 2:16). After the crucifixion of our Lord, the cross, which was used only for people who had committed serious crimes, became a symbol of salvation.

After that time, because the cross on which the Lord was crucified was performing miracles, the Jews decided to hide the cross from people's eyes. They dug a hole and buried it. They made the place where the cross was buried a garbage dump and storage for about three centuries. Although the Jews were able to temporarily hide the cross from their eyes, they could not remove it from the hearts of Christians.

After three centuries, Queen Eleni went to Jerusalem to retrieve the cross of our Lord from its burial place. When she arrived, she asked someone to show her where the cross was buried, and an old man named Kyriakos pointed her to the hill side of Golgotha. However, it was difficult to identify which of the three mountains in the area the cross was located in.

Queen Eleni, with the help of God's angel to identify which of the three mountains the cross was buried in, prayed by preparing bonfire and adding a lot of incense and burning it. The smoke of the incense went up to the sky and came straight back, landing on the mountain where the cross was. The smoke bowed down indicating at the exact place where the cross was. Saint Jared chanted saying 'the smoke bowed'. Then on September 26, she ordered the excavation to begin.

After seven months of digging, three crosses were found together on March 17. Since it was difficult to identify the cross on which our Lord Jesus Christ was crucified. They took the crosses and placed them in turn on the body of a dead person. The cross on which our Lord was crucified on Good Friday and which was sanctified by the shedding of His blood was able to perform a miracle by resurrecting the dead person.

Eleni and all the Christians bowed before the cross. When all the Christians in every country heard about the presence of the cross, they lit lamps and made their joy known to the world. Ever since Queen Eleni built a temple

for the cross, Christians have been celebrating the cross on September 27.

Demera festival is one of the public festivals celebrated with great splendor in the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church in memory of the finding of the true cross. This great festival has been celebrated every year with its spiritual and cultural value being preserved, becoming more beautiful and bright. In addition to its spiritual blessings, it has become a tourist attraction for our country and is attended by many foreign visitors every year. This very attractive and passionate festival has played and continues to play a significant role in earning foreign currency for our country and the expansion of the smokeless industry. Moreover, the festival is registered by UNESCO as one of the intangible heritages of the world.

Our Holy Orthodox Tewahedo Church has been able to make this international heritage spiritual and cultural festival to be celebrated every year with splendor and various events at the institutional level. In order for the festival to be successful, beautiful and effective every year, by organizing and implementing various committees at the Patriarchate head office level, making it bright and beautiful through the spiritual events held by the alliance of priests, youth and the faithful contributed significantly to the festival gaining international attention.

On the other hand, by analyzing the spiritual and cultural values and events of the Holy Cross (Demera) festival, our church prepares and distributes magazine in Amharic and English. In such way out church is creating an opportunity of information to easily reach into international institutions. In addition to this, in the field of electronic media, the church began to distribute messages that explore the universal content of the festival. This also can be mentioned as another manifestation and demonstration of the success, brilliance. Such activities show the nature and beauty of the festival and create an opportunity for people all over the world to easily understand the essence of the festival, the system and process of celebration.

In 2024 A.D., as usual for the celebration of the Holy Cross (Demera) festival, our church prepared articles that explain the spirituality of the festival and give lessons through its scholars. It is seen as a continuous work to create an opportunity especially for the new generation to have enough information and knowledge. The selected articles available to readers and even researchers are found interesting. This magazine is also distributed through the digital communication methods and found on the church's website.

We are reminding everyone to do their part to ensure that the public holidays of our church continue to be celebrated in the usual colorful way. As we present this special edition of the 2024 magazine, which is prepared for the celebration of the Holy Cross (Demera), we wish you a pleasant reading.

May God allow us to celebrate this festival of love, blessings and harmony!

L.S. Eskindir GebreKristos

Head of EOTC Public Relations Department

Message of His Holiness the Patriarch

In the Name of the Father, and of the Son and of the Holy Spirit one God Amen!

For the preaching of the cross is to them that perish foolishness; but unto us which are saved it is the power of God.
(1st Corinthians 1:18)

Our Lord and Savior Jesus Christ, who saved us by the power of the cross from the debt of sin, brought us all of you to the 2024 feast of the Holy Cross peacefully!

By the time, our Lord revealed in this world, the philosophy of the Greeks was widespread in the Middle East, North Africa, and Europe. This culture and philosophy of the Greeks relied on the materialistic knowledge and it was founded on the visible matter. When this kind of thinking was deeply rooted, the Son of God, Jesus Christ, appeared in this world by spiritual power. When he was present among men, drowning demons into the depth of the ground, healing those with various diseases and sicknesses, raising the dead, and showing many miracles and wonders; it was not by material power, but by spiritual power. Thus, these two powers, known at the time as material power and spiritual power in the world, were at odds with each other: the world relied on material power and sought the one that would crush, with weapons of the world, while the spiritual power derived from the divine power that was more than material power was engaged to save the whole life of man. These powers were not compatible because their origins and backgrounds differed, and the Greeks, who relied on the wisdom or philosophy of this world, when they heard the words of the cross, regarded it as both foolishness and weakness; The Son of God appeared in this world in the flesh, and died on the cross as a ransom in our place in the flesh that he united, and by his death he saved us from the subtle recompense of sin, because the material saw it as foolishness and weakness, and for a time the preaching of the cross was complex for them.

The apostle saint Paul contrasts the fate of both by saying that the preaching of the cross is the destruction for those who think it is foolishness finally, and on the other hand, it is salvation for those who believe that the preaching of the cross is the power of God to save man. The difference between these two powers emerged as a result of diverge perceptions; the physical world is limited by the material elements, there is no one who knows about the spiritual world and they are not motivated to know it, and on the other hand, for those who

understand the existence of the spiritual world beyond the material world and has sustained the vital power of spirituality. Therefore, the difference is made in that they teach that man attains lasting salvation not by material power, but by spiritual power. In this sense, the main focus of the problem was whether or not to know or believe in the existence or absence of spiritual power; this notion has cracked the notion of the world even today. However, for a sincere person who understands with a clear conscience, and likewise with a deep mind, the truth is not far and far away. For the creation testifies that the world is not governed by the material and visible world that appears, but by the invisible and great spiritual power. Our conscience testifies to us that it is the spiritual force, not the material force, that has the full answer to all the material and spiritual activities that take place in the world. The Feast of the Holy Cross, which we celebrate today with a exuberant religious ceremony, is also the result of the conflict between the two parts, which we have mentioned above. While the spiritual human being sang the praises of the enduring power of salvation attained on the cross, saying that he had no other pride to say that he would be saved from sin except by the cross, the material world was uncomfortable, and it was not his choice than to simply watch. Therefore, he moved with all his means, and removed the cross from the surface, and buried the cross, hoping that the preaching and faith which were founded upon the cross would not be raised or restored; and although the material world buried the cross, they could not bury the preaching and meaning of the cross. For the meaning of the cross is not material but spiritual, not external but internal, not earthly but heavenly, not human but divine, not temporal but eternal. Consequently, even though the cross was buried by the material world, it could not be forgotten because the meaning that the Cross has carried was recorded and inside the memory of the human mind. In the process, the unburied promise of the cross ignited the power of faith in Queen Eleni's mind, bringing the buried cross out of a deep sepulcher on this day, thus securing its victory. Today's celebration is a reminder of God's power and our faith in Him. For though the cross is powerful and victorious, it defeats both the invisible or intangible and the carnal enemy not as a material force, but by truth and peace, by conscience and persuasion. Today, behold, the Holy Cross, was able to be discovered from the pit where it was buried with the indication of the incense, by the will and power of God.

The preaching of the cross has stile opposers and antagonistic powers even today. Today, there are many people who turn their backs against the meaning and preaching of the cross. As a result, the fear, the anxiety, the lack of trust in the conflict are more prevalent than ever in the world, and our country could not be more different from this fact. Although we celebrate the feast of the cross with a unique ceremony, unlike any other country in the world, the peace of the cross is not being im-

plemented in our country and in our people, and the message to remember it is not being heard. The meaning and the preaching of the cross means that people enjoy complete security in their souls and bodies; the word of the cross means that people's religious freedom is respected and their human right to life is protected. The word of the cross means that people should live in this land in equal cooperation, helping each other, in a just distribution of wealth, in peace, in love, in harmony. The word of the cross means that human life is not limited to this world, and in the eternal spiritual realm, life continues steadily, so fear God and submit to him. The preachings of the cross means that you will be washed by His Holy blood and enter into the kingdom of God, for through the blood shed on the cross of Jesus Christ the hope of salvation has been opened to you. If the world had accepted this preaching of the Cross, all the threats that were constantly looming would have no place. And now the main message we would like to convey in the name of the cross, is to say, let us receive it, as the preachings of the cross treats us all with equality and love. For all the concerns of the world can only be addressed by the preaching and meaning of the Cross.

God Bless the Celebration of the Holy Cross for us!

God Bless Ethiopian and Ethiopians

Glory be to the Almighty God! Amen

Abba Matthias I,

Patriarch of Ethiopia Archbishop of Axum,

Echegue of the See of St. TekleHaimanot

September 26, 2024, Addis Ababa, Ethiopia

Message of General Manager

"Whosoever will come after me, let him deny himself and take up his cross, and follow me."
(Mar. 8÷34)

The cross is not only a thing which is venerated once in a year in Ethiopian Orthodox Tewahedo Church, but it is our sacred tool to rebuke evil spirits and bless ourselves every day. The cross is glorified by the blood of our Lord and Savior Jesus Christ. In another sense, the cross is a sacred thing by which hatred is removed, enemy is fallen, and peace is proclaimed. The cross is the throne of our savior Jesus Christ, on which justice prevailed, the distant brought near, prophecy was fulfilled, the truth was seen and revealed, the freedom of mankind was proclaimed.

Therefore, since "the preaching of the cross is to them that perish foolishness; but unto us

which are saved it is the power of God" (1st Cor. 1÷18). And as St. Yared said, "The cross is our strength, our refuge and our glory," loyalist of the Ethiopian Orthodox Tewahedo Christianity faith kept and fulfilled the divine command and instruction that says; "Whosoever will come after me, let him deny himself and take up his cross, and follow me." They fulfilled it not only in words but also in deeds. In times of suffering and in times of joy, they did not fear the kings and nobles. They carried the cross, denied themselves and preached in every square saying: "we preach the Christ crucified." After their suffering, they proved the power of the cross and the victory found on the cross in every direction of the world.

Even today, when we celebrate the annual feast of the Holy Cross, we should be remembering the injustice that the world has done to the Holy Cross. Because the army of the world has tried its best so that the veneration of the name of the cross is lost; But it failed. However, the world has not given up hope even today. Its hatred of the cross did not end yet. The world uses its writers and actors to fabricate a story that doesn't exist. It also shows foolishness in the name of wisdom. This proves to us that "the preaching of the cross is to them that perish foolishness." No matter what can be said, there is no greater history and wisdom than the history of the cross and the wisdom of the cross.

The cross remained the same after it passed many. It will also remain the same in the future. On this day, our Holy Church remembers those Saints like St. Eleni who, while in the world, whom the world did not subjugate and did not conquer them. They persevered in the love of the cross, carried the cross, crossed borders and reached to the place where the cross was buried, falsified the false narrative, removed the filth and dirt, and made the cross visible to the world. They never feel tired of carrying the cross. The owner of the cross honored them with the cross and gave them eternal rest both in body and soul. The Holy Church also remembers them by conducting their memorial. The Church also pleads for their intercession.

Therefore, in this world where there is a lot of ups and downs, war, lamentation, hatred and division. Our God and Savior Jesus Christ has called all of us Christians, by saying, "Take up the cross and follow Me." to carry the cross and follow Him, to the place where eternal rest is found; and the call is voluntary. The call says is, "Whosoever will come after me, let him deny himself."

Therefore, let's carry the cross and live steadfastly in our orthodox Tewahedo faith. The cross is where peace is proclaimed, so let's ask God to give peace to our country Ethiopia today through the cross. Like today; May God allow us to approach the coming year in peace.

Abba Abraham

General Manager of EOTC Patriarchate Head Office, Archbishop of Bahir Dar and North Gojam Dioceses

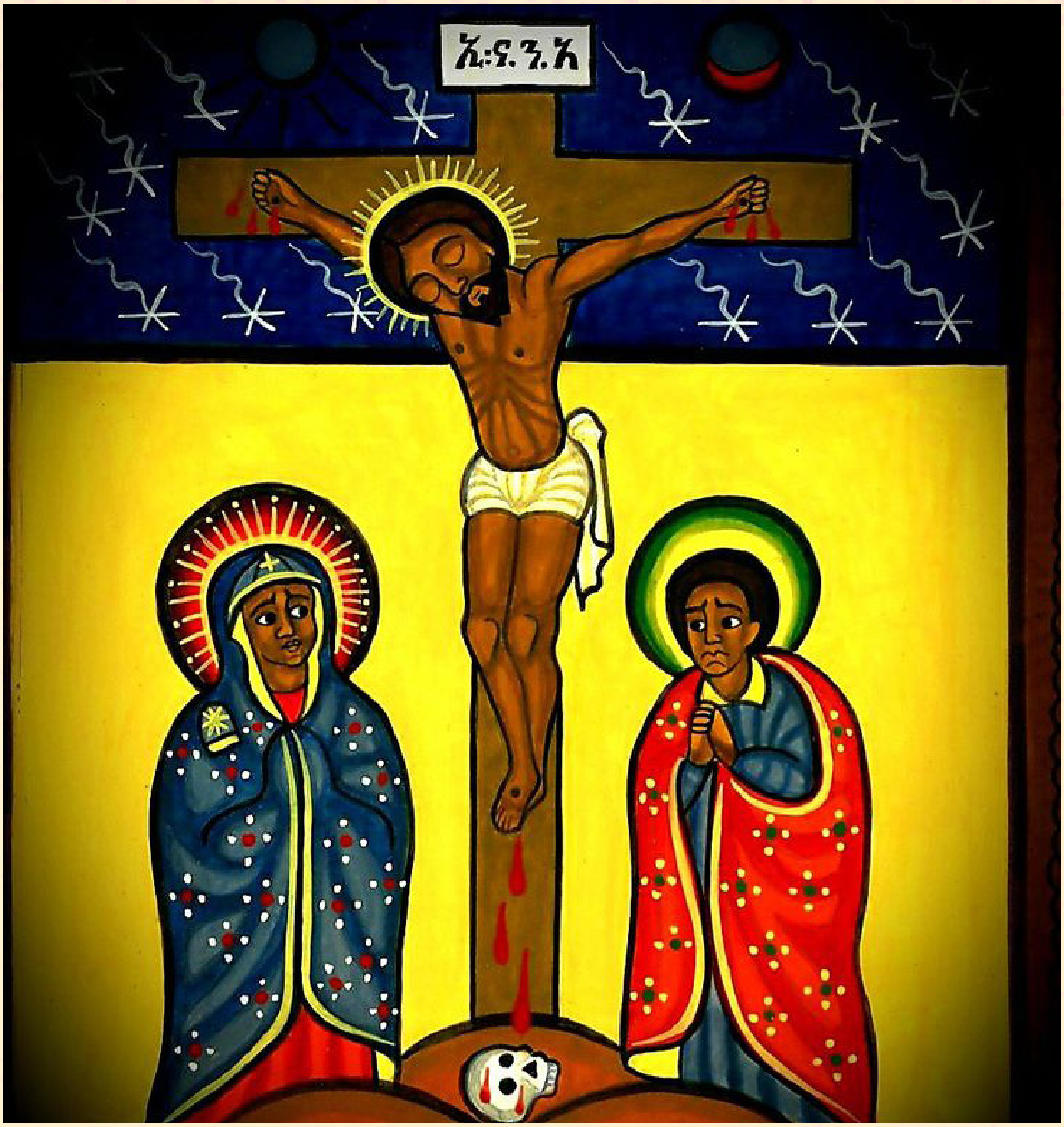

"He was ashamed of his counsel, and was persecuted by the cross he had erected"

(St. Yared)

Megabie Brehanat Abba TekleYared Gorgorios
Deputy Secretary-General of the Holy Synod

The Holy Scriptures clearly tell us that the human generation, who was created as the governor of all creation, who was lining in the comfortable place that surrounded the tree of life, was temporarily departed from the way of life that God had prepared for him, and brought death

upon himself, and lost his inheritance. (Gen. 2÷7; Gen. 1÷13-17; Romans 3÷11-12)

Satan, who was called the morning star, claimed, "I will exalt my throne above the stars of God, and I will be like the Most High" and after he had been cast out of the sovereign glory, the company of angels, from heaven to earth, the result of his counsel to hurt man for the sin into which he had fallen, though he led Adam and Eve to death, serpents and earth to curses, but the end of man was not to fail as it happened to him/Satan. Isa 14:12, Luke 10:18; Jude 1:6)

The counsel of the enemy, which did not benefit himself or anyone else, was numerous in its type, but the purpose was harmful, and the hope of salvation was given to Adam, who was transformed into good by the unfathomable and supernatural counsel of the God, which endures forever; and who knew all the hidden evils and who reveals his judgment. This testimony of the Scriptures, will be demonstrated briefly in the following sub-headings:

1. The Promise granted for Eternal Life:

Though a man's life is hindered by sin by transgression of the divine law, the unrighteousness of the stumbling (Satan) descended on his head in the early time, this happened as a result of God's love for man, and the evil counsel was smashed and Adam who hid naked and terrified in the trees of Eden was needed. (Gen. 3÷8; Ps. 7÷16)

The devil, who speaks lies from himself, deceives the whole world, and is, thinking that Adam who was created as the ruler of all creation will be destroyed forever, and will be forgotten and no one will look for him, nobody will ask "Where he is?" advised evil counsel and caused him to fall, However, in the end it was already revealed that he was a glorious creature whom God seeks in His wonderful mercy and will never forget Adam. (Jn 8:44)

God, who is mighty in his works, who by his unchanging eternal faithfulness upholds his good counsel, said, "Behold, Adam where are you?" the search for the lost man was a deep love that ended with a short phrase in which he expressed his honor and compassion for man through his promise, heralded the salvation of man. (Gen. 3÷15; Romans 1÷20)

Adam heard the divine judgment with the promise salvation in his own ears, under the curse of a stripped self, that death would be overcome by the crushing of the serpent's head, since the promise of eternal life was given to man by the amazing love of God. (Gen 3÷15)

This hope heralded on the day of his fall was that salvation anticipated and the foundation for the manifestation of God's power and mercy, and that at the end of the days he would be filled with joy and peace, the God of promise, Christ, who would succeed him in his place and die a redemptive death. (1 Cor. 15÷3)

Satan's counsel has been dismantled from the very beginning, as evidenced by the words of the Creator that came out of the mouth of the Creator, "Adam became like one of us, as if he would not fall as his natural enemy had hoped,

but rather gain the desired elevation of glory." (Gen. 3÷22)

And in the fulfillment of the promise, Satan was ashamed of his evil counsel and man had obtained the desired glory and highness, and that Abba Georges of Zegascha said; God had become man and man had attained divinity, and that the mystical counsel described in Genesis had achieved its active fulfillment in the latter days.

Further explaining the epistemology of this word, which shows that the counsel of Satan who commanded death has been broken, he says: "This is what the words of Holy God the Father said about the Son being human. Behold, it turns out that the essence is one with the divine," (Book of Mystery, p. 129; Commentary of Genesis by St. John the Chrysostom)

For God, in his nature, is respected as he did not defame what He has glorified, foresaw what was greater about us, by his excellent guidance attributed all the evil counsel the cost of transgression and enmity not against Adam, but between the offspring of the deceiver and the woman. (Isa. 53÷6; Ps. 66÷5; Heb. 11÷39)

God is Just, and He is an absolute judge who knew judgment, in order to free Adam from the counsel of the enemy, God, according to his own thoughts and graces, took the liability from Adam that could not pay his debts, and was born of a mother without a father, and crushed the head of the serpent, then the saying "between the seed of the woman and the seed of the serpent." Was fulfilled (Gen. 22÷17; Rev. 13÷8; Anketse Brehan a text from the Daily Prayer)

Adam, who had heard what had been said of his salvation and had yet to understand in his hopes, called her "Eve" (Mother of the Living) when he learned that the Virgin Mary was from her, whom he referred to as "the woman whom you gave to be with me." The deceiver was ashamed of the advice he had given to Eve, not as he had hoped, the name "Mother of all the dead was changed"

Along with this, on the day when the human being did what he was told not to do, the dreadful proclamation that Thorns also and thistles shall it bring forth to you; and you shall eat the herb of the field; in the sweat of your face you shall eat bread, till you return unto the ground; for out of it you were taken: for you are the dust, and unto the dust you shall return. Humanity also received the tenderness of God, and the promise of deliverance from the curse and death "I will save you, after being born from your generation by my Cross and life-giving death." This was the proclamation the deceitful Satan did not expect. The evil council of Satan and his tricks was at the same time the path to Adam's salvation. (Gen. 3÷21; Romans 3÷26, book of Clement of Rome)

It is from this time that it becomes clear that the counsel of God is more than the work of the enemy, and that Satan was ashamed of the evil counsel as early as this time before the Cross was erected.

Thus, Satan counseled many counsels of destruction, not only against Adam but also against himself and those whom God calls "my people." (Ex. 8÷1)

2. Satan's counsel against the covenant people:

Though Satan is cunningly counseled against those who are above carnal desires, God is perfect in all his works, so he changes the counsel of the enemy and does a work that is not expected by the human mind in all ages.

Satan did not stop to destroy the human race, when his first evil trick was failed, he then planned to ruin Israel, the people of God. By the time when the people of Israel came out of Egypt, and encamped in the plains of Moab on the other side of the Jordan in front of Jericho, And Balak the son of Zippor saw this and he sent men to Balaam, who had been given a curse, saying, "Curse Jacob and fight Israel for me."

But Balaam, who did not see evil in Jacob and perverseness in Israel, would not change the good that God had decreed for his people, and Balaam, who went for the curse, caused him to bless the people with the revelation of his promise: "Out of Jacob shall a star shall come forth, and out of Israel shall rise a scepter, and take away sin." (Romans 11÷26)

Therefore, Satan counseled Balak with evil counsel and made him import a curser, but God remembered that seed that would bless all nations and crush the head of the serpent, which is the source of the curse, and he broke the counsel of the enemy and turned the curse into a blessing. And God, shamed Satan and his evil counsel which he had counseled by changing the Curser into a man that bless." (Num. 22÷24).

The devil, who had failed since the story of the fall of man, had counseled evil counsel in the hearts of the Jewish leaders, as he had been accustomed to do, to kill his Savior, to set up a cross upon which he was finally shamed.

3. The planting of the cross and the eternal plan of God:

The ignorant Satan counseled the Jews in their heart to put an end to the evil that had begun with the serpent, but the erected cross at Golgotha was God's divine plan, since the life lost in paradise was found on Calvary.

Therefore, when the time came for the promise to be fulfilled, the Son of God, our Lord Jesus Christ, was crucified, being elevate from the earth, and the evil counsel of Satan was in vain, and the salvation which had been expected by the prophecy was fulfilled on the day of atonement. (Gen. 3÷15; 12÷2-7; Lev.16; Luke. 1÷67)

Our Lord Jesus Christ, Lover of mankind, who works all things according to the counsel of his will, endured to carry the sin of Adam, the sins of his children, and ascended to the cross, and the conqueror was defeated, the hunter was hunted, and was trapped. (Ephesians 1÷11; Abba Giorgis of Gassicha)

Believing that there is no such thing as God's counsel from the side of creation taught us to approach the throne of grace by faith, appreciating the things of the cross, through which Satan's counsel was broken. (Heb. 4÷16)

He ashamed Satan's counsel, and persecuted Satan by his cross because the cross and the

work of the cross were beyond the counsel of the enemy, and not only the people of the covenant, but also the Gentiles who heard the things of the cross and believed, and the Gentiles who were not of the perishing tribe were drawn to the cross.

Everything foretold by the prophets concerning the salvation of man, all that was foretold by the prophets concerning the salvation of man, since the victorious Lord, whose beauty of our lives is our inner rest, saved us from evil counsel and the curse written in the laws and prophets was removed by his cross, ended with the shame of Satan and glorify of Adam. (Gal. 3÷10)

Thus, saint Yared, who contemplated this mystery, said; If he had known that Satan would be persecuted on the cross of Christ, he would not have advised the Jews to erect the cross and crucify the Nazarite, to kill the Savior. In a song of praise that gives comfort and strength to celebret our salvation, Sait Yared, expressed Satan's ignorance and his defeat on the cross, which is our weapon of spiritual warfare.

Our God, who did not omit what he had spoken in truth, who seek our salvation because of his wisdom of saving the world, by his crucifixion that exceed the wisdom he used to create the world, by his subtle counsel God shamed the counsel of Satan, Satan was persecuted by the cross which he himself had erected. (Col. 2÷14)

Therefore, evil counsel is to try what is like grasping the wind, and Satan has never succeeded as he had hoped in all the days of his wickedness, and the cross became the culmination of the preaching of the apostles, the triumph of the congregation of the faith full, the holy ecclesia. And before Christ was crucified, he accused the living and holy God in the court of Pilate as guilty, but not as he thought, but the governor Pilate testified his purity, by saying that I found no fault in this man. (John 19÷7)

Satan, the captive of his evil lust, thought it would hurt the Christ, and caused the Jewish to crown him with a crown of thorns, but as a result we were crowned with the crown of life. Satan persuaded the archpriests to be cruel so that they put the cross upon our Lord Jesus Christ: however, the cross, that Christ carried become the cure for the sickness and healing for the wounds of our sins, and for him became an extreme force that shamed his identity and the power that persecute him forever.

4. The last advice of the devil was Hiding the cross:

Realizing that he had been conquered by the cross he had erected, Satan dug a deep ditch to bury the cross thinking that he could hide the light obtained by the cross. The cross that he had buried was painted in the light of the sky, and in this sign, the Cross appeared on the sky in a clear loud voice, saying, you will defeat your enemy, and the news was heard with a thunderous sound.

Thus, Satan, ignorantly counseled and injected the Jewish to erect the cross to crucify Christ; the cross which was a symbol of the curse, was unknowingly admonished by the Jews and the story of the cross was changed,

and become the altar of the true worship; it become the pot of heavenly bread, the sign of peace, as it is sanctified by the blood of Christ the Church, as the body of Christ sang a song by saying "the Cross yield bread of life and poured for us blood and water "with a loud voice every year when celebrating the cross.

Conclusion

Satan is the one who thought to destroy the people of the covenant by the curse, by deceiving in the paradise, through the tree that resulted death; in the same way he assumed the Savior of the world who came in the flesh would be easy. Satan planned to defeat the Christ; by execution and after killing he would attain peace; however, Saten was shamed by his counsel and persecuted; consequently the holy Cross has great part in our salvation.

The Cross is the power, where our lives to be born again for a living hope and an infinite inheritance, which takes our souls closer to God, that takes away the thirsty of our souls, who counsels wonderfully for our salvation through the cross. (Isa. 28÷29; 1 Pet. 1:5)

Therefore, after Satan's counsel has been broken and persecuted from the hearts of each of us by his powerful cross, we must not push away the cross and submit ourselves to the world; we must submit ourselves to the purpose of the cross, for loving the world is hostility not only to God, but also to ourselves.

The peace achieved by the cross will be strengthened by the fact that the nation and the church will gain strength, as the Apostle said, "My little children, let us not love in word, neither in tongue; but indeed, and in truth. And hereby we know that we are of the truth, and shall assure our hearts before him." We must love each other in true brotherhood, for the better Christin unity, national integrity, by self-denying and by choosing a better life so that we can be "true peace makers"

Finally, the saying, "I will break the counsel of the enemy, and do this, so that the people whom I have prepared for myself may proclaim my praise," and by the power of the cross we are saved from evil counsel, and baptized in the sight of all who have attained childhood, may stand on the rock of his love and proclaim His solemnity in our lives. Let us say "Satan is persecuted, the World is sanctified by the power of the Cross of our Lord Jesus Christ" May God help us, who will reveal in us the fragrance of His knowledge,

Marvel is the teaching of the Holy Cross

By Megabie Mistir Fresibehat Dubale
Vice Chairman of the Council of Scholars

Introduction

This was expressed by the Saint Michael, the Archangel of God. And it was then sung by Saint Yared, the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church hymnologist, who is known as that who resembles the heavenly Seraphim. Later scholars also designated the same expression to be part of the hymn to be sung during the monthly commemorations of St. Michael in August, by attributing the story with the victorious story of King Constantine defeated his enemies by the help of St. Michael and the power of the Holy Cross.

To whom, why, when, and for what reason did the angel speak this powerful word? If you want to ask this questions, it would be helpful to explain why the same phrase was used. The full text is that illustrate the power of the statement is presented as follows.

The story began like this, Queen Elina, mother of king Constantine, asked the Angle, "Tell me about the cross of Christ, and the angel said to her, 'and the angel said to her, "We the assemblies of angels, began to talk about the glory of the cross while the Son of God was in the Father's presence." (Degua, the book of hymn)

What can we learn from the question of the Queen Elina and the response of the angel is that the angel of God told her how mysterious and glorious is the Cross, which is beyond it can be told. When the Son was always in the same position with His Father, he was crucified on the cross, without being removed from His Trinity. When Christ was crucified on the cross and fulfilled the mystery of salvation, the holy angels were circling around the Holy Cross on earth, and they were glorifying Him by saying, "to you is the power and the Glory". And in heaven, in His Trinity was praised with the Father, and with the Holy Spirit, by the holy angels who said Holy, Holy, Holy. The holy angles were astonished by this. For to say that he was crucified on the cross on earth, being in the same position in heaven, this is beyond imaginations, beyond any speech, that is why they said, and marveled, "magnificent is the teaching of the cross."

It is no exaggeration to say that there is no mystery that we have not learned from the holy angels, as we know in the Bible. To understand this, we need to understand, let us first take a look at the fundamentals of the first doctrine of the existence of God. The Archangel Gabriel said, "Let us stand where we are until we find our Creator." (Book of Hexameron, introduction to the Commentary of the Holy Gospel)

The angels also taught us the mystery of the Holy Trinity, while singing to Holy Trinity, by saying; "Holy, Holy, Holy, is the Almighty God…" This was expressed by the prophet of God, Isaiah (Isa. 6:3) The angels were sent by God to the prophets to tell them about faith. When the time comes, the Archangel saint Gabriel, angle of peace, is the one who taught or heralded the mysteries of incarnation. This is extensively written in the Gospel, and St. Yared attaches the same mystery to the glory of the cross by saying, "that who brings good news, saint Gabriel, holding a stick of light whose tip has the sign of the Cross, appears to Our Lady in glory. (Luke 1:26-28)

It was the holy angels who heralded the good news of his birth (Lk. 2:9-16), and it was the holy angels who heralded the good news of hi resurrections (Matt. 28:2-8), and it was the holy angels who proclaimed the mystery of his ascension and hope and his second coming (Acts 1:10-12). The angel of the Lord said to the Queen, "What is said about the cross is wonderful." In the context of this article contains:

1. Introduction: about "The Wonder of the Cross is Magnificent."
2. The meaning of what is called "Magnifi-

cent"

3. The meaning of the teachings of the Cross
4. The Cross before the Crucifixion of Christ
5. The Holy Cross in the Age of the patriarchs
6. Holy Cross during the Time of the Crucifixion
7. Witnesses at the foot of the cross
8. The Cross after the Crucifixion of Christ
9. The Search for the Cross and the Story of St. Eleni
10. The summary will briefly summarize the content of this article

What is the meaning of the magnificent?

The Geez word 'Etsub' can literally be translated as "magnificent" which can also mean anxious, frightened, difficult to comprehend, heavy, wonderful, " (Geez dictionary, 701)

What does it mean to teaching of the cross?

The meaning of the teaching of the Cross can be translated into three parts. These incudes the meaning of Cross itself. The Cross means,

(a) The cross of Christ's suffering for us:

(b) The suffering of the martyrs who believed in Christ and suffered for Christ's name;

(c) The Holy Cross

The Holy Cross is called the instrument of victory in which Christ, by His own will, sacrificed himself for the love of man, destroyed death by his death, defeated the ancient enemy of mankind, defeated the devil, opened the door to paradise, broke hell and freed souls who had been held captives from Adam until His coming, and crossed the see of fire to allow human being inherited Paradise. The Holy Cross is called victories over enemies because it is the instrument of victory in which Christ by His will, sacrificed himself for the love of man, destroyed death in his death, defeated the ancient enemy of mankind, defeated the devil, opened the door to paradise. It is then venerated as pride of saints, the leader of saints, and that which transfer the souls. (Book of liturgy/ Anaphora)

The Holy Cross is called the power of God, because upon which the power of God is revealed. St. Paul taught us by saying, "The word of the cross is foolishness to those who are perishing, but to us who are saved, it is the power of God" (1 Cor. 1:18). It is the power of the Father. God the Son, the right hand of the Father, was crucified on the cross and revealed his power to save the world, being together with God the Father, and God the Holy Spirit in His Divinity.

Our Lady, the Holy Virgine Mary, after she received the good news and conceived the Lord, she said "He did power by his Hands" (Luke 1:51). The right hand, the arm, is God the Son. The hand picks up the fallen things from the ground and returns to the body, without separation from the body. And the Son took up Adam, who fell apart from his nature, and return to God Father, and ascended to the Holy Spirit. He did not separate Himself from the Unity of the Trinity from above, from the Father, from the Holy Spirit. At the same time, He was crucified on the Cross, this is beyond imaginations, therefore the angels testified

and solemnly, said, “The things of the cross are magnificent”

The Cross before the Birth of Christ

The Holy Cross was given to the Holy Angels at the very beginning of creation as a symbol of victory, an emblem of peace, a shield of procession, and the victory against the devil before the Birth of Christ. Holy angels were created for thanksgiving, to praise the name by saying, Holy, Holy, Holy; When they say thank God, Lucifer was not responding, rather he demanded the same praise from the angels; he said I don’t Praise, but praise me as the fourth person like the Trinity.” Consequently, the angles start to fight against the Lucifer; by saying How long is the creations stood against his Creator. (Rev. 12:7).

During the battle the angels were overpowered twice, however, they prayed towards God to give them power to defeat the arrogance of this creator. In response God gave them The Symbol of the Nativity of Christ was given to the holy angels as a symbol of victory, an emblem of peace, a shield of protection, and the sign of victory against the powers of the devil. So that they can know what is the sign of Victory. The angles drawn a symbol of light shaped by the Cross on the tip of their swords, their spears, their crowns, and all their garments, and they have defeated him and brought him down to depth. (Introduction to the Commentary of the Holy Gospel, the Book of Hexameron). The Orthodox Church paints a picture of the holy angels in this image. As one of the Church composers says, “And the angels have a crown with the sign of the cross, and they have a crown like lightning, and they have a staff in the form of a sign of the Cross, and they cover their faces with the sign of the cross.” (Homily of the Savior; reading from Fryday 10:3)

The Holy Cross during the time of Patriarchs was a source of blessing

When the world was destroyed by water, Noah made the ark and saved with his family, this was the symbol of Our Lady, t and also the symbol the Cross. Saint Yared also said; Noah, built an ark with to be saved; and it is the image of the cross, and I am trusted in it." (Commentary of Gen. 8:19, the Book hymn Dgua)

Our father, Jacob, who was chosen from all patriarchs, when he was serving in the house of Laben, he was allowed to have the wages. Jacob said that God had revealed his wisdom to him, and he brought three rods and had peeled two of them. He put one of them which is colored in a pool where the sheep drank water. The sheep looked at the colored and gave birth to colored one. Jacob became rich. This is a symbol.

The three rods are the parable of the three persons, the two that are shaved symbolized God the Father and God the Holy Spirit; the one which is colored symbolized God the Son. The color symbolizes the God-Made-Human nature, the rams being the symbols of teachers, the female sheep symbolize the faithful, the water the water of baptism. The sheep gave birth to colored one symbolize believers being born in the likeness of the Trinity. Laban symbolize the devil, Jacob the Lord. Those with color belong to Jacob, and without the color belon to the Devil; this symbolizes how Christians have the sign of childhood and Christianity whereas those who belong to the devil have no color or sign. The church writers then describe this as "the sun of you Trinity shone with Jacob's rods, and the people on this side were appeared to colored sheep, and water was symbolized by today's baptism."

On the other hand, the writers say, "Our Savior, whose name is sweet, is the water of life, and his mother is a sealed well, and his cross is a rod of light." The church is like the pool of water, and the sheep are believers," he said, describing the water as a parable for the Lord, the well for Our Lady, the rod for the hanging, the pool for the church, and the sheep for the faithful. (Ex. 30:36., Homily on the Savior, reading of Sunday)

In his final years, Jacob blessed Joseph's sons with a sign that mark the Cross, in the name of God, who protected and nourished him from his youth, and in the name of the angel of God, who saved him from all evil (Gen. 48:14-17). It teaches us that the cross is a source of blessing. When Israel came out of slavery in Egypt, the rod divided the Red-see was the symbol of the cross, which is basically the rod of Moses that has four corners was the symbol of the Cross.

The Holy Cross that did many marvelous things before the birth of Christ, which has numerous astonishing symbols was also a symbol of the curse of wood, according to the command given to Moses that "whoever is crucified on a tree is cursed with God" (Ex. 21:22). But the Lord, the writer of glory, was crucified on a wood to erase our curse that had come upon us because of Eve's error. This is what St. Yared describes as "He was crucified on a tree, to put an end to the curse of Eve." (Digua: the book of hymn)

Holy Cross during the time of the Crucifixion of Christ

The Holy Cross acquired the holy name after it was sanctified by the Blood of Christ, and everyone who was crucified on a tree, as described above, was called accursed. But during the Crucifixion of Christ; as said by Saint Yared, the Cross was sanctified by His blood, honored and glorified by His precious blood. Therefore, the Holy Cross was called the altar of the New Testament.

Witnesses at the foot of the Cross

When our Lord Jesus Christ was crucified on the cross, the first witnesses were in heaven: the sun, the moon, were darkened, the stars were fallen; the tombs of the earth were opened, the dead were raised; the veil of the temple was torn from top to bottom, the earth trembled, and the rocks split. John the Evangelist, who stood on the cross, and Mother of God, his mother's sister, among other saints were witnesses. (Luke 23:29-46.) Jn.19:26-28)

The Cross after the Crucifixion of Christ

After the crucifixion of Christ, the Holy Cross was manifested by a special miracle that the Lord performed in His preaching, and the covetous Jews swore an oath and buried the cross. The oath is an oath made so that no one will reveal the secret of the place of the cross was buried, and that no one will tell whom. In this case, the cross has been buried for 300 years.

The Quest for the Cross and the Story of Eleni

How was the Holy Cross discovered? Where was it found? Who Discovered it? It would be appropriate to start from here. First, let's take a brief look at the history of Elaine. Although it is impossible to describe the full story of Saint Eleni in this short article, her story shows that Saint Eleni was a very kind woman who was faithful to her marriage, fearing God, compassionate to the poor, and a woman of prayer. But her husband, who loved and trusted her dearly, abandoned her into the sea as a result of bad people. When she came out of the sea where she had been unjustly cast into the sea, she was betrothed to the father of King Constantine. At the time of her trouble, she vowed to God, by saying "My lord, if you bring me out of that sea and give me good fruit from this man, and if you place him on his throne, I will bring out the Cross you were crucified; which the Jews buried in Jerusalem."

Then Constantine was born, God responded to her vows, the Creator who would not forget what they told him, and she brought him up, teaching the Christian life, telling her ancient history. When his father died, God made him king on his father's throne. And his mother said to him, "My son, allow me to fulfill what I have vowed to the God who has fulfilled my vows." He allowed her, and she traveled with a large army to Jerusalem, and she asked where the cross was buried, she had no one to tell her. Then she met an old man named Kyriakos and asked him. He told her with a gesture, though he did not tell her separately that he would not break an oath.

Then there is a white incense called the Sundros, they told her, if you burn this incense, it will give you a sign where the Cross was buried. She gathered the wood together, and burned the wood, and when the coals were ignited, she added the incense, and the smoke went straight to heaven, and he came back and

bowed down towards the place where the cross was buried. And she digs with this sign, first the cross of Dacres (the one crucified on the left), and then the cross of Titus (the one crucified on the right) was excavated. When they put on the sick, it turns out to be incurable. Then they continue digging, and finally, the cross of the Lord appeared in the light. When they put it on the sick, it healed the sick, and raised the dead. She said, "This is my Lord's cross." She built a temple to the Holy Cross and celebrated the Feast of the Cross.

As the old saying goes, "A woman's strength is strong." Then in the teaching of the Cross, Holy women also participated; during the flight of the Holy Family Saint Salome participated travelling to Egypt with the Lord and with his mother.

During his teaching, the Saintly women served him with their money. On the day of Friday, the holy women followed him to the foot of the Cross, weeping. And the Lord turned to them and said, "Women of Jerusalem, do not weep for me, but ... Cry for yourselves and your children ..." He told them (Luke 23:28-30). And they came to the tomb by night, and heard the announcement of the angel who said, "Do not be afraid, for I know that you are looking for him who was crucified; he has risen, as he said, he is not here..." (Matt. 28:2-8). The Blessed and strong woman, Elina also following this discovered and excavated the Holy, True Cross of Christ which was buried for 300 years.

Conclusion

This cross is our refuge, our strength, a symbol of our salvation, a witness to our freedom." (Homily on the Savior, reading of Saturday)

"It is wonderful what is said about the cross, God the Son, who by His own Will sacrificed himself without separation from God the Father, and the Holy Spirit. As wonderful mystery to the angels who proclaimed its magnificent; we began to talk about the glorious cross about which of the angels wondered in their host.

His mystery is above the human imaginations and the mind to comprehend; He, our Lord did not separate, from His Godhead, from above, from God the Father and God the Holy Spirit, but Crucified on the Cross. Consequently, the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church celebrates the festival with a vibrant religious ceremony and spiritual orders every year.

The Church does not have any religious and worship activity without the Holy Cross. The glory of the Holy Cross has been widely discussed since the official proclamation of the Church as Ethiopian National religion. In order to understand this, it is enough to look at the composition of the great Ethiopian scholar Saint Yared.

Saint Yared widely discussed in the theology about God, Christology, Mariology, veneration of the Cross, veneration of saints. There is no place on which he did not mention about the Holy Cross. He even composed a separate hymnological composition addressing the glory and veneration of the Holy Cross.

On the other hand, the king during the time of Saint Yared was named king GebreMeskel, the Royal name of Saint Lalibela was King GebreMeskel, the wife of King Lalibela, was Queen Meskel Kibra. All this demonstrate how the Cross is glorified in Ethiopia since the time in the past

ETHIO-CON
SAMSUNG
10 YEARS RUNNING TOGETHER

Orthodox Church on the Journey of the Cross

M.H. Qomos Abba Hailegabriel Negash
Special Secretary of H.H.The Patriarch

"Heirs of God, and joint-heirs with Christ; if so be that we suffer with Him, that we may be also glorified together"

(Rom. 8:17)

The Holy Church founded by the blood of our Lord, God and Savior Jesus Christ, faces every day insult, reproach, thorn in the road, abuse of the faithful, hunger, thirst, burning of the churches, destruction of the sacramental items, lack of judgment, and killing of numbers of believers. The Church faces all the above adversities for the sake of Christ. Just as our Lord Jesus Christ suffered a lot to save us, so Christians walk on the road of the cross enduring the sufferings and trials they face to show their love for Him.

The cross was seen as a curse by the Jews and a great shame by the Gentiles and hated by the whole world. For centuries, a cross was used to sentence people who were cursed and judged. Our Lord and Savior Jesus Christ sanctified the cross which was made by the whole world a sign of punishment so that it could be a sign of peace and an instrument of blessing for the whole world. The cross was said to be defilement to touch, but Christ changed its character and become a source of healing and blessing when touched.

A journey of cross is about changing names and history. When names and history change, it is a process that costs a lot; it is not free. The price that the church pays throughout the ages is the price that started on the cross; it is not a new one. In this way, the Church becomes a partaker of Christ's suffering. Since suffering has no taste in itself, and suffering alone cannot make the Church happy. Knowing this, the Church is suffering for the source of its joy. For example, when the Church celebrates the festival of martyrs, it celebrates it with joy instead of sadness. It is because it is a pleasure to suffer for the sake of love for Christ.

The secret of the church fathers being seen carrying a cross is to strengthen the believers by reminding them that the Christian journey is full of challenges until the second coming of Christ. If people keep grain in case of trouble, they are happy to eat it. In common life circle, if people store some grain fearing that there might be drought in the near future, and when their expectation fails the will eat what they stored and that will be okay. But if they expect as there will be fortune in the near future and their expectation failed they will be in trouble. So, it is good to prepare people to expect bud future. But if suffering comes when we preach joy, they will be confused. Based on the word of God that says "In the world ye shall have tribulation" (Jn.. 16:33). Our mother Church initiate its believers to be prepared for suffering rather than earthly hopes. A lot of attendants can be found in a place of happiness. But not many people are available to die for the country. If it is found, it is called patriot. The church is calling its children to become patriots and martyrs.

As the history of the church tells us, until the third century, the pagan kings tortured its and followers dismantled its traditions using different methods that had not been tried until today. And after 313 AD, the Church was challenged by heretics and those who were ambitious for

posts. While the suffering brought by the kings strengthened its establishment, the struggle of the heretics arose internally caused an internal division that brought the line of the western and eastern churches. If the church does not solve its internal challenges wisely, external challenges will inevitably appear. As a proof of this, Diocletian and his fellow came out from within; and they have retaliated Christianity they once loved. Since conversion is looking at oneself, we should not only talk about people who have disbelieved, but also about those who have been cruel through our evil deeds. Joseph Stalin, who killed millions of Christians and destroyed churches with bombs and explosives, is a man who left the church and was a priest. Diocletian taught us at the end of the third century and Stalin at the beginning of the 20th century that a struggle from within will bring an external army. So we wish to forward some ideas that helps us to understand the challenges we are facing and to hand over our Church to the next generation with its full honor.

1. Internal Challenges of the Church

- The rise of heretical teachings: This kind of challenge is the first internal struggle of the Church. When the people who used to snatch its followers from distance felt unsuccessful, they began disrupting its doctrine and administration system through their internal patriots. It is not possible to say that all of them are conscious destroyers, but we need to identify and rescue those who deliberately wanted to destroy and those who destroyed unconsciously. For this, we are expected to teach the fundamentals of the church doctrine to our people. Patiently enduring the slander and defamation campaign brought down by the heretics who failed, we need to guide them through education; we also need to do our work diligently. Satan is the main worker in heretical teachings. In the circle of heretical teaching, there is no honor for priesthood and mysteries of the church, so we should not be surprised if they insult such doctrines in their teachings. But when someone who once was a believer leaves, we should regret and should work hard to return back and reduce those who deflect from our congregation.

- Loss of unity: This is the second internal challenge of the church. In the past years, the separation of external and internal synods has left us many things aside, and our growth has been hindered in the era of our separation. Even now, there are some clues of loss of unity. We need to work hard to solve the challenges that have religious and administrative forms and that can lead to the loss of millions of believers. For being emotional may bring some damages, we need to solve this lake of unity in a positive way that can avoid danger. So it is necessary to humbly help church fathers by prayer and spiritual wisdom.

- An identity-based perspective: What

brought us together in the church is not our identity from specific tribe, but being one body of Christ. We are children of God, children of light, and we have changed our name to be called Christians, born from an indestructible race and should not be left behind in a perishable race. So we must show the whole world that we have a church freed from tribe, language, and people by making the trust given to the church based on knowledge and spirituality. In particular, it is important to customize management with standards by avoiding criticism on this side.

- Unfair advantage seeking by servants: It is stated in the scriptures that everyone who works deserves a reward, but in our time, it is heard even in the secular media that the most shameful acts of destruction are committed by some servants who seek undue advantage; If the act really happened, it is not expected from the servants of a church that preaches "don't steal" and it is sad, and if we throw away our moral superiority, there will be no one who accepts and respects us as a spiritual institution. So it is necessary to prove that morality is the boundary line that separates the church and the world.

- Disrespect for priesthood: Like a flock that does not listen to its shepherd is eaten by a beast, those who despise the honor of the priesthood and disobey their fathers are exposed to the work of Satan. When we provoke and judge each other, the world will come with an army. When we fight each other, the heretics capture the herd (believers) without weapons. The challenge facing our church today is the result of mutual disrespect. Because we did not realize that the sword that came to us from outside is sent outward while we were inside. We are required to base our leadership on God-fearing, and keep our leadership secret confidential. We should also safeguard priesthood and required to work so hard to defend the fundamentals of our Church.

2. External Challenges of the Church

The campaign against the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church is supported by the might and wealth of external powers. The challenges usually do not come together, rather comes separately. Just as we have seen the internal challenges in five points above, we also try to see the external challenges our church is facing these days.

- History: It is unfortunate that in our time, instead of studying history as it is, we are fighting and destroying ourselves through it. To understand the truth of history requires its own knowledge. But in our time, it is a mistake to take fictional stories, which we shape according to our needs, which we wish to be, as yesterday's truth. We are seeing that this approach has harmed the church, and we are paying the price. Labeling the church as a fortress,

portraying it as a leader in the face of invaders is a false image that is being created on our new generation. Of course, in our country, there was a theory that gives one third to the governor, one third to the farmer and one third to the clergy, but the church were not benefiting from the above theory. Since the church serves most of the country's citizens in a spiritual and different ways, it was not a bad idea to give land and fortune for its service. But when we look at the reality, although they gave land in its name, the beneficiaries were the same rulers. Even though it was the priest who should use the land given in the name of the church, the fact was different; the beneficiaries were totally the rulers who hire peasants to work on the farmland and give them their portion. The portion og the church at the time was not more than 20 or 30 birr in a year. If the church had been fortunate, its traditional schools would not have been a crooked hut, its students begging for food, and its scholars poor in money.

Good or bad history is only a lesson. We cannot go back and edit or live history. We must not forget that we are living beings with not returnable yesterday, a present in our hands and an unreachable tomorrow. Our misunderstanding in history may cause us to argue, but it shouldn't be a topic that makes us fight. When we linger on yesterday, we need to realize that today is running to be yesterday. We need to leave history to historians. Since history requires its own knowledge, we should listen to the experts. In order to write and narrate history, a balanced mind, consideration of what is useful for the next generation, respect for the listener, and impartial courtesy are very necessary.

- Conspiracy by the enemies of the Church:

The biggest battle strategy to trap Ethiopia is to destroy the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church. With the same strategy, the Nubian church which was surrounded by numbers of congregation celebrated the first millennium and disappeared as soon as it started the second millennium. Egypt was the capital of Christianity as it was the seat of Saint Mark. Even though it has converted people from paganism to faith in Holy Trinity, it failed to resist the pressure and its grade become low and the number of the believers has decreased. Carthage, where great religious decisions were made, Libya and Algeria, where many saints and bishops came out, could not stand with the torch of Christianity today. Ethiopia lived in the glory of its Christianity when others were lost and diminished because this church paid a great price, because it produced martyrs who said that Christianity will not die, but let us die. The influence of the extremists, which has been fighting for centuries, is existing occasionally in our time. Because of this, believers who were cursed only by their Orthodox Tewahedo religion, whose wealth and property were

destroyed, and who were persecuted are not history, but they are alive and standing in front of the world stage.

- Organizations that work to pollute the country with modern methods: The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church opposes anything that promotes sin and anything that goes against generation and nature. As written in the scriptures, in the last days, governments that proclaim sin as a good thing in Satan's plan will arise and consider the church as an enemy. Africa's freedom struggles started by looking at our church, which manifests its freedom through its festivals. But, such contributions of our church is considered as an act of enemy by those who do not believe in the equality of human beings and they targeted our mother church through their subtle conspiracy.

- Those who thought they would fight for freedom: These group think that the church is powerful as it was before. Due to this thought, they always think as the church will destroy them one day and they began to fight against our mother church. Many hermits and scholars in the monasteries were also destroyed by these groups. Since they consider the church as an obstacle in their way, they wish day and night for the destruction of the church. To fulfill their wish, they distract the church by giving a constant agenda so that the church does not walk freely and gather freely. Relating the church to a tribe is another false narrative. However, the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church starts its journey from Axum and has numbers of followers all over the world who have accepted its dogma, canon and tradition. The church is heavenly Zion that does not tolerate earthly extremism. The church is a spiritual institution that unites all in Christ and leads to the heavenly kingdom.

- Institutions operating in the name of Christianity: Most of such institutions are not older than thirty years old, and even less. While they did not have enough time to interact with the church, it will be surprising that they came in a name of church to destroy our mother church. While there are many who are unbaptized, they consider our believer as unbeliever and they wish to re-baptize them. They train the generation to be anti-orthodox. Instead of spreading the gospel, they spread hatred against the church. If they truly believe in our Lord and Savior Jesus Christ, He is a teacher of humility who does not preach hate, but love, and Who ordered us to humble ourselves to love our enemies. One of our struggle is that thousands of people who call themselves churches and call themselves evangelists use the church as their campaign platform. The most surprising thing we are experiencing today is, when the Orthodox Tewahedo Christians are being slaughtered due to their religion, churches are being burned, they are not

mourning and questioning the persecution. There are many who plan to secure power and harm the church. But all this is the result of misunderstanding the Orthodox Church.

- The modern way of child care: The new generation mostly speaks foreign languages. while they physically live here, but their thought and mind is abroad. This generation needs a responsible guidance that cares it in appropriate way. If we don't teach the truth of the Holy Bible to the generation, being unbeliever will become its future. If the generation is being left behind by the family. Growing up without a role, and not caring about religion,. The generation that will continue priesthood, will be a great challenge for the church. Priesthood, monastcism and evangelism can only be forwarded by the current generation. A generation that has turned its back and that hates to hear about religion will be an obstacle to the growth of the church. Just as there are extremists who use swords, there are also dangerous generations who forget our creation. So the church has to redeem the age and save the generation.

- Sin: The church does not promote sin as breaking news, but it always teaches about salvation from sin. The modern world has given the name civilization to sin and encourages the next generation to live in it. So that the church does not say that this is a sin, they fabricate a low and consider the church as a violator of law and rights. In its struggle to free the generation from death, the church can be portrayed as backward and hindering the journey of human knowledge. This era is an era that has produced many civilizations, but many unholy things are being seen. While sin is being praised as righteousness in a peaceful demonstration, the wrongdoing that used to be done in the dark has become done in the light. This trend has once again brought the generation into question, and become at odds with itself. With this, we are seeing and hearing young people harming themselves saying that we should even review the gender that God gave them. Not alone human being, even a house will bring a lot of shock when cracked. Confronting the nature which is made by the Creator God brings much destruction. Adultery is the challenge of our time. The distance that man goes in search of satisfaction is making him a worshiper of happiness and depriving him of peace. Although he surrendered himself to the most humiliating tribute, inside he was tormented by questions. Although he says he is right to suppress his inner cry, sin is a beast that eats happiness, so we have created a cursed party. At this time, the church has the duty to say that sin is sin, so it can be abused by strong temptations in its struggle, and it can also deal with being shunned and pushed away by the world. But the church

is not worried about this because its bias is always with God's intention.

Summary

The cross is not only the church's ornament and emblem, but also the path of suffering and suffering will be with the church as long as it appears on earth. Just as two kingdoms do not live in peace in the same country, it is well known that the kingdom of light and darkness exist in a spiritual procession, so the church goes through challenges that change its form every now and then. As we understand from this article, some of church's challenges are from within, while others are external, but as the apostle Paul taught in the Bible, living in hope of the glory next to being like Christ in suffering, living while dying, being killed, is a great blessing given to Christianity.

Therefore, while the world strives to trap generations in sin, our church, which has chosen to be a partaker of Christ's suffering on earth in order to inherit the heavenly kingdom that will not pass away, is at a time of struggle to produce a holy people by showing the image of Christ. God's command is based on nature, social cohesion, and peace of mind, so we need to provide a suitable solution for the next generation. We are at a time when it is very necessary for church ministers to teach the generation to learn from the biblical laws and not from its failure, so we must move forward to save the generation.

Even though the church has traveled on the road of the cross since its beginning until our time, even though it is facing several challenges, Christ, He Who has been slaped; He who bore the yokes of imprisonment to sanctify her with His precious blood; He Who endured the spitting of the Jews and was nailed to the cross, is protecting the church and our mother church will overcome the wave of temptation.

Glory be to God!!

Amen.

The Man of Peace

M.S.Komos Abba Kaletsidk Mulugeta (Ph.D.)
Head of Department of Evangelical Activities

“If a son of peace is there, your peace shall rest upon him”

Luke 10:6

Holy Scripture testifies that the word “Peace” is the name of God, is a characteristic of God, and is a treasure which comes from God and is given to mankind. In the New Testament, starting with the angel who announced salvation and said, “Peace be with you”, and culminating in the news of the victory of the resurrection in which Lord said, “Peace be with you”, peace was proclaimed as the Good News. In the form of teachings and commands, we find the word of peace spoken by the embodiment of the word, our Lord and Savior Jesus Christ, and by the receivers of the word, the holy apostles, widely attested. When our Lord and Savior Jesus Christ appointed the seventy-two disciples for the evangelization and sent them two by two, one of their mission tasks was to express the greeting, “Peace be to this house”, and He ordered them to proclaim peace in every house they reached and entered. “If there is a son of peace” residing in that house, then he will accept their peace, but if he does not accept it, our Lord has already explained to the disciples that their peace will be returned to them. This indicates that peace is a gift which is shared between the giver and the receiver, but if it does not find a receiver, then it is returned to the giver.

The message of the seventy-two disciples is to bring peace to every house that has been received and sent, and if a person accepts the promise of peace announced to him, then he will be blessed with peace. What is mentioned as a house does not mean only a physical roof and walls, but represents the individual, the family, the country and the world in general. To define and to value peace requires establishing a relationship with the Giver of peace and the willingness to accept this peace. Whose peace? How is it possible to be a son of peace? To answer these questions, it is necessary to look at the source of peace.

A. What is the source of peace?

1. God of Peace

God is the source and the giver of peace. The peace that comes from God gives people rest. The guarantee for human beings to live in peace and comfort is the peace that comes from God’s character. Since the peace of God is the guarantee for all mankind, it has been declared in the Scriptures, both in the Old and the New Testaments as the gift of God and the acceptance of mankind. Let us see a few examples of the height and breadth of God’s peace in human life.

- It rests: Since God is the source of peace, He is called the Giver, the Owner, and the Chief of Peace. As God is Spirit, the peace that comes from God is spiritual, an inner peace. It is not the outer personality that rules the human being, but instead is the inner personality. When the peace of God flows from the inside to the outside, it is a peace that controls and ensures rest to all. The Prophet David, because his heart rest-

ed in God, proclaimed the peace of God, "I will both lie down in peace, and sleep; for You alone, O Lord, make me dwell in safety" (Ps. 4:8). He added that the basis of this peace is the faith in it, and that it is blessed by God through the relationship of faith. Since peace is the inner energy and power of all human activities, it is the intellectual engine for working and resting, dreaming and bringing dreams to reality. Resting in peace is not resting from bodily fatigue or sleeping, but it is getting rid of worries and thoughts, fears and anxiety which trouble the mind.

Jesus Christ said to those who are weak and weary in mind because of sin: "Come to Me, all you who labor and are heavy laden, and I will give you rest" (Matthew 11:28). These people were not carrying a burden in their bodies, but it was a burden of sin that bent their inner being and wounded their hearts. They can relieve the burden of the body from themselves. He said, "Come and let me rest you," because Jesus Christ is the only one who unloads the burdens of the soul and lightens it. Jesus Christ, the Son of God, who appeared as a peace-giver to this world suffering from a lack of peace, is the key to peace in His hands, agreeing with Him in rest.

- It protects: The Holy Scriptures teach us that the peace of God is not only restful but also protecting. In the prophecy of Isaiah, it says: "You will keep him in perfect peace, whose mind is stayed on You, because he trusts in You" (Isaiah 26:3). The peace of God is the peace that protects all those who take refuge under the shadow of God's mercy as a guarantee of trust. Saint Paul, the light to the Gentiles, wrote to us that "the peace of God, which surpasses all understanding, will guard your hearts and minds through Christ Jesus" (Philippians 4:7), and that it is the inner armor that protects the inner identity of human beings. There are three remarkable things that cannot be overlooked in this verse. First, "Passing all understanding" means that real peace is beyond human control and unspeakable. Second, when Saint Paul says, "He will guard your heart and your thoughts," the human heart is the source of thoughts, and thoughts are the basis of all actions. Therefore, the peace of God will prevent evil thoughts from forming in the heart and then prevent those evil thoughts from turning into evil actions. Third, "It protects in Christ Jesus" means that God's peace in the believer's life is brought about by the Son of God, Jesus Christ, who died for him. Our Lord and Savior Jesus Christ made a covenant with humankind whom He saved with His Precious Blood, saying: "Peace I leave with you, my peace I give to you" (John 14:27).
- It governs: The peace of God is the inner peace that governs all of us. The Apostle St. Paul said, "And let the peace of God rule in your hearts, to which also you were called in one body; and be thankful" (Colossians 3:15). Since the human being's external personality is measured by his inner personality, God pays attention to the inner personality of the human being and

makes the construction of the identity not from the outside but from the inside. As it is recorded, "But now, thus says the Lord, who created you, O Jacob, And He who formed you, O Israel: Fear not, for I have redeemed you; I have called you by your name; You are Mine" (Isaiah 43:1). Therefore, the person who rests his mind in God's peace and keeps everything, gives glory and thanks to God. It generates good wishes for all mankind. Because a believer lives with God, he is a partaker of God's peace.

2. Man of Peace

By believing in God in a faithful relationship, the human being who is the abode of God's peace becomes the source of peace. As a person feels a test of what he eats, peace will be manifested in his words and actions because a believer has the peace of God in him. When the seventy-two disciples were sent out into the world, they were told to say, "Peace be to this house!" If there is a recipient of your peace, it will be there. Because Christians are children of God through rebirth, they are the ones who talk about peace, preach peace, and share the peace they have found with others. Even though we understand the height of God's peace in the lives of Christians from his words, there will be those who ask why peace is lost really among believers. There is no doubt that personal identity contributes to the lack of peace for Christians or the church, both internally and externally. The inner identity of a believer is crucial to the peace of the church.

Our Lord and Savior Jesus Christ said, "He who believes in Me, as the Scripture has said, out of his heart will flow rivers of living water" (John.7:38). This is the grace of the Holy Spirit that constantly cleanses his inner self from betrayal, fear, threats and violence. Because the Holy Spirit is the Spirit of peace, He gives the believer universal peace. However, when the believer turns away from God through sin or various corruptions, and he tries to flee away from the Holy Spirit, the inner stream of peace dries up. Spiritual dryness gives him over to chaos, useless fights and arguments. Since the life of a believer is a part of the Holy Church and it is the unity of Christians, the cumulative effect can disturb the peace of the Church. Because the inner temptation is like a baton relay for the outer temptation, he cannot regain what he has lost from the inner self.

Therefore, the Christian's guarantee of peace is to hold fast to the relationship with God and the gift of the Holy Spirit. Since the Christian is armed with the spiritual armor of peace, he must always be careful not to let the enemy ensnare him or lead him into captivity. He was told that while he was in the world, he was suffering and had a rival enemy, but his enemy was defeated by Christ, and his suffering was eased by Christ, so he was victorious. Hence, it is said that an individual's personal life is important for the peace of the Church, the peace of the family and the peace of the society. This does not mean that the opportunity to bring and take peace is in the hands of one person, but it is done as a cumulative result that starts with one person.

3. Community

The relationship between people is social peace (common value), so community by itself is a value of peace. Within one community, there are many diversities that are not connected by religion, culture, language and color. However, they maintain peace together because they have a common country and are governed by a single governmental system. To live in peace in one country, they cooperate to build their country with knowledge and development. Because this unity is their common value, they give special attention and value to peace. There is no doctrine against peace in any religion or culture. A religious person cannot hate peace, but instead strives to teach and to protect peace. The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church teaches that community is the value of peace and that its believers should live in peace with society based on the Scriptural words: "If possible, so far as it depends on you, live peaceably with all" (Romans 12:18).

It is a Biblical teaching that a Christian should cooperate with any community at the national level unless it is conflicts with his religious and cultural values. The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church prays for all human beings, animals, cultures, climates and the lands through her rituals, chants and teachings, and extends her hands to her Creator. For example, from the part of her rituals: "We intercede for our country, Ethiopia, because she loves God so that God may always give her perfect peace" ("Be'nete Kedsat": liturgical book, p. 45. No. 83).

It is known that when we pray for our country Ethiopia, we are praying for all society. "We intercede for those who are barren and have power, that God may give them knowledge and the fear of Him" ("Be'ente Kedsat": liturgical book, p. 22. No. 84). State leaders and all governing bodies, regardless of religion, are respected and prayed for by the Church. Since peace is a common value for all, she reminds us in her regular worship by saying: "Pray for peace" and "Pray for your country's peace". When God's word says that even the people in exile and suffering should pray for the peace of that country, they should seek peace: "Seek the peace of the city where I have caused you to be carried away captive, and pray to the Lord for it; for in its peace you will have peace" (Jeremiah 29:7). Therefore, peace has no borders, and one person's peace is another's rest. Since peace is the guarantee of life for all people, everyone should give value to peace in their religion, culture and all their lives.

B. How can we maintain peace?

1. Willingness

Peace does not come from external feelings and other people's influence, but from an inner dedication based on sincere desire and willingness. We can call this intellectual hunger which is inner peace or psychological peace. As our Lord and Savior Jesus Christ said: "If there is a son of peace, your peace will dwell in him." It is clear that a person of peace means one who seeks peace in his heart. The Prophet David said, "I will hear what God the Lord will speak, for He will speak peace to His peo-

ple and to His saints" (Ps. 85:8). If there are songs, teachings, and news about peace, those will help to strengthen peace and produce the fruit of peace based on the inner desire and need.

2. Avoiding evil and doing good

In order for peace to come, the requirement is to avoid evil deeds and do good deeds as the Scripture says: "Depart from evil, and do good; seek peace and pursuit it" (Ps. 34:14). Just as bad deeds are the seeds of violence and hatred, so good deeds are the seeds of peace. In the human mind where good things are sown, the fruit of peace is bound to appear. God's word, "Mark the blameless man, and observe the upright; for the future of that man is peace" (Ps. 37:37). If the inner human feeling is given the opportunity to experience sincerity and truth, there is no question that the fruit of sincerity and righteousness is peace. A true man's gain, his last labor is peace, which is mental rest.

3. Sacrifice

Another key to accepting and sustaining peace is sacrifice. It requires making sacrifices to live in peace and to be the source of peace for others. When you have peace, you do not pay attention to its value, but when it is lost, the price is expensive to regain. To cure a lost peace or a diseased peace and to restore it requires paying the price of a drop of blood. The peace of Christ that is said to "rule in your hearts" is obtained by the redemption of His Precious Blood and the power of the Holy Cross. Our Lord and Savior Jesus Christ brought about not the peace of the world, which is seen as a violation and perishable, but eternal peace that lives forever in the life of the believer. The cross on which Christ was crucified is the foundation of peace and the symbol of salvation. It should be understood that holding it in our hands and around our necks, drawing it on our clothes and our homes is our proclamation of peace as good news. "Thus making peace, and that He might reconcile them both to God in one body through the cross, thereby putting to death the enmity. And He came and preached peace to you who were afar off and to those who were near" (Ephesians 2:15-17).

Indeed, God's word, "If there is a son of peace, your peace will be with him" still resonates today. The breath of peace for our distant world, we say that God is the source of peace for all our people who are hungry for peace while living in the name of Christianity. The foundation for human beings to be peaceful with God, peaceful with themselves and peaceful with others is to accept God's peace with faith. Accepting and sustaining this peace with a sincere desire is the existence of a Christian. The Ethiopian Orthodox Tewahedo Church celebrates with great splendor the universal aspect of the cross as a declaration of peace. Everyone who is a son of peace will have a spiritual duty to proclaim peace through his song, dress and speech. May the God of our forefathers hear our prayers and vows, give us peace to our land, and may He bless us with His holy Will.

Glory be to God!

ሰላም ፡ ለኪ ፡ ማርያም
ለኖኅ፡ሐመሩ

ኢ.ና.ን.አ